O aventură extraordinară

ŞOFEURUL Georges Vallin căscă.

Ce viaţă era şi asta! Uneori avea clienţi, alteori nu. Adesea stătea nopţi întregi în ploaie şi frig, fără ca să câştige ceva. Uneori conducea acasă pe vreun chefliu întârziat. Apoi din nou aşteptarea plictisitoare. Urâtă meserie era şi asta! Da, ar fi fost bine dacă ar fi găsit un serviciu la un moşier bogat, dar cum se libera un serviciu ca ăsta, alergau zeci de inşi, astfel că era imposibil de intrat.

Proaste timpuri! Au să se îndrepte oare?

Georges căscă din nou, apoi îşi dete şapca pe ceafă şi începu să-şi despacheteze mâncarea, pe care i-o dăduse de dimineaţă mama sa.

— Liber şofer? Du-mă la hotel „Regal"!

Ridicându-şi privirile, Georges văzu o tânără bine îmbrăcată, chiar elegantă şi foarte frumoasă.

— Hotel „Regal" — repetă ea şi fără a mai spune o vorbă, se urcă în maşină. Pachetul cu mâncare dispăru în buzunarul hainei. Motorul începu să se învârtească, să uruie, apoi să duduie. Pornind maşina, Georges se gândi: Sunt ca o maşină. Vine, îmi ordonă şi eu trebue să execut. Când ajung la destinaţie, sunt dat la o parte, până când altul are nevoie de mine. Nu trăiesc ca oamenii, decât o mică parte a vieţii mele. Ce viaţă mai e şi asta!... Apoi îşi concentră atenţia la lucru. Un tramwai trecu cu sgomot pe dinaintea lui; trebuia să fie atent la pietoni, spre a nu i se întâmpla vre-o nenorocire. La încrucişare, agentul ridică mâna şi tot şirul de maşini se opri. Georges privi pe pasagera sa.

Ce drăguţă era fata care stătea aproape de el. Era poate, o străină? Îşi aminti, că se exprimase cu accent. Poate era una din bogătaşele acelea, care străbat încontinuu lumea, fără ca să aibe vre-o grije şi cu poşeta plină totdeauna cu bani.

Desigur, că tatăl ei avea mine sau fabrici şi cine ştie câţi bani.

Georges o privi din nou. Intr'adevăr, frumoasă femee! Părul scurt ce-i ieşia din pălărie, era de un negru frumos sprâncenele arcuite şi gura mică.

Se gândi la fetele pe care le cunoscuse el. Fuseseră unele frumoase, dar nici una nu era de comparat cu asta. De eleganţă nici nu se putea discuta.

E greu să trăieşti ca cei bogaţi...

Parcurse repede ultima stradă şi ajunse la destinaţie.

— Hotelul Regal!

Ea coborî numaidecât şi-i spus:

— Aşteaptă, mă întorc imediat!

Şofeurul privi aparatul de taxat, apoi întrebă:

— Durează mult?

Ea râse, înţelese, şi punând mâna în poşetă întrebă:

— Cât face?

— Cincizeci de franci!

Plăti, şi-i spuse s'o aştepte, că se va reintoarce. Portarul deschizându-i larg uşa, se strecură înăuntru. La intrarea hotelului stătea un bătrân ce vindea ziare. Georges uitându-se le el, citi titlurile ziarelor ce eşiau din geanta bătrânului. „Ziarul Poporului":

...Cursele de automobile din Cowes... Conflictul din Albania... Patruzeci de mii de franci recompensă...

Bătrânul vânzător se apropie de el:

— Asta a fost bună — nu-i aşa? Asta a ştiut cum să dea lovitura! Cel ce va fi în stare să pună mâna pe ea, va fi un om şi jumătate!

— Pe care? întrebă nedumerit Georges?

— Cum nu ştii afacerea, zise

bătrânul întinzându-i un ziar? Costă zece centime.

Georges plăti şi luă ziarul. Il deschise şi citi:

„Patruzeci de mii de franci, recompensă celui ce va prinde pe autoarea furtului dela magazinul de bijuterii, „Pirito şi Fii"...

Un furt de o îndrăsneală extraordinară, s'a săvârşit eri, înainte de ora şapte, la cunoscutul magazin, Pirito şi Fii. O doamnă foarte elegantă, ceru să i se arate o colecţie de briliante. După un timp spuse vânzătorului, că nu-şi poate alege nimic, din cele ce-i arătase. Patronul magazinului, îi aduse o colecţie mai bogată. Deodată necunoscuta scoase din poşetă un revolver şi îl îndreptă asupra lor somându-i:

— Mâinile sus!

Ţinând în şah pe cei doi, ea adună toate obiectele de preţ în valoare de 200.000 franci şi dispăru în strada arhipopulată, înnainte ca cei doi să-şi vină în fire...

Georges lăsă să-i cadă ziarul. Patruzeci de mii de franci!! Mii de trăsnete! Trebue s'o prindă unul pe asta, căci e o sumă, nu glumă! Dar cine va avea norocul acesta? Ce nu înseamnă suma aceasta?... Noroc... aventuri.. lume mare... o viaţă galantă!

Ziarul dădea o descriere exactă, a hoaţei. Tânără, elegantă, cu o mantilă gris deschis, cu părul negru scurt.

Georges râse. Probabil o fată frumoasă, această hoaţă! O fi fost aşa de frumoasă ca şi clienta lui? Privi spre uşa hotelului. Aceasta se deschise şi prin ea eşi clienta sa, având în mână o valiză mică de piele galbenă. Inapoia ei veneau doi domni. Unul gesticula, aşa încât se părea că vrea s'o menţină.

Aceasta, dădu din cap, în semn că nu. O fi încercat puşlamaua s'o acosteze?

Şofeurul vru să ia geanta clientei, spre a o pune în maşină, dar ea se şi urcase.

— Dă-i drumul!

— Unde...?

— Dă-i drumul repede!

Georges dădu drumul motorului care începu să duduie. Cei doi domni se opriseră, unul din el striga ceva, dar nu se auzi nimic.

— Dă-i drumul repede! — repetă tânăra.

— Incotro s'o iau?

— La gară — sau nu — drept înainte. Sau mai bine — du-mă la gară. Dar cât poţi de repede.

Ce să însemneze asta?... Frica îi luase graiul, căci lângă obrazul lui răsărise un revolver, cu care fata îl ameninţa.

— Măreşte viteza! Cum o înceteneşti, te împuşc!

Georges dădu toată acceleraţia, motorul sbârnâia. In clipa când ajunseră la o încrucişare de străzi, agentul îi făcu semn să se oprească.

— Treci înainte! — şi în aceeaşi clipă, simţi fierul rece al revolverului, lângă tâmpla sa. Agentul sări repede într'o parte, spre a nu fi lovit. Maşina gonia vertiginos. Casele şi pomii alergau pe lângă maşină. Georges nu îndrăsnia să privească în urma sa. Vedea numai drumul sclipitor ce i se întindea înainte. Stropi mari de sudoare îi acoperiau fruntea. Pe spinare simţia un fior care-l furnica. In goană trecură pe lângă un autocamion, îl întrecură şi-l lăsară în urmă. Cu toate că nu încetinise viteza, simiţia mereu arma ucigătoare, lângă obrazul său. Apropiindu-se de gară, vru să oprească.

—Mai departe, nu la gară!... Dealungul şoselei, apoi eşi din oraş. Vallin îşi pierdu şapca.

Trebuia să strige spre a fi auzită. Georges mări din nou viteza, şi se aplecă încordat asupra volanului. Cu toate că îi curgea sudoarea, simţea că-i e frig, ochii îl dureau grozav, din cauza aerului rece. Şofeurul se trezi din cramponarea sa, când simţii pe umăr o mână. Erau de mult afară din oraş. Vile singuratice se vedeau pe marginea şoselei. Ea trecu lângă el, la volan şi râse :

— Bine ai mers!" Revolverul dispăruse. Georges căută să-şi adune gândurile şi conducea zâmbind. Ea râse din nou.

— Ştii, la gară nu puteam să cobor, căci desigur era supravegheată. Cunoşti drumul spre Valliéres?

— Da!

— Atunci într'acolo mergem! La Valliéres opreşte rapidul.

Era foarte greu de condus cu o astfel de viteză, pe şoseaua desfundată. Trecură printr'o pădure, apoi printr'un sat, trecură un pod... în zare se zăria un sat: era Valliéres.

Motorul duduia ca o locomotivă. Şoseaua se alătura de calea ferată. In urma lor se auzia sgomotul trenului.

— Trenul! Trebue să-l prind.

Georges dădu din cap, scrăşni din dinţi, mări mai mult viteza şi reuşi să meargă la rând cu trenul, ajungând deodată în gară.

Ea sări mai repede ca el din maşină.

— Iţi mulţumesc. Mii de mulţumiri.

Georges simţi strecurându-i-se în mână o bancnotă. Vru să spună ceva, dar ea îi trase capul spre dânsa, şi îl sărută pe gură. Şofeurul fu aşa de uimit, încât nu-şi reveni în fire, decât atunci când ea se urcă în tren. Un fluerat şi trenul se puse în mişcare. Văzu apărând la fereastră o mână, făcându-i semn cu batista. Georges stătea uitându-se după trenul ce dispărea. Privi mia de franci din mâna sa gândindu-se la buzele moi şi calde, ce se odihniseră câteva secunde mai 'nainte, pe ale sale.

I. G.

HUMOR

CAUZA

— Chelner, asta e friptură de vițel? Trebue să-mi aduci și un microscop, ca s'o găsesc în farfurie...

— Nu e mai mică porția ca deobicei, domnule, dar vi se pare dv., numai, pentrucă am mărit sala restaurantului.

BIEȚII...

— „Costică, am citit că în India când moare un bărbat, femeile lui sunt arse împreună cu el. Nu găsești că e îngrozitor?"

— „Da, da, bieții bărbați!!!...

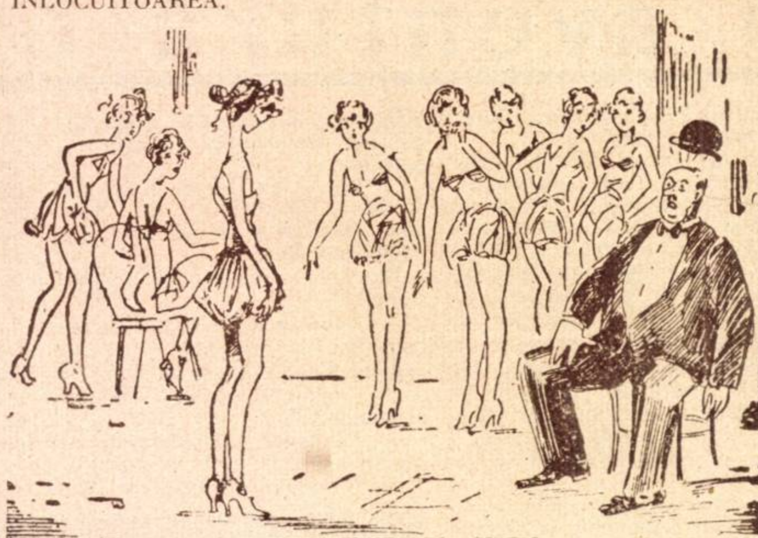
EDUCAȚIE

Lui Popescu nu-i mai merge atât de bine ca înainte. Ba am putea spune că-i merge tare prost, decând l-au dat afară de la percepție, după ce l-au prins cu mâța'n sac. De frica creditorilor, care-i pisează zi la zi, nici el, nici nevastă-sa nu mai stau pe-acasă, ci pleacă prin oraș, la rude sau la prieteni.

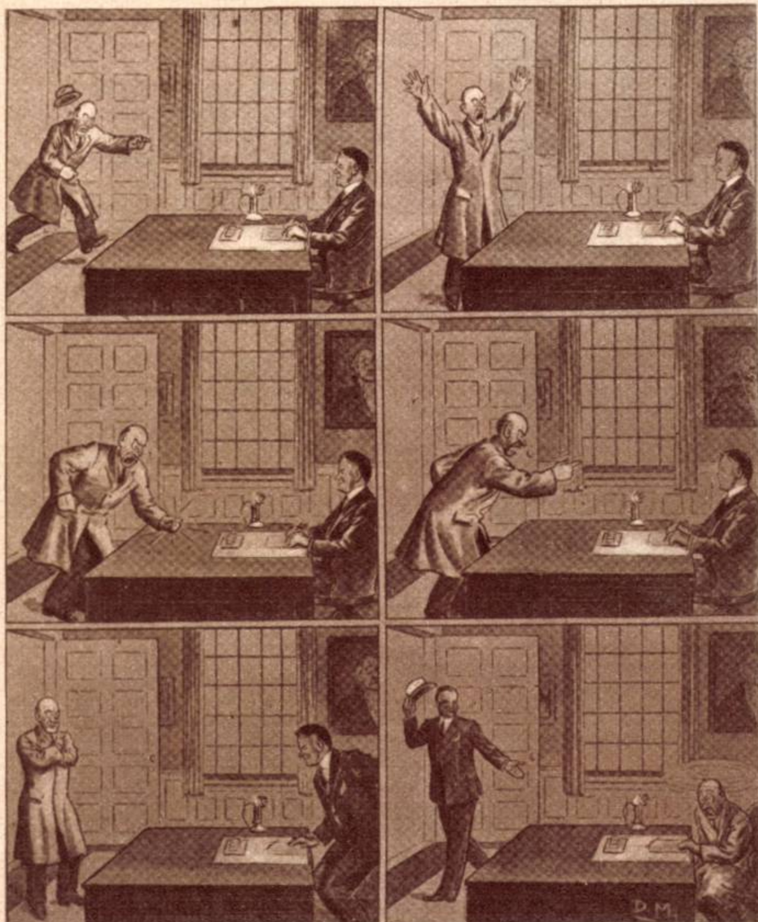
Iar când sună telefonul, sau soneria dela intrare, răspunde imediat Lenuța, odrasla lor de șase ani:

— Taticu nu-i acasă și mămica-i plecată în oraș, iar mobila din casă e a bunichii...

INLOCUITOAREA.

— „Fata mea e bolnavă și am venit să-i țin eu locul in balet".

Ce-a făcut președintele Americei, d. Hoover, in momentul când un „cetățean indignat" i-a reproșat proasta administrație a Statelor Unite.

DISTRAT

Domnul profesor e pe cât de distrat, pe atât de pasionat pescar. S'a dus și eri la pescuit, dar n'a putut prinde nimic. Și pentru a nu-și contraria nevasta, vrea să intre intr'o pescărie, pentru a cumpăra câțiva crăpciani. Dar distrat ca totdeauna, domnul profesor intră intr'un magazin de păsări de unde cumpără două rațe.

— „Vii dela pescuit?" il întreabă nevasta.

— „Da scumpa mea".

— „Păi văd că mi-ai adus două rațe!"

— „Cum se poate asta? Să știi dragă că sunt rațe sălbatece!"

MAI DEȘTEPT

— „De ce nu vrei să intri în legături de afaceri cu Petrescu?"

— „Nu-mi place niciodată să am de-aface cu oameni mai deștepți decât mine".

— „Intrucât este Petrescu mai deștept ca dumneata?"

— „Acum câțiva ani ar fi avut posibilitatea să se căsătorească cu nevastă-mea".

VISURI IMPLINITE

Ziaristul. — *„Vi s'a îndeplinit vreunul din visurile tinereții?"*

Milionarul. — *„Unul singur. Când eram mic și mă pieptăna mama, mi-am dorit să nu mai am păr. Și după cum vezi, Dumnezeu mi-a ascultat ruga și m'a împodobit cu o chelie respectabilă".*

PREFERINȚĂ

— „Ce vă place mai mult, pianul sau vioara?"

— „Vioara, căci se poate arunca mai ușor pe fereastră".

SAVANTUL

— „Domnule profesor, afară e un om cu două picioare de lemn..."

— „Spune-i că n'am nevoie de nici unul".

DIFERENȚA

In unele părți ale Americei, apa se găsește atât de rar, încât se vinde la prețuri destul de bune, iar în alte părți e atât de abundentă, încât nu se întrebuințează nici măcar pentru băut.

SURDUL NU AUDE...

— „Domnule, banca e vopsită".

— „Cum?"

— „Verde".

VEGETARIAN DIN PRINCIPIU

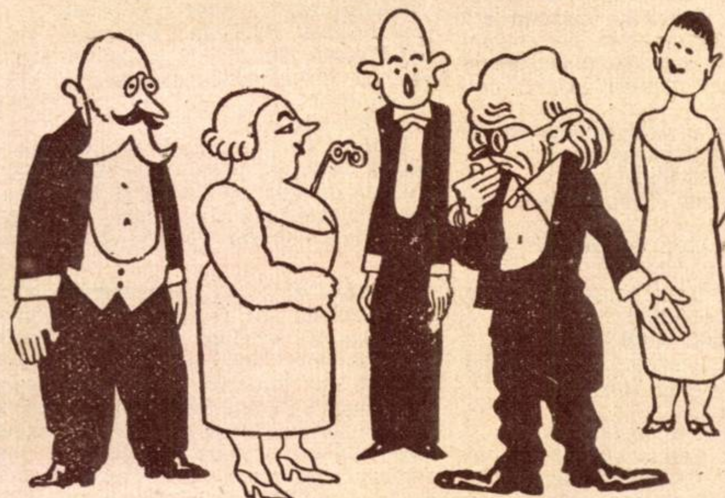
Pompilică intrând într'un automat, găsește la o masă pe cel mai intim prieten al său, Benito Briceag, devorând, cu o poftă grozavă, un șnițel arătos.

— „Cum se poate dragul meu, tu, un vegetarian declarat, să mănânci carne?"

Benito nu se fâstâcește deloc ci îi trage înainte și înfulecând vorbește:

— „Uite ce e, dragul meu sunt totuș vegetarian, dar în mod indirect. Vezi șnițelul ăsta? E din carne de vițel. Vițelul se hrănește principial numai cu ierburi, iar eu nu mănânc principial decât carnea animalelor care se hrănesc cu ierburi, prin urmare..."

DISTRAT.

— „Dece n'a venit și soția dv. domnule profesor?"

— „Extraordinar, aveam chiar senzația că am uitat ceva acasă".

Alexandr Neverov

TAŞKENT ORAŞUL BELŞUGULUI

9)

CAP. XXV.

Vântul chirghiz biciueşte cu asprime pe Mişca şi pe Trofim, ca şi când ar voi să-i svârle în stepa deşartă; şi când privesc la femeile şi bărbaţii lipiţi de acoperişurile vagoanelor, li se pare că sbor prin aer, deasupra pământului, deasupra stepei, fără ca nimeni să-i poată vreodată ajunge, fără ca nimeni să-i poată turbura. O singură dată inima lui Mişca se strânse de durere, când un ţăran strigă în faţa lui:

„A murit!"

Cu capul lângă picioarele lui Mişca, zăcea o femee despletită, cu faţa întoarsă spre cer şi care privia cu ochii ei mari, morţi, cerul depărtat, străin. Nasul subţiat şi învineţit, gura încremenită, deschisă, cu dinţii galbeni, isbiră profund sufletul lui Mişca.

Trofim svârli o privire nepăsătoare.

Nepăsători erau şi ţăranii cari, amărâţi cugetau doar la treburile lor. Unul dintre dânşii spuse:

— „Ar trebui s'o luăm de-aici, ca să n'avem buclucuri".

— „Unde s'o luăm?"

— „S'o luăm de pe acoperiş".

Mişca se înfioră. Inchise ochii şi se străduia să se gândească la Lopatin, la mama lui părăsită, la casa lor; cu gândul se întoarse la Taşkent, dar femeea moartă cu dinţii rânjiţi îi ascundea pe mama şi Lopatin, şi Taşkent-ul îndepărtat, unde nu mai ajunge. Privi pe moartă cu înfiorare, apoi şopti lui Trofim:

— „Cine e?"

— „O înfometată".

— „O s'o arunce pe jos".

— „Nu se poate ziua, s'ar vedea..."

Un nour imens ascunse soarele şi întinse deasupra trenului perdeaua lui neagră. Trenul se adânci cu toată lumea lui în acest nour, îl sfâşie cu fluerături, cu urlete, fără să isbutească să-l treacă. Oare norul e piedică sau suişul e prea repede? Roţile încetează să tresalte, vagoanele să se legene; trăgându-şi cu încetineală coada lungă, trenul se învârteşte încet, gata să se oprească... Deodată cade o ploaie grea, deasă, cu găleata, lovind drept pe acoperişul murdar, pe care-l spală, în torente. Oamenii se adună în grup. Mişca şi Trofim rămaseră nemişcaţi sub pânza de împachetat a lui Trofim. Singură, moarta zăcea ca şi înainte, cu faţa întoarsă spre cer, cu ochii morţi, mari deschişi, stropiţi de ploae. Şi când norul imens se risipi în gomotoace mici, iar gomotoacele rostogolindu-se pe stepă picură ultimii stropi de ploae, începu să sufle un vânt umed şi rece.

O pată mică semnala în depărtare, o staţie.

In vale se zăriră cămile. Dintr'o colibă se înălţa fumul. Trofim tremurând din tot trupul gol, spuse lui Mişca:

— „Ţi-e frig"?

— „Dar ţie"?

— „Mi-e cam frig".

— „Mi-e foame", mai spuse Trofim.

— „Şi mie" mărturisi Mişca.

— „Poţi să rabzi?"

— „Dar tu"?

— „Am răbdat două zile".

Mişca nu voi să se laude; dete din cap în semn de aprobare: o să răbdăm.

La gară mujicii coborâră în grabă. Nu rămaseră pe acoperişul vagonului decât Mişca, Trofim şi moarta cu dinţii rânjind. Luna plină, sus deasupra gării, cuprinse cadavrul într'o lumină blândă şi svârli o privire în gura ei deschisă. Lui Mişca îi fu teamă, dar Trofim spuse liniştit:

— „N'o să ne coborîm. Dacă ne dăm jos o să fie greu să ne urcăm pe alt acoperiş. Şi dacă rămânem în gară o să fie şi mai rău. Nu ţi-e teamă de morţi?

— „Dar ţie?"

— „Dece să-ţi fie teamă de ei? N'o să învieze..."

Oprirea nu fu de lungă durată. In întuneric, lampioane prinseră să se mişte pe lângă locomotivă, tampoanele se ciocniră deodată, şi în noapte, în umezeala rece, trenul o porni greoi, în ritmul leneş al roţilor.

Cea din urmă gheretă dispăru. Cel din urmă lampion îşi svârli lumina lui oarbă. Deasupra vagoanelor luna rece atârna ca un cap chel, galben.

— „E frig — spuse Trofim. — Să ne ţinem strânşi".

Mişca îşi deschise haina udă şi Trofim îl strânse cu putere sub pânza lui de împachetat, cu braţele care tremurau, pântece lângă pântece şi piept lângă piept.

Mişca îşi îmbrăţişă tovarăşul cu tot atâta putere, trase pe spatele lui Trofim cele două părţi ale hainei lui şi în felul acesta străbătură noaptea rece, cu respiraţiile amestecate, păzindu-se unul pe celălalt de moarte, pe acoperişul unui vagon, asemenea unui bloc mic cu două capete, strâns într'o singură voinţă, tare, într'o singură dorinţă, de a dăinui cu orice preţ.

— „Mi-e mai cald" — spuse Trofim.

— „Şi mie" — întări Mişca.

— „Suflă-mi niţel pe faţă".

— „Şi tu să-mi faci la fel!"

O clipă scurtă, în inimile lor se născu, din prietenie, un soiu de mulţumire necunoscută, care nu se putea lămuri. Tăceau amândoi simţeau că în doi viaţa e mai uşoară, că frica e mai mică...

Iar moarta care încetase de a mai fi îngrozitoare, părea că le spune: „Aveţi dreptate, copii"....

CAP. XXVI.

A doua zi dimineaţă, hotărîră să vândă haina lui Mişca, într'o gară mai mare, chirghiză.

Trofim hotărîse pe tonul unui om experimentat:

— „Să ceri patru mii".

— „Crezi?"

— „Dacă n'o să dea patru mii, o să ai timp să scazi preţul. Eu voiu fi primul cumpărător. Tu o să-ţi lauzi marfa şi o să înjuri dacă nu ţi se dă destul. Ai înţeles? Bagă-te prin lume!"

Mişca pătrunse în mulţimea agitată, ţinând în sus haina tatălui său. Trofim se apropie de dânsul:

— „Strigă mai tare!"

Mişca flutura haina.

— „Cine doreşte o haină, o haină?"

Trofim îl lăsă să se îndepărteze puţin apoi se apropie de el şi întrebă tare".

— „Opreşte! Cât vrei pe ea?"

— „Tu nu eşti cumpărător serios — spuse Mişca întunecându-se.

— „De unde ştii?"

— „Nu eşti tu unul care să ai bani".

— „Ce ai numărat cât am?"

— „Păi, se vede"...

Trofim se supără.

— „Ia, uite hoţomanul! Spune-mi pe şleau cât vrei!"

— „Patru mii".

— „O să mai reduci ceva?"

— „Păi şi aşa e pe nimic... E aproape nouă..."

Mişca şi Trofim în mijlocul mulţimii pestriţe din târg, se înjurau cu glas tare, ca să atragă atenţia; dar nimeni, nimeni nu vor să se oprească... Ii priviau de departe şi se îndepărtau de ei.

Trofim spuse, întorcând capul:

— „Sunt şireţi, ai naibii maimuţoii ăştia, n'o să-i prindem!"

Bucuria lor începu să pălească; haina le părea păcătoasă şi într'un acces de desperare începură să creadă că n'o s'o vândă nici odată, nici pentru o mie de ruble, şi nici chiar pentru cinci sute. Tocmai atunci un chirchiz tânăr se apropie. Era ceva mai mare decât Trofim care-l privi cu ochii lui negri şi strălucitori.

Mişca flutura haina.

— „Cine vrea o haină?"

Un alt chirghiz, cu o barbă îngustă veni în faţa lor; făcu o strâmbătură, cercetă haina pe dinafară şi pe dinăuntru, apoi întrebă pe ruseşte:

— „Cât?"

— „Eftin. Patru mii".

— „O mie".

Trofim, de dinapoia clientului, strigă:

— „A cui e haina asta?"

— „A mea — răspunse Mişca, întorcându-se spre dânsul.

— „Cât vrei pe ea?"

— „Patru mii".

— „Vrei so vinzi sau ce?" întrebă cu asprime Trofim.

— „Dar tu, ce te amesteci pe aici?" răspunse tot atât de aspru Mişca.

— „Dacă vrei s'o vinzi îţi dau trei mii şi nici o copeică mai mult. Ai înţeles?"

Chirghizul privi la cumpărătorul cel nou, scuipă, se însufleţi, începu să încerce căptuşala cu degetul. Mişca vorbi atunci ca un negustor adevărat:

— „N'ai nevoe s'o încerci, tovarăşe E marfă bună; o să te ţie doi ani".

Alţi chirghizi se apropiară, ţipând, boscorodind:

— „Două mii".

— „Nu, tovarăşe, nu, nici un ban mai jos de patru mii".

— „Trei mii atunci".

Trofim, prudent, şopti:

— „Lasă-i o mie de ruble".

Mişca bătu palma ca un ţăran adevărat şi strigă tare:

— „Adio haină bună! Asta e stofă tare, nu glumă!"

Pâinea era asigurată.

Mişca o duse grăbit la piept. Ochii îi luceau de bucurie, buzele îi tremurau de nerăbdare. Ar fi voit să muşte de îndată, chiar acolo, în mijlocul pieţii, lângă bărăci, în felia mare, să înghită bucăţile nemestecate, dar se reţinu: de jur împrejur umblau emigranţi înfometaţi cari priviau pâinea cu ochii lor lacomi, încercănaţi, care ar fi fost în stare să-l prade; Mişca şi Trofim, cei mai bogaţi din lume acum, se duseră să mănânce dinapoia gării, în stepă.

Soarele strălucea în cerul îndepărtat. Tabere chirghize se ridicau în jur, albe.

Câinii lătrau fără răutate şi mai ales aveau pâine. Bucata proaspătă, caldă încă, stătea pe genunchii lui Mişca: stepa întinsă, cerul de deasupra, fumul şi casele albe ale chirghizilor păreau şi ele blânde, calde, binevoitoare.

— „Atunci începem — spuse hotărît Mişca, înfigându-şi cuţitul ascuţit în bucata de pâine. „Mănâncă în sănătatea mea".

El însuşi îşi făcu cruce vesel, mai înainte de a începe şi-şi privi tovarăşul cu uimire.

— „Tu nu te rogi?"

— „Am isprăvit cu rugăciunea".

— „Dece?"

— „Nu ştiu... Nu mai am gust... Mai dă-mi o bucată. Nu tăia prea mult, nu trebue să mâncăm totul deodată; trebue să păstrăm pe mâine".

Mâncară mult timp şi tot porţii mici. După postul îndelungat pântecele lor se îngreună, trupurile aveau nevoe de repaos, erau obosite. Le veni gust să se culce la soare, să uite, şi să nu mai gândească la nimic. Mişca îşi lungi picioarele şi-şi întinse braţele în cruce. Apoi se ridică iar, privi cu ochii adormiţi bucata micşorată, îşi mai tăie o felie mică.

Trofim îl mângâia:

— „Să nu-ţi pară rău după haină. Dacă trăeşti, totul se drege"...

In gară, după masa îmbelşugată băură multă vreme apă rece, la pompă cu gurile lor sătule deschise larg sub robinet. Apoi se spălară.

— „Trebue să ne mai curăţăm puţin — spuse Trofim, privindu-şi pântecele murdar. „Să ne frecăm mâinile cu nisip".

— „Mă mănâncă capul— oftă Mişca tremurând. Şi vezi îi simt mereu mişcând".

— „Nu-i stârni, altfel te muşcă şi mai tare..."

Se jucară, se stropiră cu apă, totul li se părea uşor. Apoi Mişca clipi din ochi, şiret:

— „Acum e rândul tău să munceşti."

— „Ce să fac?"

— „Să găseşti un loc pentru noi, în tren".

— „Şi tu ce o să faci?"

— „Eu te-am hrănit."

CAP. XXVII.

Gara aceasta nu le-a fost favorabilă. Soldaţi treceau pe lângă vagoane, pe acoperişurile vagoanelor, aruncând bagajele pe jos, îmbrâncind pe bărbaţi şi femei, cerându-le tuturor hârtiile. Bărbaţii alergau după soldaţi, dând umili din capetele lor descoperite. Cuprinşi de desperare, ei se suiau din nou pe tampoane, depe tampoane pe acoperişuri, iar erau daţi jos pe peron şi ca vitele, cu încăpăţânare mută încercau mereu să forţeze, în faţă sau la coadă, uşile vagoanelor.

Mişca şi Trofim fură alungaţi de patru ori. De patru ori soldaţii îi ameninţară cu cravaşa, strigându-le în gura mare:

— „Vă cărăbăniţi de aici, sau vai de pielea voastră!"

Intr'un colţ, lângă un vagon demontat, stăteau trei bărbaţi, două femei, o fetiţă, un bătrân şi un soldat amărât, care avea un picior de lemn. Privind la trenul format, bărbaţii se gândiau că poate o să isbutească să sară în el sau să se agaţe undeva, aşa încât să părăsească acest loc înspăimântător; dar când locomotiva fu agăţată şi vagoanele cu acoperişurile goale, curăţate, trecură încet prin faţa depoului, mai înainte de a pătrunde în stepa albastră, unul dintre dânşii, desperat, exclamă:

— „S'a isprăvit! Asta înseamnă moartea! Nu mai e cu putinţă nici să înaintăm, nici să dăm înapoi. Unde să mergem?"

— „Haidem până la încrucişare — răspunse altul. O să luăm acolo trenul".

— „Oare o să ne lase să ne suim?"

— „N'o să cerem nimănui voe."

— „N'o să ajungem până acolo — spuse soldatul — n'o să ne ţie puterile..."

Cel de al treilea se ridică deodată...

— „Oricum, nu putem să rămânem aici".

— „Ce pleci?"

— „Plec singur".

Bătrânul care se adăugase grupului răcâia nisipul cu degetele tremurătoare, de parcă ar fi fost o găină, pipăia cu prudenţă pietrele, şi le aşeza în mână şi le mirosea multă vreme cu nasul lui murdar, nesimţitor. Petra, un ţăran înalt, puţin adus din spate, îl privi cu uimire ca şi când atunci l-ar fi văzut întâia oară.

— „De unde eşti moşule?"

— „Păi eu nepoate, nu mai ştiu; mi-am pierdut ţara, nu mai ştiu nici eu".

— „Incotro mergi?"

— „Ce ştiu eu? De cinci zile sunt aici, fără să pot să mă duc. Am plecat cu fiul meu; el a murit; o să mă agăţ de voi.

— „Noi o pornim pe jos; aici n'o să ne lase să ne urcăm".

— „Cum vreţi. Eu nu mă speriu de drum atât cât mă ajută picioarele. Mi s'a întâmplat să parcurg pe jos şaptezeci de verste, fără odihnă".

Femeile şi fetele priviau cu groază stepa imensă. Să plece le înspăimânta, să se despartă de ai lor le înspăimânta. Stăteau acolo, umile, năuce, sub povara lor de desagi de pânză. Isidor, cu picioarele goale, mesteca tăcut.

— „Pornim?"

— „Pornim", răspunse Ermolai. „Şi tu bătrânule?"

— „M'oi duce şi eu, binişor, ce să fac alta?"

— „O să mergi până la capăt?"

— „Poate, dac'o vrea âl de sus..."

Se adunară într'o ceată mică, părăsită.

Trofim privi la Mişca cu hotărîre...

— „Vor să meargă pe jos. Ţie nu ţi-e frică?"

— „Dar ţie?"

— „Eu mă duc".

— „Şi eu".

— „Poţi să mergi patruzeci de verste?"

Mişca îşi trase pantalonul pe pântece.

— „Acum o să merg mai bine".

Petra, ţăranul cel înalt, adus din spate, cu căciula găurită, porni în frunte. Se opri o clipă să privească gânditor clopotniţa gării şi crucea galbenă strălucitoare, apoi îşi dete pe frunte căciula şi duse pe ceilalţi dealungul liniilor lucii, în stepa atrăgătoare, cu ondulaţiuni albastrui, cu murmurul firelor de telegraf, cu suntele clopotelor de seară.

Mişca şi Trofim îi urmară ca mieii.

Nici nu întrebară pe ceilalţi dacă îi ia, nici nu se înţeleseseră între ei. Datoria lor era să se apropie de Taşkent, de ţinutul bogat, fertil, care se ascundea înapoia dealurilor îndepărtate. In gară nu avuseseră noroc; fuseră goniţi depe acoperişurile vagoanelor; plecau fără să gândească mult, cu paşi mărunţi, veseli, fără teamă. Li se părea mereu că oamenii o să se întoarcă şi o să-i întrebe:

— „Incotro mergeţi?"

Atunci ar fi răspuns:

— „La Taşkent".

Bărbaţii se întoarseră, dar nimeni nu-i întrebară încotro merg nimeni nu se ocupa de ei.

Soldatul care mergea cosind cu piciorul de lemn pe dedeparte pământul, povestea cu glas tare:

— „Apa, mă înţelegi, e foarte rece la Taşkent. Şi totul se răsfrânge în ea, ca într'o oglindă.

Sunt poame de tot felul; poţi să culegi cât vrei, că ele cresc la loc înzecit. Umbli, să zicem, o zi întreagă; nu vezi decât grădini, numai grădini, mereu grădini... Casele n'au acoperişe şi pământul e piin de şanţuri care aduc apa peste tot".

— „Şi cât costă grâul?"

— „Grâul nu e scump. Dacă munceşti la sarţi o săptămână sau două, poţi să pui de o parte douăzeci de bănicioare, trăind bine încă.

Moşneagul, fetişcana, femeile, cei trei ţărani, Mişca şi Trofim, toţi erau îmbărbătaţi de spusele bune ale soldatului şchiop, priviau cu încredere coamele albastre ale colinelor, şi înaintau într'un triunghiu neegal, spre apa limpede şi rece, spre grâul eftin, atrăgător, spre grădinile verzi, nesfârşite.

(Va urma)

Moştenire cu peripeţii

MARELE cântăreţ Caruso, pe care întreaga omenire l-a aclamat, se odihneşte în mormânt de aproape zece ani.

Dar după moartea lui s'au întâmplat cele mai ciudate evenimente, celor cari îi erau dragi.

Faimosul tenor a fost căsătorit cu d-ra Dorotty Park Benjamin, dela care a avut o fiică, pe tânăra Gloria.

După moartea sa se descoperi totuş, că el avea doi fii naturali recunoscuţi, Rodolphe şi Henry, cari veniră la New-York întovărăşiţi de Giovanni Caruso, fratele cântăreţului.

Caruso muri cetăţean italian, iar testamentul lui data dinaintea naşterii fiicei sale.

Justiţia italiană în faţa acestor întâmplări, împărţi averea în opt părţi, patru optimi trebuind să revină micei Gloria şi fratelui său, iar celor doi fii şi femeii sale le reveniră fiecăruia câte o optime. După legea italiană trebue să primească mai mult fata legitimă decât fiii născuţi în afară de căsătorie, cu toată că celebrul cântăreţ i-a recunoscut, dându-le numele său.

Dar Caruso muri în Italia şi cea mai mare parte din proprietăţile sale se găsiau în Statele-Unite. Din această cauză se născu proces din partea celorlalţi moştenitori.

Se iviră dealtminteri şi alte complicaţii în situaţia urmaşilor lui Caruso.

Mica Gloria avea trei tutori, unul în Italia, altul la New-York şi un al treilea la New-Jersey, fără a o socoti pe mama sa, care era de drept administratoarea bunurilor soţului său. Ne închipuim complicaţiile care au eşit dintr'o asemenea situaţie.

De altă parte văduva cântăreţului se remărită, divorţă pentru a se logodi încă odată, fără a duce la bun sfârşit proectele de căsătorie.

Doamna Caruso fusese desmoştenită de tatăl său, un bogătaş din New-York, pentrucă luase în căsătorie pe tenor.

După nuntă tatăl nu voi să recunoască pe Caruso ca ginerele său şi refuză chiar să-l primească la el. Desmoşteni şi pe cei patru fraţi ai d-nei Caruso, pentrucă aprobaseră căsătoria şi lăsă întreaga avere de 400.000 livre fiicei sale adoptive Anna Bolchi Benjamin.

Se deschise încă un proces din partea copiilor acestuia, cari protestară contra asprimei unui astfel de testament.

Cum vedem văduva cântăreţului nu cunoaşte o zi de odihnă, dela moartea soţului său.

Doi ani după încetarea din viaţă a acestuia, ea se mărită cu căpitanul Ernest Ingram, un bogat scoţian, pe care ea îl întâlnise pe plaja dela Lido. Dar cea de-a doua căsătorie nu avu lungă durată, căci în 1924 divorţul fu pronunţat la Paris. Ea avu în acest timp o fată, Jaqueline Ingram, care trăeşte cu mama şi sora sa vitregă Gloria la Nisa.

Puţin după aceea se svoni că M-me Dorothy Park Benjamin Caruso se va căsători cu un gazetar Alexander Moore, ex-soţul cunoscutei artise Lilian Russel. Mariajul nu avu loc, iar Moore murind, lasă d-nei Dorothy Park o moştenire de 25.000 livre şi un inel de preţ care aparţinuse celebrei comediane. Acest fapt a fost cauza a numeroase complicaţii.

Fiica Lilianei Russel, d-na Dorothy Russel Clavit se adresă justiţiei, pentru a reintra în posesia juvaerului, care — spunea ea — fusese lăsat de mama sa în păstrarea lui Moore. D-na Caruso Ingram pretinde că d. Moore îi dăduse inelul ca dar de logodnă, pentrucă avea intenţia să se căsătorească cu ea. Când mai târziu proectele de căsătorie au fost rupte, el o rugase să-l păstreze.

Dar în afară de aceste dificultăţi M-me Caruso este expusă la încurcături financiare, cari n'au aerul că vor sfârşi curând, mai ales în privinţa administraţiei bunurilor fiicei sale Gloria, — pe care vrea s'o crească după rangul şi averea lăsată de tatăl său. Dar pentru aceasta ea trebue să intervină la cei trei tutori, cari nu prea sunt de aceeaş părere. Deci d-na Caruso trebue să mai apară încăodată înaintea tribunalelor, cerând acordarea rentelor necesare pentru întreţinerea fiicei sale.

Cum vedem, de zece ani, de când cântăreţul e mort, văduva sa care dealtminteri s'a consolat destul de repede, — este expusă la mii de plictiseli de toate felurile. S'ar putea spune că steaua ei s'a întunecat, în urma morţii celebrului său sot.

X. B.

CE E TRACUL?

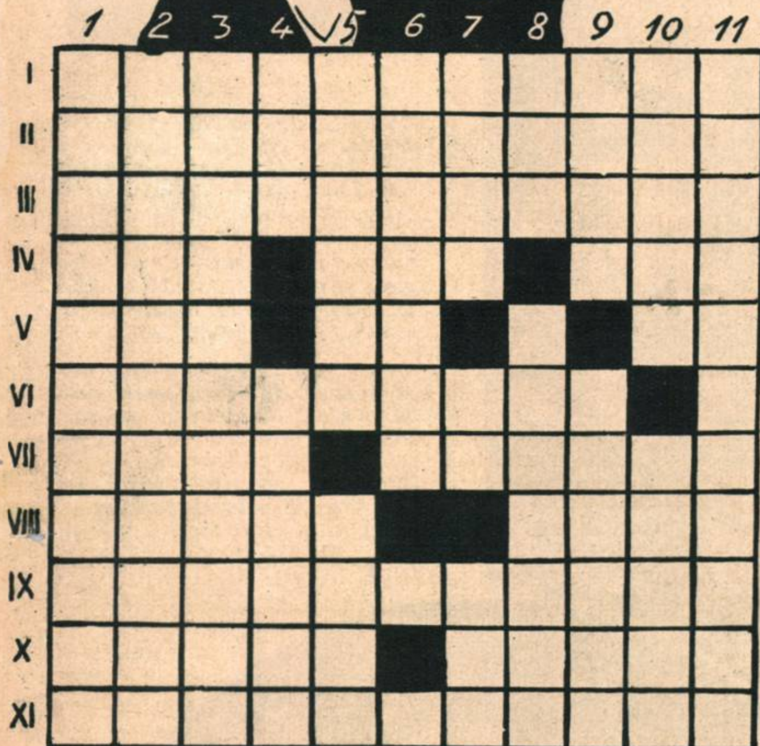
S'a deschis Parlamentul, s'a deschid teatrele, vor începe ciclurile de conferinţe. O boală de care sufăr vorbitorii şi artiştii e „tracul" datorit emoţiei pe care o pricinueşte contactul cu publicul. Despre această afecţiune, publică un foarte interesant articol „GAZETA MEDICALĂ" apărută eri.

Jocurile realităţii

Concursul nostru pe luna Septembrie

„Eruditul“ (Problema I-a)

ORIZONTAL: I. Spirit ce domină directivele Ligii Naţiunilor; II. Caracterul celor necunoscuţi; III. Calitatea de Roman IV. Zile în calendarul roman.— Nume femenin. Culoare; V. Acont din simbrie. Pronume. Părţi ale corpului; VI. Nevătămător; VII. Monede a căror depreciere a produs mare vâlvă în ultimul timp. Cei ce domnesc prin expresiuni şi violenţă contrar spiritului dela No. I orizontal; VIII. Asemenea. Discurs solemn fără peroraţie. (Il ţine cel din desen); IX. Plantă cu flori galbene; X. Ivini. Interjecţie de alungat câinii; XI. Pro gresul omenirii.

VERTICAL: 1) Cuvânt care conservă acelaş număr de silabe la toate cazurile; 2) Caracterele celor neînsemnate; 3) Evocător; 4) Personaj mitologic.— Meşteşugari; 5) Pătrundere. — Hidrocarbură; 6) Ameninţător şi periculos (fig.); 7) A semnala. Notă muzicală. Culoare; 8) Ursită (fig.) Estuarul a două râuri din Franţa; 9) Părinte. De forme diferite; 10) A întări (fig.) A acri; 11) Restabilire în drepturile pierdute.

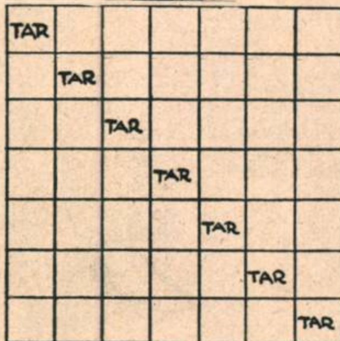
de *Vasile Turculescu*

Cititorii cari au strâns bonurile dela 1 la 20, publicate de noi în ultimele numere ale revistei, sunt rugaţi să le completeze, cu numele şi adresa. Trimiterea lor la redacţie, se va face începând cu data de 1 Septembrie a. c. Ele vor fi trimise într'un plic pe care se va scrie: „Pentru premii“. Totodată vor anexa mărci în valoare de 10 lei pentru corespondenţă. Noi vom trimite fiecăruia, în schimbul bonurilor, un cupon numerotat de participare. Bonurile se primesc până la data de 15 Septembrie.

Problema II-a

(Reco stituire)

Respectând literele înscrise de noi, puneţi în fiecare căsuţă câte o literă, încât să obţineţi pe fiecare rând cuvinte existente.

Problema III-a

(E igmă)

Cum faceţi o piatră preţioasă dintr'o simplă bucată de sticlă dela fereastră?

O PEDEAPSA SEVERA

Sub acest titlu noi am publicat o fotografie ce înfăţişa pe doi soldaţi cari — făcându-se vinovaţi de hoţie — au fost pedepsiţi de către comandantul lor să sufere batjocura unităţii din care făceau parte.

Faptul petrecându-se în Constanţa, noi — din eroare — l-am relatat ca şi când soldaţii ar fi făcut parte din regimentul 9 Călăraşi. Ni se comunică de către comandamentul acestui regiment că soldaţii fac parte din escadronul 4 al regimentului 4 Călăraşi. Facem cuvenita rectificare, deşi noi aplaudăm măsura luată de către comandantul celor doi soldaţi. Pedeapsa aminteşte moravurile spartane şi mai mult decât alta, are darul să stârpească viciile din societate.

Noile noastre premii

Deslegătorilor din numerele 289, 290, 291 şi 292 li se va oferi, prin tragere la sorţi, următoarele premii:

PREMIUL I-iu: 1500 lei în numerar.

PREMIUL II-lea: Două sticle cu şampanie.

PREMIUL III-lea: Un litru de apă de Colonia.

PREMIUL IV-lea: O pereche de ciorapi „Ady“.

PREMIUL V-lea: O cravată elegantă.

Vom mai acorda, de asemenea, şi cinci volume literare din Editura „Adevărul“.

Realitatea Ilustrată

Cupon de excursie

CUPON DE JOCURI No. 293

Numele şi pronumele ....

Adresa ....

„REALITATEA ILUSTRATĂ. — *Director* Nic. Constantin.
Redacţia şi Administraţia: Str. Const. Mille 7—9—11, Telefon 359/99.
Imprimată la foto-rotogravură în atelierele „Adevărul“ S. A.

Ultimele actualităţi

Dreapta: *Aviatorul Mollison, care a trecut Atlanticul, fără escală, a sosit le New-York, unde a fost aclamat de o mulţime entuziastă. In fotografia noastră îl vedem vorbind la microfon imediat după aterizare.*

Stânga: *Tot la New-York s'a deschis de curând o şcoală de box, specială pentru antrenarea domnişoarelor din diferite categorii sociale. In fotografia noastră vedem un grup de vânzătoare din magazine, stenotipiste şi lucrătoare, care în lipsa slujbelor s'au dedicat, ca profesioniste, acestui sport.*

Jos: *La o serbare aviatică organizată de eforia unui spital englez, locotenetul aviator Mayer s'a prăbuşit cu un aparat, rănindu-se foarte grav. In fotografia noastră vedem, în faţă ţâşnesc valuri de sânge. dreapta, pilotul din a cărui*

Stânga: *Se ştie că Rod le Roque, cunoscutul actor american de cinema, s'a căsătorit de curând cu blonda actriţă Vilma Banky, foarte cunoscută la noi. Săptămâna trecută, perechea a sosit la Berlin, unde au fost primiţi foarte bine atât de publicul cinematografic, cât şi de presa germană.*

ANUL VI. Nr. 294

15 SEPTEMBRIE 1932

REALITATEA ilustrată

O GLUMĂ NOSTIMĂ

(Foto-Berman-Realitatea)

LA MASA PIGMEILOR

TOATĂ lumea ştie că pigmeii sunt un popor de oameni pitici, care trăeşte în ţinutul Kongo din Afriga. Cine a fost la filmele „africane" a avut prilejul să-i cunoască: piperniciţi, cu pântecele cât un burduf, picioarele ca nişte scobitori şi capul cât o baniţă.

Dr. P. Schebasta, care a cercetat meleagurile africane în lung şi 'n lat, a publicat de curând câteva însemnări — în legătură cu viaţa şi hrana acestor pitici, — note din care reproducem cele ce urmează.

Pigmeii nu cunosc provizia de alimente. Ei trăesc literalmente dela mână la gură, iar când îi chinueşte foamea se hrănesc cu ce găsesc. Mâncările gătite cu artă şi gust aparţin popoarelor de cultură nouă; asta nu înseamnă însă că pigmeii nu deosebesc şi apreciază mâncările după gustul lor. Carnea tăbăcită a maimuţei (maimuţa argintie) le irită nervii olfactici, şi pigmeii nu se 'ndoesc o clipă că această carne de maimuţă întrece în gust şi aromă toate celelalte feluri de vânat. Un lucru însă la lipseşte şi anume, rafinamentul artei culinare, sutele de feluri de a prepara mâncarea, ce pişcă cerul gurii omului modern. In prepararea mâncării, pigmeii folosesc cea mai mare simplitate şi naturaleţă.

Oricât ne-am suci şi învârti, nu vom găsi o bucătărie în bordeiul pigmeului. Deşi femeia a fost aceea care a clădit cu braţele ei bordeiul, a uitat pesemne cu desăvârşire să facă şi o plită. De fapt însă, n'a uitat, căci piticul nu cunoaşte nici bucătăria şi nici vatra. Femeia aduce în cârcă lemne uscate, le aşterne jos, la uşa bordeiului, apoi ia vasul de pământ şi se duce să-l umple cu apă din râul aflat în apropiere. După câteva minute focul se înnalţă până spre ramurile care umbresc sălaşul. Vasul de pământ e aşezat de-asupra focului şi sprijinit de trei bolovani. Bucătăreasa scoate din cingătoare un cuţit de lemn, începe să cojească rădăcinile, sau bananele târguite din satul negrilor şi le aruncă în apa clocotindă. Inventarul bucătăriei se mai compune din încă un vas; atâta. Menu-ul e vizibil îmbogăţit când găsesc carne, sau resturile rămase din hrana vre-unui animal. Acestea sunt fierte, până se transformă în cel mai picant sos...

UN OSPĂŢ NOBIL

Bine 'nţeles că nici un om nu se gândeşte să-şi spele mânile. Bucăţile de carne sunt învelite în frunze de frynium şi fripte în jăratec sau se ia vânatul, aşa cum se găseşte, cu piele şi păr, şi se prăjeşte la flacăra focului, când pe-o parte, când pe cealaltă. Intestinele nu sunt aruncate, ci sunt golite de conţinut şi fierte.

In timpul fiertului şi al pregătirii mesei, copiii fac o hărmălae groaznică; aleargă între focuri şi oalele de gătit, râcâe jăratecul şi adesea răstoarnă oala cu mâncare.

Reprezentaţia se termină cu o sfântă de bătae şi în urletele celor nimeriţi de ciomagul chinuitei mame.

In momentul când femeile încep să golească oalele cu mâncare şi să împarte porţiile familiei, intervine o tăcere extraordinară. Familiile şi grupurile se adună laolaltă. Rădăcinile, sau fructele fierte sunt orânduite pe frunze, iar oala afumată, în care se află fiertura, e pusă în mijloc. Pigmeii, flămânzi, fac roată jur-împrejur. Se vorbeşte puţin; nu se aude decât plescăitul buzelor setoase şi exclamările de satisfacţie ale flămânzilor. Fiecare ia câte o banană, o moaie în zeama cafenie, sau rupe cu dinţii o bucată de carne — pe care a pescuit-o din oala cu fiertură — şi mestecă cu gura plină. Toate astea se petrec încet, comod, nu cu lăcomie ca la cânii care mănâncă dintr'o tigae.

„Masa" pigmeilor e pământul, acoperit cu frunze de frynium, care ţin locul farfuriilor. Degetele ţin şi ele locul furculiţei. In loc de lingură, zeama e scoasă cu frunze răsucite în formă de cornet. Pigmeii nu-şi spală mânile nici înainte, nici după masă, ci le şterge cu frunzele sau de propriul lor trup.

SĂRBĂTOAREA TERMITELOR

O schimbare a menu-ului zilnic şi monoton, o oferă *termitele* şi *omizile*, trufandale foarte apreciate. Termitele, sau furnicile albe îşi clădesc cuiburile sub pământ, ridicate la suprafaţă asemenea unor coline sau turnuri cu aspect fantastic. Epoca de emigraţie a termitelor cade în lunile Aprilie şi Septembrie, şi e o adevărată sărbătoare pentru pitici. In acest timp, colibele sunt aproape pustii. Toate familiile s'au mutat, stabilindu-se în apropierea unei coline de termite, ascunsă undeva în pădure, pentru a nu pierde momentul când îşi iau sborul; căci o singură noapte de întârziere poate aduce după sine pierderea întregii capturi. Piticii au inventat, deasemenea, diferite mijloace de observaţie care îi fac să prevadă cu certitudine emigraţia furnicilor. Această

Publicăm în aceste două pagini, câteva fotografii, reprezentând tipuri de pigmei, cei mai hidoşi oameni din lume.

emigrare nu se face decât în timpul nopţii sau în amurg, când societatea pigmeilor se înarmează cu făclii. Coliba a clădit-o femeia în apropierea colinei, la rândul ei, a fost acoperită cu un înveliş de frunze. La picioarele colinei a fost săpată o gaură adâncă. De îndată ce primele termite încep să-şi ia sborul, flacăra intră în funcţiune. Termitele roiesc şi se lovesc de acoperişul de frunze; ameţite, cad la pământ şi se târăsc spre lumina făcliei; cad însă în groapa care le-a fost pregătită. De aci, sunt adunate cu mâna de către femei şi copii, şi îngrămădite în coşuri. Prada e împărţită în porţii şi dusă apoi în lagăr unde începe banchetul.

Termitele sunt comestibile oricum ar fi preparate şi constituesc o delicatesă, pentrucă sunt grase. Mai întâi li se rup aripile, apoi sunt băgate în gură, de vii, şi ronţăite cu dinţii. Sunt preferate fripte. Piticul îşi umple cu ele gura, aşa încât grăsimea li se prelinge prin colţurile gurii! Trebue să vezi cu ochii delectarea pigmeilor, dacă vrei să-ţi faci o idee despre gustul acestor delicatese! Dar mai există şi alt mod de preparare: insectele se curăţă de aripioare, se pun într'o piuliţă de lemn, se toarnă deasupra sare, se pisează, apoi se fierb. Gusturi culinare!...

OMIZI FRIPTE

Intr'o după-amiază — spune autorul — am părăsit lagărul în tovărăşia unui pitic, pentru a lua parte la o vânătoare de termite. Tebi, aşa se numea gnomul, mergea înainte, spintecând cu satârul lianele, pentru a ne croi drum. Ochii îi alergau în toate părţile. Ce o fi căutând? Deodată se opri, privi fix într'o direcţie, apoi începu să taie tufele dimprejur. Ce l-a determinat să facă acest lucru, îmi rămase la 'nceput o enigmă, deoarece nu vedeam nimic. La întrebarea mea, făcu un gest, arătând cu cuţitul spre un arbore crescut strâmb, şi a cărui tulpină îţi făcea impresia că e acoperită cu muşchi. Privindu-l mai atent, observai că e plin de omizi. Prin tăerea tufelor, Tebi îşi stabilea dreptul de proprietate asupra comorii găsite. De oarece nu avea în ce să pună omizile, alergă înapoi în lagăr, şi se înapoiă cu nevastă-sa, care aduse un coş.

Acest soiu de omizi au mărimea mijlocie, sunt verzui, şi acoperite cu tulei. Trebue reţinut că nu toate omizile se pot mânca. Ajunşi acasă, femeia luă un vas de pământ, puse în el jăratec şi peste acesta aruncă o mână de omizi; apoi începu să amestece conţinutul când pe-o parte, când pe cealaltă. Omizile fripte le scotea afară şi le punea pe frunzele pregătite dinainte. Tebi, şi un oaspe care tocmai se afla acolo, începură să 'nghită o omidă după alta, până se săturară.

Alteori, omizile sunt scoase din coş, una câte una; piticul prinde cu două degete capul omizii, iar cu arătătorul şi degetul gros al celeilalte mâni, o stoarce direct în gură; bine'nţeles că procedeul nu-i tocmai apetisant.

Alţii merg aşa de departe încât le fierb şi le servesc ca desert.

UN NAS SENSIBIL

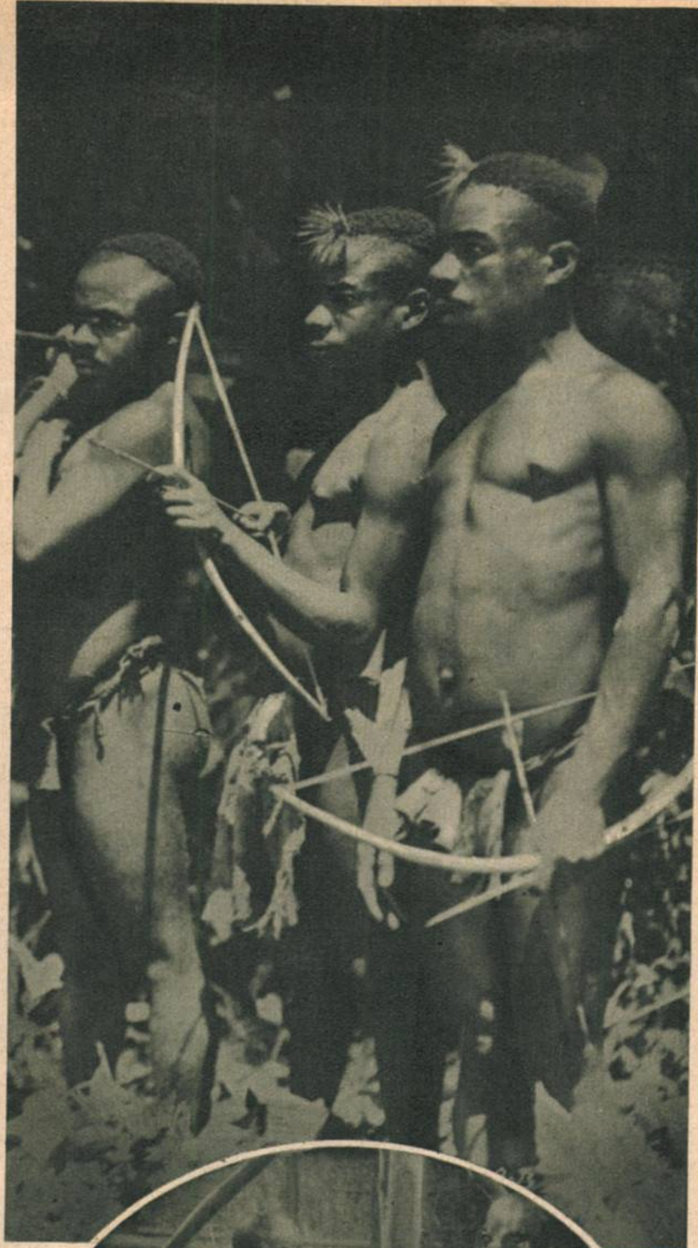
Intr'o seară, şedeam culcat pe veranda colibei mele, în lagărul pigmeilor de lângă lacul Asunguda. Pe negândite, îşi făcură apariţia doi băieţi care purtau pe o prăjină un porc mistreţ. Imediat ce au pus prada în faţa unei colibi, am simţit un miros pestilenţial. Am început să cercetez.

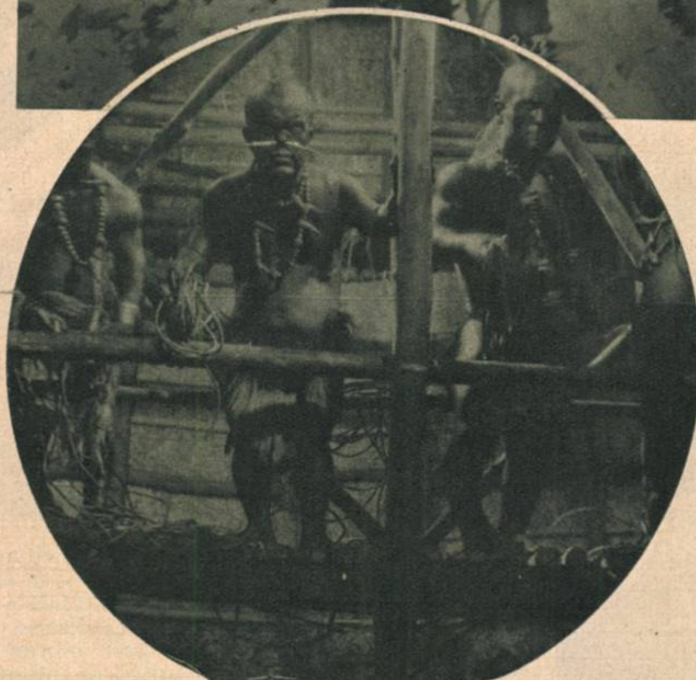
M'aş fi aşteptat la orice din partea pigmeilor, dar ca să mănânce mortăciuni, niciodată. Trebuii să mă ţin la nas, aşa de groaznic mirosea hoitul; dar acest gest nu făcu decât să-i amuze. Cei doi băieţi găsiseră hoitul porcului şi-l aduseră acasă. De obicei nu mă amestecam în chestiunile de bucătărie ale piticilor. De data asta însă, nervii mei olfactici, au fost atât de crunt încercaţi încât am intervenit energic pentru îndepărtarea cadavrului, atrăgându-le atenţia nu cumva să mănânce din el.

In primul moment păreau foarte contrariaţi; câţiva începură chiar să murmure; apoi a fost ridicat şi condus de tot neamul lui Asangwas, căruia îi aparţinea porcul. In timp ce eu încercam să-i mângâi pe cei rămaşi de pierderea suferită, atrăgându-le atenţia asupra pericolului mortăciunii, ceilalţi se 'nfruptau din ea într'un desiş. Şireţii pitici, bătându-şi joc probabil de lipsa mea de gust, au împărţit prada între ei, au învelit bucăţile în frunze şi sub protecţia întunericului le-au adus din nou în lagăr.

BROAŞTE ŞI VIERMI

Intr'o noapte s'a deslănţuit o furtună groaznică. Ploaia tropicală umplu cu apă toate gropile din jurul colibelor. Dar abia trecuse furtuna şi a început concertul vesel al broaştelor, urmate de aprinderea focurilor în colibe. Inarmaţi cu facle şi nuele, pigmeii au pornit-o în galop prin băltoace şi au început să lovească cu putere în broaşte — delicatesele de predilecţie ale copiilor şi femeilor — şi să

NU VREAU SĂ SEMĂN CU GRETA GARBO

Tala Birell, actrița de origină română, al cărei succes la Hollywood l-am anunțat în primăvara trecută, a fost de cum s'a ivit în cetatea filmului, obiectul a nenumărate comparații cu sirena suedeză, pentrucă e cam de aceeaș înălțime cu ea și prezintă o ușoară asemănare a feții cu ea. Ambele vedete sunt blonde. Ambele sunt svelte. Ambele sunt serioase, au firi închise și independente, poartă vestminte sportive și fac marșuri îndelungate. Numai că Tala e cu doi ani mai tânără decât Greta și ține la originalitate.

Ne aflăm probabil înaintea singurei femei din lume care nu vrea să semene cu creeatoarea celui mai enigmatic, mai interesant

Jos: *Tala Birell;* dreapta: *Greta Garbo.*

tip de vamp, cu actrița care a lansat o modă — putem spune — în aspectele lumei femenine de pe întreaga suprafață a globului, dela cele mai mari centre de civilizație, până la obscurele colțișoare de provincii, într'un cuvânt, oriunde cinematograful a isbutit să-și întindă tentaculele!

Tala a fost totuș comparată cu Greta, încă de pe vremea când apărea în producții europene și traversând oceanul, părerea unanimă a publicului american a fost, că se afla pentru prima dată înaintea unei actrițe străine, ce prezenta o reală similitudine de trăsături generale, cu vedeta suedeză.

Dar tânăra protagonistă după cum am spus, nu se bucură de acest fapt, mai întâi pentrucă-l găsește desavantagios debutului său la Hollywood, dând creeațiilor sale aerul de pastișă; în al doilea rând, pentrucă nu-i place jocul Gretei și în al treilea, pentrucă nu vrea să fie nici ca Greta și nici ca altă actriță. Vrea pur și simplu să fie Tala Birell și să stea pe propriile-i picioare.

Tala a avut acum câțiva ani la Berlin, ocazia s'o vadă pe Greta Garbo, turnând primul său film german intitulat *„Căi singuratece"*. Ea era în acea zi singura vizitatoare a studioului și singura ființă în tot acel studio, care a simțit că Garbo era *mare*, că se afla înaintea unei personalități, care avea să dobândească o faimă mondială. Tala a urmărit atunci transportată jocul acestei nordice — paradoxal — cu sângele cald, fermecătoare întrupare a capriciului, clocotitoare și totuș dominată până la încordare.

Dar Tala nu văzuse atunci în Garbo sirena exotică de astăzi.

— „Părea atât de... tânără, atât de naturală, atât de... *imaculată*. Ceeace m'a frapat mai mult la ea, a fost tocmai această ultimă însuşire. Imi părea o floare crescută în vârful unei stânci marine curată, dreaptă şi *proaspătă*"

Cele două actriţe au pornit în viaţă din puncte cu totul diferite; fără a mai insista asupra Gretei, a cărei biografie e archicunoscută, cititori noştri vor afla că Tala e prin mama sa, fosta baroneasă Sahaydakowska, o fiică a nobilimei poloneze. Aristocraticul sânge străbate vinele-i albăstrii, perceptibile sub pielea albă, însufleţeşte trăsăturile de o admirabilă cizelare, dă o inimitabilă „alură" capului — pe care-l poartă cu graţioasă mândrie — şi profunzime vocii bine modulate. Dă figurii în genere o expresie de inteligenţă, extremă sensibilitate şi capacitate de înţelegere, cum rar întâlneşti la femeile americane.

Mama Talei se căsători însă cu un muritor de rând, un anume domn Bârlea, pe care-l întâlni la Viena, pierzându-şi astfel titlul. Actriţa s'a născut în Bucureşti, şi a trăit aci într'o mare şi confortabilă proprietate, până la şapte ani. Era cel mai mic copil între alţi cinci: un frate şi trei surori. Singura umbră ce întunecă aceşti primi şapte ani ai vieţii sale, sunt dispariţiile succesive ale surorilor internate în diferite şcoli. Când veni şi rândul fratelui să plece şi când se văzu separată de ultimul şi cel mai drag tovarăş de joacă, ea îl urmă în prima zi de şcoală şi-i făcu acolo o astfel de scenă, încât băeţaşul ruşinat, declară că nu ştia cine era fetiţa aceea dar că în nici un caz *nu era sora sa!*

Aceşti primi şapte ani din viaţa Talei au fost foarte fericiţi. Cei cinci vlăstari ai familiei Bârlea, se jucau în voe, sburdalnici ca nişte iezi în imensa curte a casei lor. Prieteni n'aveau şi nici nu-şi doriau, dar aveau în schimb aparate de gimnastică, vrafuri întregi de cărţi şi trăiau într'o atmosferă de iubire şi siguranţă. Tatăl lor era petrolist, iar afacerile-i erau atât de strălucite, încât le putea satisface nu numai nevoile dar chiar şi capriciile.

In cursul verei, mica Tala pleca la unchiul său, în Polonia. Acest unchiu făcea şi el parte din aristocraţia poloneză şi poseda domenii atât de vaste, încât Tala le cutreera călare câte o zi întreagă, fără a le da de hotare. Aci a avut ocazia să vadă deaproape cum se face semănatul şi secerişul, toate tragediile şi triumfurile celor cari cultiva pământul. Aspectele acestea o entuziasmară într'un asemenea grad încât îşi făgădui să îmbrăţişeze agronomia, atunci avea să fie mare şi să trăiască cât mai aproape de pământ.

In zilele când nu călăria în tovărăşia unchiului său, îşi însoţia mătuşa în vizitele pe care aceasta le făcea ţărănimei. Ajunse astfel să cunoască viaţa şi năzuinţele poporului. Inima tânără a copilului învăţă să admire pe acea moşie polonă, răbdarea şi puterea de sacrificiu a ţăranilor. Aceste prime impresii sunt încă vii în sufletul Talei de astăzi.

* * *

Veni apoi răsboiul şi paradisul micilor Bârlea luă sfârşit. Cunoscură teroarea aeroplanelor. Familia se văzu nevoită să părăsească frumoasa casă unde Tala şi fraţii săi văzuseră lumina zilei şi petrecuseră prima parte a copilăriei. Din toate bunurile acumulate în ani de fructuoasă activitate nu putură lua decât un cufăr. Penibilă a fost clipa când au trebuit să decidă ce era mai preţios, ce trebuia luat şi ce trebuia lăsat! Tala îşi mai aminteşte încă faţa palidă şi încordată a mamei, care cu mâini ezitânde, alegea, înghesuia lucrurile, scoţându-le şi băgându-le apoi iar la loc în cufăr. Copila avea şi ea o păpuşică, pe care ar fi vrut grozav s'o poată lua cu sine. Dar într'un cufăr unde trebuiau să intre lucrurile a şapte persoane, n'avea ce căuta jucăria unui copil şi Tala cunoscu în clipa aceea pentru prima dată, durerea renunţării. Numeroase şi profunde sunt învăţăturile pe care le-a tras fata aceasta, în cei douăzecişitrei de ani străbătuţi până acum !

Familia se refugiă la Berlin. N'avea bani şi nici lucruri pe care să le poată vinde. Tatăl trebuia să-şi caute o ocupaţie şi cum nu era obicinuit să ceară favoruri ci să acorde, urmară zile de neagră mizerie. Copiii erau mereu flămânzi şi prost îmbrăcaţi. Se hrăniau cu mici porţii de pâine, eliberate în schimbul unor bonuri şi cu napi. Astăzi, spune Tala, nu mai poate vedea această legumă, fără a i se face rău. Seara, înainte de culcare, mama lor le făcea sandwichurile pentru a doua zi la şcoală. Şi adesea, mica Tala cobora din pat şi se strecura pe întunerec în bucătăria goală şi rece pentru a-şi mânca porţia cu anticipaţie. Era atât de flămândă încât nu putea aştepta. Rezultatul era că în ziua următoare foamea o chinuia mai rău şi suferinţa devenia atât de acută, încât pierzându-şi noţiunea demnităţii copilul ajunse cu vremea să adune fărămiturile ce cădeau dela sandwichurile celorlalte fetiţe..

In ciuda acestor mizerii, Tala regretă copilăria. Incă de pe când era în şcoală, gândul că această epocă avea să se termine, o îngrozia; în şcoală se simţise protejată, trăise într'un cerc cald de simpatii, de prietenii sincere. Când porţile acestei instituţii se închiseră pentru totdeauna în urma sa, ştia că era lăsată la propriile-i puteri, că trebuia să-şi construiască viaţa, să intre în marea bătălie a lumii. Se simţia intimidată şi nepregătită. Viaţa ei se desfăşurase în cercul restrâns al familiei. Nu se jucase niciodată cu băieţi şi-i displăçea tovărăşia lor. Mai târziu, privirile i se încrucişau când şi când cu ale unui tânăr brun care trecea pe sub fereastra sa; cădea adesea în reverie, avea vise vagi, pe care le uita.

N'a fost niciodată îndrăgostită.

Cu puţin înainte de a termina şcoala, Tala a simţit vocaţia artei. Nu-şi poate aminti precis cum i-a venit această dorinţă. Nimeni din familia sa nu mai călcase scena. Dar se îndrăgosti subit de teatru şi-şi dădu seama că ardea de dorinţa de a se scălda în lumina rampei.

Studiă canto cu Nietta Schubert, o mare profesoară vieneză şi după câtăva vreme începu să solicite ici-colo roluri. Prima oară fu refuzată, dar nu desperă, ci încercă iar şi iar până când i se acordă un rolişor în „*Madame de Pompadour*".

Max Reinhardt văzând reprezentaţia, o angajă imediat pentru rolul principal din „Es liegt in der Luft" ce se juca la Berlin. Succesul său fu tot atât de imediat, ca şi hotărârea lui Max Reinhardt şi se pomeni pe lista vedetelor, cu considerabile oferte. Işi schimbă numele din Natalia Bârlea în Tala Birell.

Primul său film l-a turnat la „British International" un film „Cape Forlorn" sub regia lui E. A. Dupont, care a făcut faimosul „Varieté". A făcut apoi un salt în America, unde a jucat în versiunea germană a piesei „Budoarul diplomatului" pentru Universal. La ultimele scene, Laemmle, şi-a dat seama că avea în studioul său un adevărat „trouvaille" şi prompt, i-a făcut un contract îndelungat.

Tala face acum parte din colonia filmului, şi are o casă pe colinele Hollywoodului unde trăeşte în tovărăşia surorii sale Gabriella, de care e inseparabilă.

A interpretat cu mult realism rolul său de ţărancă din „Batalionul condamnat" care i-a evocat vacanţele petrecute în copilărie pe moşia unchiului său.

Tala are părul blond, neoxigenat, 1.77 m. înălţime şi cântăreşte 52 kg. Se îmbracă simplu, în haine de sport şi e extrem de naturală. Vorbeşte perfect, germana, franceza, româna, poloneza şi engleza. E o muzicantă foarte talentată. Ii place mult grădinăritul şi face zilnic un marş de două ore, indiferent de vreme.

Citeşte mult, având predilecţii pentru Galsworthy, Oscar Wilde şi Knut Hamsun.

In intimitate i se spune Talusha, dar puţini îi dau acest nume, căci e foarte rezervată şi leagă cu greu prietenii.

Găseşte că dragostea şi căsătoria sunt lucruri sacre şi nu înţelege frivolitatea cu care sunt tratate la Hollywood.

— „Iţi trebue timp" spune ea „pentru a concepe un sentiment, pentru ca acesta să ajungă la maturitate, pentru a te convinge că într'adevăr iubeşti.

In căsătorie totul se bazează pe predestin şi ai nevoie de multă concentrare, de multă atenţie, pentru a recunoaşte acest unic tovarăş".

Când îl va întâlni, Tala e convinsă că-şi va părăsi cu dragă inimă cariera, pentru a i se dedica lui şi copiilor pe care-i vor avea.

JAMES GRAY

La masa pigmeilor

(Urmare din pagina 3-a)

In afară de broaşte copiii adună melci, şerpi şi tot felul de viermi, pe care îi mănâncă cu o poftă deosebită. Băieţilor le place, în special, vânătoarea. Inarmaţi cu arc şi săgeţi de lemn, pornesc în grup şi sunt extrem de bucuroşi dacă se pot reîntoarce acasă cu un vânat oarecare.

FILTRUL CU COADĂ DE BIVOL

Spre a sfârşi, vom mai adăoga că pigmeii sunt antialcoolici din pricină că nu se pricep la fabricarea berei, a vinului sau a altor băuturi spirtoase. Totuşi nu dispreţuesc băutura răcoritoare pe care le-o oferă negrul, primind în schimb carne. In lagăr însă, pigmeul bea numai apă; iar pe aceasta o bea cu măsură, cu toată căldura tropicală şi transpiraţia abundentă.

Există însă o băutură foarte apreciată, atât de către pigmei şi negri cât şi de către albi. Este vorba de nuca cola. Când e la drum, piticul roade din nucă; în lagăr însă, nuca e pisată mărunt şi amestecată apoi cu apă. Acest aluat trebue însă filtrat, de oarece se bea numai apa de cola. Intr'o zi am observat trei bătrâni care se îndeletniceau cu prepararea băuturii. Unul a adus un vas de pământ, un altul o coadă de bivol, iar al treilea măcina nucile. Filtrul era în scurt timp gata. Răsucirâ o frunză de frynium în formă de pâlnie, împlântară coada de bivol cu smocul de păr în sus, şi turnară aluatul deasupra. Apa se scurse în vas, ca un fir subţire, în timp ce aluatul rămase prins de părul cozii de bivol. Băutura era gata. Puţin interesa dacă coada bivolului era curată sau nu; iar apa nu se putea ştii dacă era pură, căci avea o culoare cafenie din cauza nucii cola.

Cu toate astea, nu rar am văzut pigmei murind de foame, cu pântecele — cum ne place să spunem în glumă — lipit de şira spinării.

G. A.

Ce nu ştie toată lumea

Castelul Vaduz vechia cetăţuie a Prinţului de Lichtenstein, de unde acesta îşi poate îmbrăţişa întregul principat, cu o singură privire, atât e de mare. Franz I, actualul domnitor trăeşte la Viena şi-şi conduce afacerile de stat, prin telefon.

Joe Tonti din Midland, Pa. a umblat în mâini cu o greutate de 175 de pfunzi pe gât, străbătând o distanţă de 150 metri.

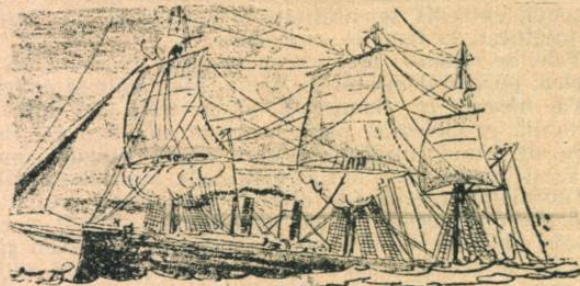

Mussolini — al cărui nume înseamnă: „Măgar mic şi slab" a întrebuinţat pronumele „Eu" de 17 ori în 26 de rânduri, în „Biografia mea" la pag. 309.

Un măr din care cresc frunze.

Timtohy Dexter a scris o carte fără urmă de punctuaţie, adăogând câteva pagini de semne la sfârşitul volumului şi recomandând cititorului să le utilizeze cum va crede de cuviinţă. *(Louisville).*

Un vas de răsboi a fost scufundat de insecte oarbe. Furnici albe au mâncat cheresteaua corăbiei, care a naufragiat în câteva ore.

Vidra nu poate trăi în captivitate.

O doctoriţă care-şi prezice moartea şi moare exact în clipa prezisă

CÂND indispoziţia doctoriţei Goldye L. Hoffmann din Chicago, — ce părea la început o răceală serioasă,— s'a agravat, femea şi-a pus singură diagnosticul, spunând că avea pneumonie şi că avea să moară peste câteva zile, înaintea prânzului.

D-na Dr. Hoffmann şi-a acceptat cu calm destinul şi şi-a continuat în acest răstimp activitatea la diferitele clinici din jurul oraşului, îngrijindu-şi ca de obiceiu bolnavii. Când temperatura s'a ridicat la 40 grade, s'a îmbrăcat şi a plecat acasă — pentruca să moară. A comunicat în drum ultimile-i dorinţe unei prietene intime, căreia i-a spus că nu avea nici o şansă de scăpare. Calmă, fără urmă de emoţie, şi-a descris starea, explicând, că era un caz în care nu putea face nimic nici ea şi nici un alt doctor.

In ziua următoare, cu puţin înaintea prânzului, respiraţia doctoriţei se acceleră şi muri în momentul prevăzut de ea.

Cel mai nimerit dar pentru copii este o carte, — iar cea mai nimerită carte pentru cei mici este volumul de versuri „Jucării" de Moş Grigore Sfătosu, apărut în editura „Adevĕrul". Preţul 25 lei.

O NOUĂ SINUCIDERE LA HOLLYWOOD

AM anunţat în numărul trecut al „Realităţii Ilustrate", celebrarea celei mai recente şi mai senzaţionale căsătorii din cetatea filmului: Paul Bern şi Jean Harlow. Nu mică ne-a fost stupefacţia când am primit o telegramă ce ne aducea vestea că la abea 65 de zile dela cununie, mirele s'a dus la vila sa de pe Beverly Hills şi plantându-se înaintea oglinzii, şi-a tras un glonte în cap.

Ce a determinat acest act de extremă disperare, la un om matur, profund cunoscător al vieţei, căreia ştiuse să i se impună (devenise unul din cei mai proeminenţi scenarişti şi regisori ai Hollywoodului, deţinând o situaţie strălucită la Metro Goldwin Mayer) — şi care după cum am arătat, ştiuse să aline atâtea suferinţe?

Gândurile ni se îndreaptă spre Jean Harlow, în ale cărei mâini era logic să presupunem că sta fericirea acestui admirabil om.

Există fiinţe ce vin pe lume pentru a ţese în juru-le tragedia.

Aparenţele ne silesc să ne întrebăm dacă nu cumva tânăra actriţă, care până acum nu s'a ilustrat decât prin originalitatea blondului de platină al părului ei, şi pe care ne aşteptam s'o vedem ridicându-se ca un meteor pe firmamentul cinematografului, graţie soţului său, nu e unul din aceste nuclee ale fatalităţii?

Ce s'a petrecut în sufletul lui Paul Bern? A încercat el oare în acest răstimp de 65 de zile o decepţie, o lovitură atât de formidabilă, încât să-l facă să-şi piardă sensul vieţii? Şi ce i-a cauzat-o? Reala, definitiva cunoaştere a tinerei sale soţii?

„Amour, terre inconnue" — titlul unei cărţi ce mi-a prins într'o zi privirile, în vitrina unei librării, — surprizele şi problemele tale sunt inepuizabile.

E. A.

Sus: *Aviatorul american Dollittle, — care a vizitat România acum trei ani, — a stabilit la Cleveland un nou record de viteză pentru avioane, sburând cu 472 km. pe oră.* Dreapta sus: *D. von Papen, primul ministru al Germaniei, felicită pe d. Düsterberg, comandantul „Căştilor de oţel", la o paradă care a avut loc la Tempelhof (Berlin).* Dreapta mijloc: *Municipalitatea oraşului Ottawa din Canada, a comandat la Londra un monument impozant, al eroilor canadieni din marele răsboiu. Iată monumentul fragmentat, înainte de expediere.* Jos: *Localitatea balneară Wannsee de lângă Berlin, şi-a serbat de curând un sfert de veac de existenţă, printr'o serbare fastuoasă. In fotografia noastră, parodia arestării acum 25 ani, a unui individ, care s'a scăldat într'un loc nepermis.* Dreapta jos: *Aviatorul Hutchinson, care vrea să facă ocolul pământului cu familia sa în avion, a pornit prin Labrador spre Europa.*

IMBLÂNZITOR FĂRĂ VOIE

Cariera plină de peripeţii a renumitului Crockett

CROCKETT era englez, originar din Radnorshire. Tatăl său a fost muzicant într'un circ, iar mamă-sa o femee uriaşă, cunoscută sub porecla: „Uriaşa din Nottingham". Crockett fusese angajat în orchestra circului englez „Sanger". Evenimentul care l-a determinat să îmbrăţişeze cariera de imblânzitor, sau mai bine zis, care l-a făcut îmblânzitor fără voie, s'a petrecut la un bâlci din Liverpool. Circul „Sanger" avea în acest oraş un concurent în circul „Astley". Numărul de atracţie al circului „Astley" îl forma cei şase lei dresaţi de un oarecare Batty, de origină ungur, şi care fusese pe vremuri un simplu paznic în menageria Wombwell. Acest Batty îmbătrânise însă şi reprezentaţia leilor nu mai prezenta atracţia de odinioară.

INCREMENIT DE SPAIMĂ

Astfel s'au petrecut lucrurile într'una din zile, când din nebăgare de seamă, băiatul de serviciu lăsase deschisă uşa carului în care se aflau închişi leii. Aceştia, profitând de prilej, părăsiră cuşca şi intrară în manejul circului, unde un servitor făcea curăţenie. La vederea lor, servitorul încremeni de spaimă. Fiarele se năpustiră atunci asupra lui, scoţând răcnete înfiorătoare, şi sfâşiându-l în bucăţi. Acest ospăţ înspăimântător, întrerupt de lovituri puternice, şi de troznetul oaselor victimei, fu deranjat de venirea lui Crockett, care făcuse o vizită unui coleg dela circul Astley. Bine înţeles că acesta nu ştia nimic despre evadarea leilor, închipuindu-şi că îmblânzitorul Batty face repetiţie. Inaintând, se pomeni deodată în faţa celor şase fiare sălbatice care-l priveau foarte puţin amical. Ar fi vrut să fugă, dar picioarele i se muiaseră în aşa hal, încât se aşeză fără să vrea pe prima bancă a circului. Leii înaintau spre Crockett, ridicând buzele însângerate şi arătându-şi colţii puternici şi fioroşi.

Stânga: *Un îmblânzitor în cuşcă.*

Sus: *O femee între fiare sălbatece.*

Stânga: *O operaţie chirurgicală*

PRILEJ PENTRU MANIFESTAREA TALENTULUI

După câteva secunde, muzicantul Crockett era eroul zilei. El fu purtat prin târg în triumf şi urale. Devenise om cu renume pentrucă nu se lăsase să fie mâncat. Seara, pe când se pregătea să-şi ocupe locul în orchestră, directorul circului, Lord Sanger, îl îmbrăţişă. In calitate de englez şi om de afaceri, văzu în tânărul muzicant talente ascunse şi noui posibilităţi de câştig.

Fără să mai stea o clipă la îndoială, cumpără dela negustorul de animale William Gross, din Liverpool, cinci lei de câte trei ani şi o leoaică, pentru a da prilej tânărului muzicant, devenit renumit fără să vrea, să-şi desvolte aptitudinile de îmblânzitor.

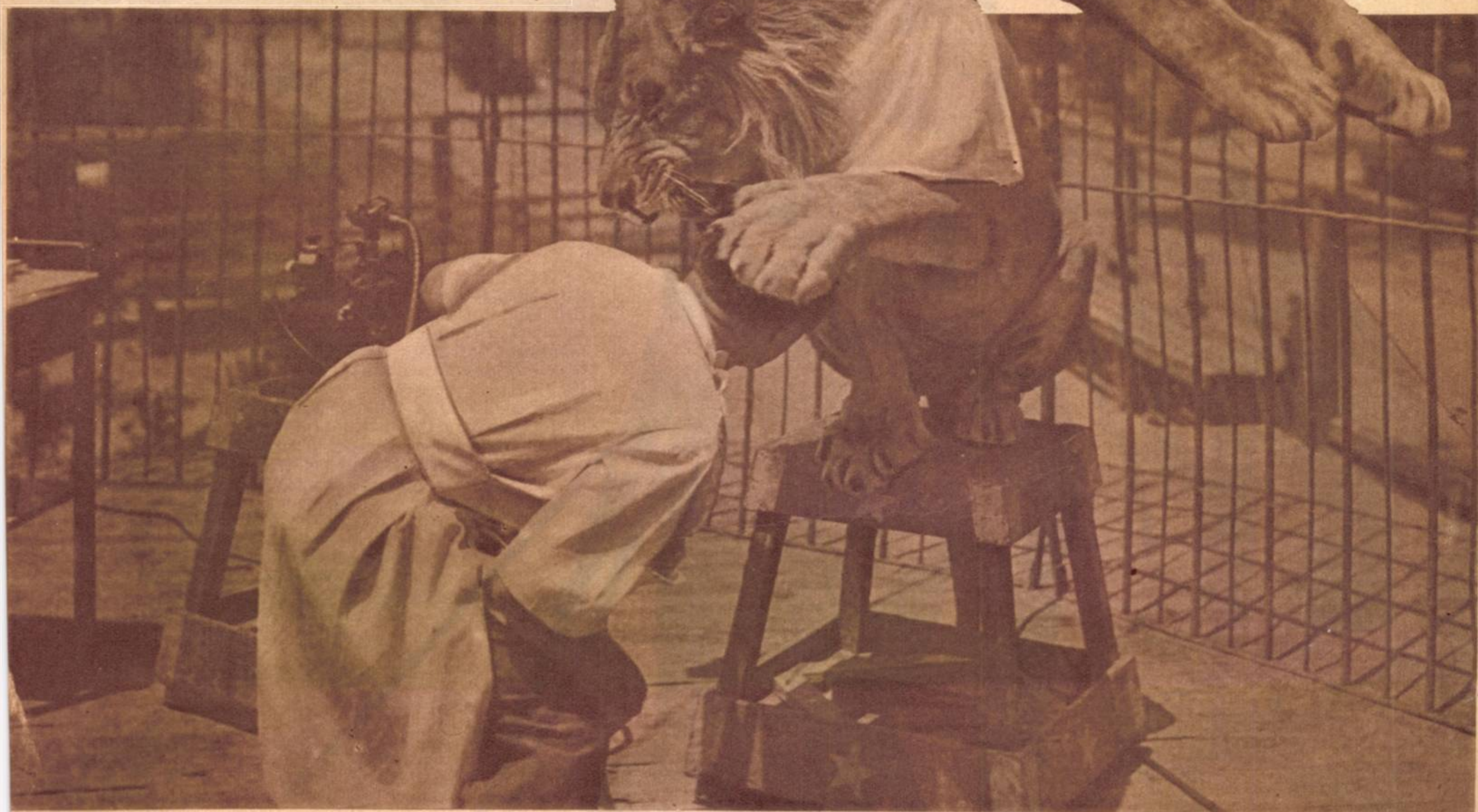
Pentru a veni în contact mai apropiat cu leii cumpăraţi, şi pentru a se împrieteni cu ei, Crockett se învoi să le dea el de mâncare şi să le poarte de grijă. Spera, prin întrebuinţarea blândeţei, să câştige încrederea animalelor. Dar foarte curând trebui să recunoască, că toate ostenelile sale rămâneau zadarnice. De câte ori încerca să pătrundă în cuşca leilor, aceştia se ridicau dela locurile lor, făcând o mu-

Stg.: *Un grup de tigrii dresaţi.*

CURAJ DE FRICA MORŢII

Primejdia care-l ameninţa, îi refăcu însă într'o clipă puterile. Privind disperat în toate părţile, observă la o depărtare de un pas, un bici. Silit să joace ultima carte apucă biciul, îl învârti în aer şi răcni el însuşi asemenea unui leu. In faţa acestui spectacol neaşteptat, animalele se opriră surprinse, lăsară în pace victima îmbucătăţită şi începură să fugă în cuştile lor. Porţile de fer fură imediate lăsate. Intretimp veniseră câţiva artişti curajoşi şi nişte jandarmi. Aceştia fuseseră martori la scena când Crockett alunga leii spre cuşti, lovind din bici.

Dreapta: *Un leu al unei menagerii americane, este atât de bine dresat, încât îmblânzitoarea lui poate şedea comod pe el;* jos: *O situaţie în care nimeni nu s'ar vedea cu plăcere.*

tră care îți inspira atât de puțină încredere, încât Crockett se vedea silit să fugă.

Artiștii circului începură curând să-și bată joc de curajul noului îmblânzitor, curaj care le dădea de bănuit. Treptat-treptat, faima lui începu să decadă; directorul Sanger murmura și înjura. Crockett ar fi renunțat cu plăcere la titlul de îmblânzitor, dacă n'ar fi fost îndrăgostit de o călăreață, angajată la acelaș circ. Miss Adda Hilton, care în seara triumfului său era gata să-i accepte oferta de căsătorie,stătea acum la îndoială; această atitudine rezervată îi întări însă și mai mult afecțiunea. Dar lucrurile nu puteau continua astfel la infinit; trebuia găsită o soluție care să pună capăt situației ridicole.

DOUĂ FELURI DE IUBIRI

Intr'o zi de primăvară, înaintea unui matineu, isbucni în cușca leilor un tumult îngrozitor. Se auziau răcnete sălbatice și cușca tremura și se clătina din pricina luptei celor cinci lei, care-și disputau dreptul la dragostea leoaicei. Loviturile labelor cădeau greoaie și puternice. Crockett privea cu groază cum leii se sfâșiau între ei, în timp ce leoaica stătea liniștită într'un colț, privind lupta care se încinsese de dragul ei. Dar Lord Sanger nu împărtășia calmul leoaicei, căci îi plătise cu 3000 lire sterline și n'avea deloc poftă să piardă această sumă.

— Desparte animalele, *damned!* — strigă el lui Crockett care-și pierduse cumpătul — desparte animalele; contrar ești cel mai mare mincinos și grandoman pe care l-am întâlnit în viața mea!

Crockett — cu toată enervarea șefului său — ar fi renunțat poate și de data asta la cinstea de a interveni în cearta leilor, dacă nu zăria zâmbetul ironic al Missei Hilton. Sentimentele care le nutria pentru această femee îi răscoliră ambiția până la extrem; recunoașterea curajului său de către această ființă, prețuia mai mult decât viața sa. Sguduit de bănuiala că această femee l-ar putea socoti laș, apucă biciul și un revolver cu focuri oarbe, care servia la o pantomină, alergă în cușca leilor, și fără să-și dea bine seama ce face se pomeni în mijlocul leilor. Ceiace se petrecu acolo îi atrase din nou admirația spectatorilor. Biciul începu să șuere pe spinarea leilor, așa încât aceștia renunțară de a se mai lupta între ei, îndreptându-se spre Crockett. Momentul era critic, dar îmblânzitorul nostru avea pesemne un geniu ocrotitor. Tocmai în clipa când leii se pregăteau să-l atace și să-l sfârșie arma luă foc. Speriați de bubuitură, leii o porniră înapoi, dealungul zăbrelelor, îmbulzindu-se unul într'altul, în neștire. Cuprins de un fel de beție a victoriei, Crockett începu să biciuiască leii cu frenezie, așa încât fiarele alergau zăpăcite și înnebunite, sărind până la zăbrelele de sus. Artiștii și ceilalți spectatori priveau acest spectacol ca hipnotizați. Insfârșit, istoviți de puteri, leii se așezară într'un colț al cuștii, iar Crockett, în semn de provocare aruncă biciul la picioarele leilor și ieși afară.

DREPT MULȚUMIRE, DOAMNA

Crockett retrăi pentru a doua oară bucuria triumfului. Dar când Miss Adda veni la el să-l felicite, regretând de-ai fi pus la îndoială curajul, acesta se îndepărtă, lăsând-o singură. De aci înainte ea nu mai exista pentru el. Ambiția gloriei înăbușise toată pasiunea pe care o avusese înainte pentru această femee. Din ziua aceasta, Crockett devenise un mare îmblânzitor și fără să știe, creiase așa zisul dresaj sălbatic, pe care îl descoperise în acelaș timp și îmblânzitorul Charles dela menageria „Huguett de Massila". Dar Crockett l-a întrecut și pe acest îmblânzitor renumit.

IRONIA UNUI ZIARIST

După scurtă vreme el primi titlul de „The King of Lions". Crockett mai rămase câțiva ani la Sanger, apoi fu angajat de către M. Hughes, directorul circului Mammut. Acesta îl trimise colegului său Dejean la Paris. Aci, Crockett deveni subiectul de discuție al tuturor.

Un ziarist neprevăzător se exprimă într'o cafenea, că nu e nevoie de un curaj deosebit ca să intri într'o cușcă în care se află șase lei suprasăturați, și care sunt mai blânzi decât oile.

— „Pentru 2000 de franci intru și eu!"

Crockett, căruia i se adusese la cunoștință această declarație, nu era omul care să sufere un asemenea afront, punându-se la îndoială primejdia animalelor sale. In ziua următoare, ziaristul primi următoarea scrisoare:

„Domnule! Ați spus că leii mei sunt oi, și că pentru 2000 de franci intrați în cușcă. 2000 de franci! E prea puțin. Am onoarea a vă comunica că am depus la notarul meu 500 de lire sterline (12.000 franci) care vă apartin dvs., sau în caz că veți fi mâncat, moștenitorilor dvs., dacă intrați în cușca leilor mei. Vă mai propun să faceți acest gest, care va da dovada curajului dv. în scop de binefacere".

Epilogul afacerii a fost că ziaristul a intrat în cușcă, dar că a fost sfâșiat în bucăți.

PENTRU UN COPIL STRAIN

Puțin timp după acest neplăcut accident Crockett părăsi Parisul iscălind un contract pentru America de Nord, la circul Howes and Cushing.

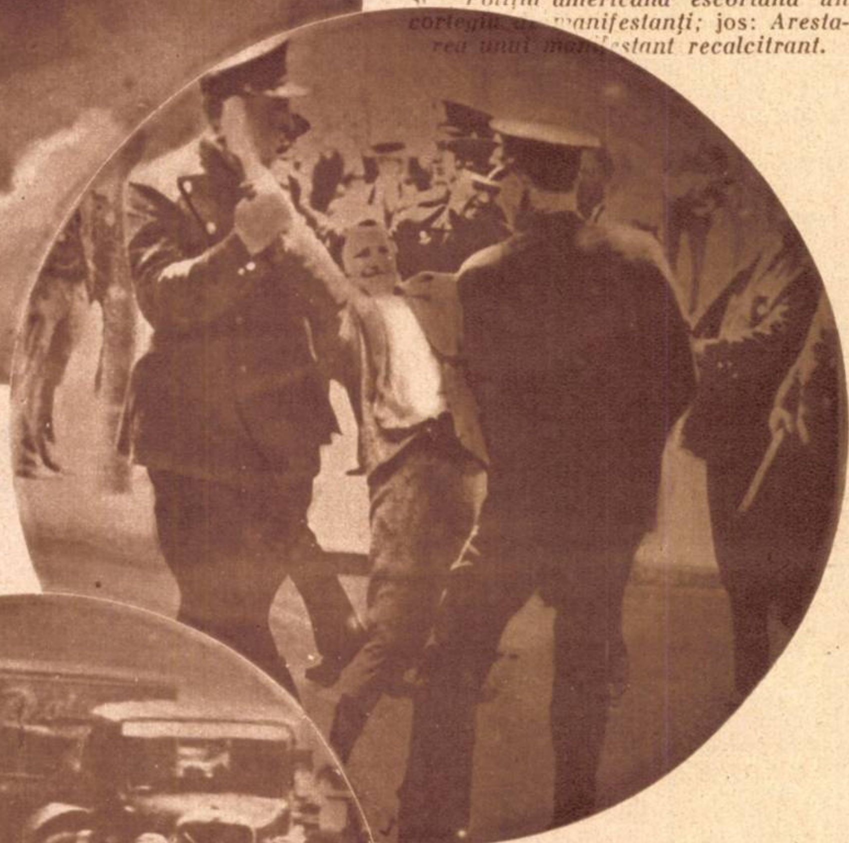
Intr'o zi, soarta îl ajunsese într'un chip cu totul neașteptat și ciudat. Leii fuseseră deja hrăniți, în afară de unul singur: un exemplar extraordinar de mare, care trebuia să flămânzească din motive de ordin sanitar. Acest leu își auzia tovarășii cum mâncau cu poftă. Enervat, alerga dealungul gratiilor, scoțând necontenit răcnete scurte și răgușite; semn că era extrem de primejdios. In acest moment veni o femee cu un copil să privească animalele. Din nebăgare de seamă, ea se apropiase prea mult de cușcă. Imediat ce a zărit femeia, leul a sărit spre gratii, cu o iuțeală vertiginoasă și apucă copilul cu ghiarele. In disperarea ei, mama încercă țipând să smulgă copilul urlând de durere din ghiarele leului.

Crockett veni într'un suflet și săvârși o nouă ispravă demnă de numele său. Fără să stea mult pe gânduri, însuflețit doar de dorința de a salva copilul acestei femei, se năpusti în cușca leilor. Pentru a ajunge la leul care ținea în ghiarele sale copilul, trebuia să traverseze șase compartimente. Compartimentele erau însă toate ocupate de lei cari se ospătau. Infuriați că sunt deranjați dela mâncare, vroiau să se arunce asupra lui. Dar Crockett îi domoli repede. Insfârșit ajunse în compartimentul leului care răpise copilul. Inarmat numai cu un lanț de fier, se năpusti ca un trăznet asupra leului care mârâia și cu prețul vieții sale isbuti să smulgă din gura animalului rămășițele micului copilaș. Apoi porni înapoi prin aceleași compartimente. Când leii simțiră miros de sânge, îl înconjurară din nou cuprinși de furie. Dar Crockett reuși să scape teafăr.

Nevroind să spună femeii adevărul asupra soartei copilului el încercă să părăsească menageria printr'o ușă lăturalnică. Totuși, ea îi ieși înainte. Adânc emoționat, după ce depuse cadavrul copilului în brațele mamei, îmblânzitorul căpătă un atac de inimă și muri.

JEAN FAVAL
Imblânzitor de lei

SALA DE TRANSPIRAȚIE

sau torturile gr. III

Procedeele poliției americane

ACUM câteva săptămâni patru tineri new-yorkezi Philip Catala, Hyman Stark, Alex. Drangel și Isse Stein s'au introdus în casa unei sexagenare d-na Joseph Hizenschi, mama unui inspector de poliție. Prinși, ei au fost „interogați" de o duzină de inspectori printre cari și Ioseph Hizenschi. Numai trei din aceste triste epave morale ar putea face astăzi povestirea zbuciumatului „interogatoriu", căci al patrulea, Hyman Stark a sucombat datorită maltratărilor polițiștilor. Aproape în acelaș timp marile cotidiane americane povestiau una din isprăvile poliției din Florida. Agenții arestaseră pe un tânăr de 22 ani, care pătrunzând într'un garaj, îndreptase împotriva proprietarului o jucărie, imitând forma unui revolver, poruncindu-i de a-i umple cu benzină rezervorul motocicletei. Incercarea nu i-a reușit, căci polițiștii nu întârziară de a-l aresta, băgându-l la închisoare. Tânărul deținut reuși să evadeze dar în zadar căci fu readus de câinii polițiști. Grav rănit el fu totuși condus în camera „mărturisirilor spontane" și torturat până la moarte. Opinia publică primi această veste cu o adâncă indignare și o anchetă fu imediat ordonată. Opt polițiști printre cari și câțiva inspectori au fost suspendați din serviciu și alți patru arestați, iar doi gardieni de închisoare acuzați de omor cu voință, vor avea să dea socoteală de brutalitatea lor.

In Florida legile tolerează — în cazuri excepționale — când e vorba de „pensionari recalcitranți" ori vinovați de dese tentative de evadare, pedeapsa trecerii prin camera mărturisirilor spontane așa numită „sală de transpirație".

Se fixează piciorul victimei de pardoseală și i se trece în jurul gâtului un lanț legat de plafon. In această stare este lăsat în picioare, fără să se poată clinti până la limita extremă a oboselii. La capătul forțelor, prizonierul își pierde cunoștința. Lanțul îi strânge gâtul și adesea îl sugrumă.

In acest timp polițiștii cari sunt acolo îl vor împiedica să moară. Văzând că victima e pe punctul de a sucomba, îi varsă o găleată de apă pe cap.

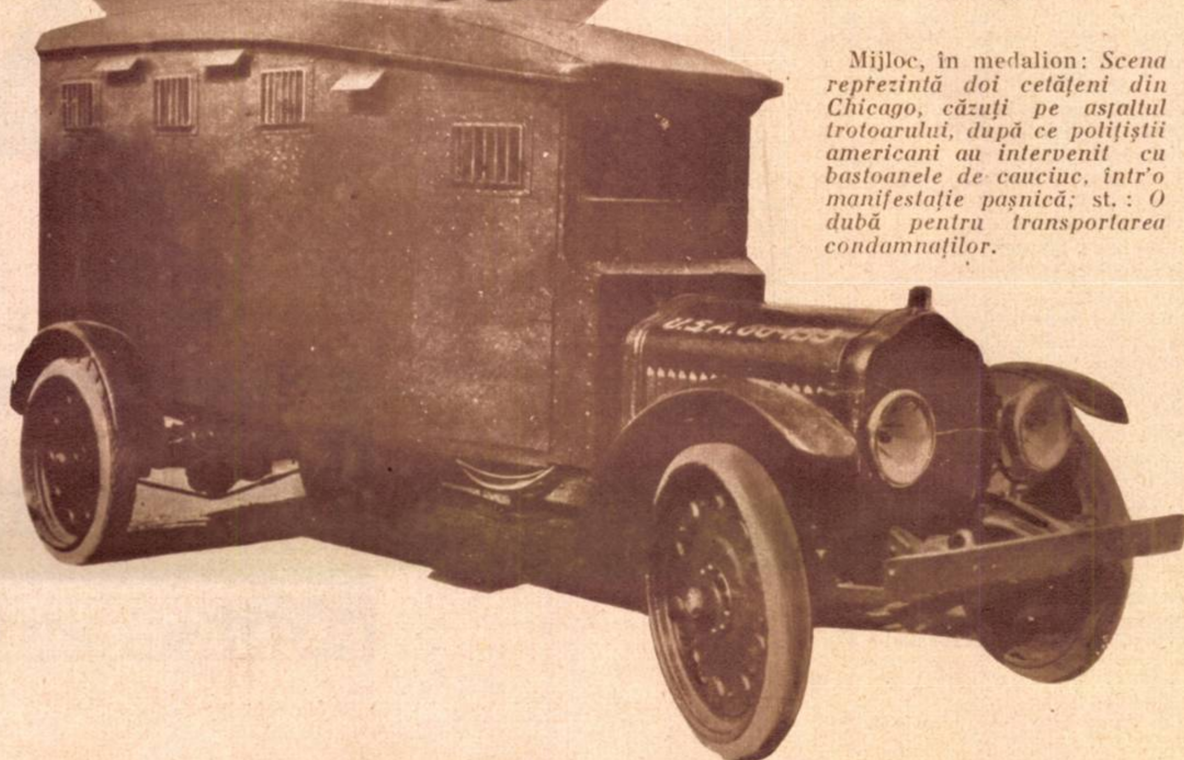
St.: *Poliția americană escortând un cortegiu de manifestanți;* jos: *Arestarea unui manifestant recalcitrant.*

Millefert n'a beneficiat de această pază vigilentă, fiind lăsat singur o noapte întreagă.

Cu câtva timp mai înainte acelaș penetinciar din Florida a fost teatrul unui alt incident tragic. Gardienii închisorii au biciuit până la moarte pe un tânăr de douăzeci de ani, a cărui crimă consista în aceia că se urcase într'un tren de marfă, fără a achita mai înainte prețul voiajului.

Cunosc bine închisorile din Flo-

Mijloc, în medalion: *Scena reprezintă doi cetățeni din Chicago, căzuți pe asfaltul trotoarului, după ce polițiștii americani au intervenit cu bastoanele de cauciuc, într'o manifestație pașnică;* st.: *O dubă pentru transportarea condamnaților.*

rida, căci le-am vizitat acum câţiva ani. Făceam adesea drumul că trăsura la Winterhaven, în împrejurimile căruia era situat un penitenciar.

Imbrăcaţi în uniformele lor negre, brăzdate cu alb prizonierii erau ocupaţi cu repararea drumului. Din loc în loc, câte unul din ei nu lucra ca ceilalţi camarazi, ci aşezat pe o piatră, cu puşca la umăr supraveghia. Erau oamenii de încredere al direcţiei. Echipa se compunea mai mult din tineri vinovaţi de a fi călcat legea prohibiţiei. Din drum se putea zări tabăra provizorie a deţinuţilor. Erau camioane cu gratii, care te siliau să te gândeşti la cuştile de menagerie, dar ale căror compartimente erau mai strâmte: 3 picioare înălţime — 3 picioare lărgime şi 7 lungime.

In timpul nopţii se legau picioarele prizonierilor de grilaj şi se punea lacăt la uşa fiecărui compartiment.

Intr'o zi am asistat la urmărirea unui prizonier evadat. Era un negru care scăpat din mâna gardienilor, se refugiase într'o mlaştină. Mlaştinile din Florida sunt terenuri neexplorate, populate din abundenţă de crocodili. Gardienii înarmaţi cu puşti şi însoţiţi de câini poliţieneşti pândiau la marginea mlaştinei.

Agenţii americani aruncă bombe cu gaze lacrimogene, pentru împrăştierea unor manifestanţi.

Ei rămaseră acolo mai multe zile în şir, dar negrul nu reapăru. Probabil că s'a înecat, în cazul când n'a murit de foame, ori a căzut victima crocodililor.

Pentru a smulge deţinuţilor mărturisiri interesante, poliţiştii au obiceiul de a recurge la torturile zise „morale", cari se adeveresc tot atât de eficace ca torturile corporale şi cari au avantajul de a nu lăsa urme. Unul din procedeele favorite este acela de a nu da prizonierului de mâncare zile întregi, în timp ce sub ochii lui poliţiştii se ospătează copios.

Un altul este acela în care se aşează victima pe un pat moale, împiedicându-l de a dormi. Când zdrobit de oboseală şi de somn, prizonierul închide ochii lăsând capul să-i cadă pe căpătâi, gardienii îl inundă cu apă. Mai mult îl irită fără încetare, cu zgomote mecanice, care îl asurzesc şi-l enervează la culme.

Dar torturile morale cer mult timp şi încă mai multă răbdare. Deaceea poliţiştii preferă metodele mai urgente.

Lavine a asistat la scena următoare, pe care o descrie într'una din cărţile sale:

„In timp ce un poliţist ţine în jos capul victimei — un oare care Rumore — trăgându-l de păr, colegul său biciueşte cu cruzime gâtul nenorocitului. Acesta sfârşeşte prin a mărturisi numele complicilor, dar trebue s'o facă în scris, căci sângele abondent care-i curge din nas şi din gură, îl împiedică de a emite vre-un sunet.

Moartea lui Hyman Stark, de care am vorbit mai sus, a fost cauzată prin fractura pomului lui Adam. Corpul său purta urmele a treizeci de lovituri viguroase cu bastonul de cauciuc.

Corpurile complicilor săi erau îngrozitor de sdrobite şi fără îndoială că atrocele spectacol oferit de ele, au determinat autorităţile poliţieneşti de a lua măsuri contra brutalităţilor comise de oamenii lor.

B. C.

Albumul de fotografii 30.000 lei premii

Revista noastră editează un album de fotografii! Oricine va completa acest album, va concura la premii în valoare totală de 30.000 lei.

Premiul întâi 10.000 lei.
Premiul al doilea 5.000 lei.
Premiul al treilea 3.000 lei.
Precum şi 12 premii de consolare dela IV până la XII, câte un aparat fotografic „Agfa".

La concursul „Albumul de fotografii" poate participa oricine, cu excepţia fotografilor profesionişti, a membrilor comisiunei, ce va decerna premiile, sau a redactorilor revistei Realitatea Ilustrată.

Concurenţii sunt obligaţi să completeze albumul, pe care-l va edita revista „Realitatea Ilustrată", cu fotografiile pe care le vor copia după negative puse în comerţ de noi, special pentru album.

Albumele, după ce vor fi completate, vor fi cercetate de o comisiune formată din pictori şi fotografi specialişti şi aceştia vor premia pe cele mai reuşite. Alegerea se va face în Bucureşti şi premierea va fi publică.

Albumele după concurs, fie c'au fost sau nu premiate se restituie proprietarilor lor.

Nu se vor admite la concurs alte albume decât cele editate de „Realitatea Ilustrată".

Cea de a 3-a excursie la Constantinopol-Eyub-Prinkipo-Scutari

17-23 Septembrie 1932

In urma succesului desăvârşit al celei de a doua excursii la Constantinopol care ne aduce zilnice scrisori de mulţumire şi numeroase cereri de organizare a unei viitoare excursii, REALITATEA ILUSTRATĂ *a hotărît cea de a treia şi ultima excursie din acest sezon la Constantinopol, la data de 17—23 Sept.*

De astă dată şederea la Constantinopol se prelungeşte cu încă DOUĂ ZILE PLINE dând posibilitatea excursioniştilor să viziteze pe îndelete neasemuite comori de artă şi frumuseţi naturale cari constitue splendorile acestui colţ al orientului. Se va petrece astfel o zi întreagă la Prinkipo unde masa va fi servită pe cea mai elegantă terasă-restaurant a insulei, la Hotel des Etrangers; se vor vizita muzeele, moscheele Sf. Sofia, Moscheea Albastră, Piaţa Hipodrom, Coloana Serpentina; se vor face separat excursii cu vaporul la Eyub şi la Scutari (oraş în Asia Mică) renumit pentru cimitirele sale milenare, şi se va rezerva o jumătate zi pentru Marele Bazar, acel pitoresc labirint al negoţului oriental unde se găsesc obiecte de amintire pentru pungile cele mai modeste.

Această excursie de aproape o săptămână costă

Lei 2.810

în care preţ se cuprinde paşaport şi viză, vaporul dus şi întors, întreţinere absolut completă în tot timpul şederei la Constantinopol, taxele de muzee, excursiile cu vaporul la Prinkipo, Eyub şi Scutari, masa la Prinkipo, maşină dela vapor la hotel, bacşişuri, etc.

Plecarea va avea loc cu vaporul „România" iar înapoierea cu vaporul „Dacia".

TINEREȚE VEȘNICĂ

MISTINGUETT e fără îndoială miracolul și misterul generației noastre. Nu se știe precis ce vârstă are dar mulți spun că a împlinit de mult 60 de ani, ceeace n'o împiedică să cânte, să danseze și să se dedea la tot felul de performanțe acrobatice, cu supleța și vioiciunea unei fetițe de 20 de ani. N'are în obraz un rid iar la corp, nu e nici slabă și nici grasă, un admirabil exemplar de proporționalitate. Deși la o vârstă când ar putea fi bunică, n'are intenția să se retragă, rămânând regină necontestată a music-hallurilor și atrăgând la spectacolele ei un public cu mult mai numeros decât cele mai tinere și mai proaspete vedete. Cum se menține această perpetuă tinerețe?

„Mănânc picioare de broască pentru agilitate și morcovi pentru a menținea culoarea părului meu roșcat" a răspuns într'o zi ironică Mistinguette cuiva, care îi ceruse secretul tinereței sale.

Dar această tinerețe nu e o întâmplare. Actrița continuă să-și cânte cupletele din lumea apașilor, execută dansuri acrobatice și face fulgerătoare schimbări de toalete pentrucă toate acestea constituesc ambiția vieței sale. Tenul luminos și proaspăt, supletea, miraculoasa activitate și rezistență a acestei nepieritoare stele de music-hall formează o enigmă pentru întregul Paris.

Cu toate detractările rivalilor geloși și cu toate ridiculizările caricaturiștilor, „Miss" cum i se spune de obiceiu, își menține nedisputată suveranitatea.

Poate că întocmai cum spunea Saint Evremond despre celebra Ninon de Lenclos care și-a păstrat aparența tinereței până când a murit — la vârsta de 92 de ani. *„Natura vrea să ne demonstreze că e cu putință să nu îmbătrânim"*. Dar dacă ne aflăm înaintea unui caz similar, puteți fi siguri că Mistinguett face totul pentru a veni în ajutorul naturii.

Nu trebue totuși să se presupună că faimoasa comediană ar fi o a doua Madame Lalande — fezandata eroină a lui Poe — care se menținea în rândurile frumuseților pariziene, cu ajutorul farduriior, al părului, dinților și formelor false. Mistinguette e naturală din cap până în picioare și uzează de fard numai pe scenă.

Mistinguett pe scenă

„Fața nu mi-e deloc ridată" spunea ea acum câtăva vreme unor prieteni „și de aceea o las în pace. Din fericire pentru mine, providența a vrut să-mi lase obrazul nemarcat de anii ce au trecut și nu am deci nevoie să recurg la artificii, pentru a masca urmele timpului".

S'a spus că Mistinguett își conservă supleţea pielei cu ajutorul unor băi de lapte și unt și - se menține sveltă, dormind într'un corset de fier. Adevărul e că detestă nemișcarea și că adoră băile reci. Adesea pornește în micul său torpedo, către plajele de pe coasta de Azur, pentru a înota câteva zeci de minute în apa mării, întorcându-se întotdeauna la vreme în Paris, pentru reprezentaziile sale vestite.

Regimul și exercițiile fizice constituesc un program zilnic dela care nu deviază niciodată. „Miss" pretinde că ar fi descoperit *fântâna tinereței* în sucul portocalelor. Consumă zilnic câte o duzină din aceste „mere de aur ale Hesperidelor" și uneori numărul lor se ridică chiar la 20.

Actrița mănâncă frugal, ca o „midinetă" cu deosebirea că evită cremele și zaharicalele, și nu-și riscă dinții sau stomacul pe pâinea tare și indigestă a Parisului, despre care Paul Reboux spunea în ultima-i carte intitulată: „Nouveaux Régimes", că ar fi un toxic.

Mistinguett bea la masă un vin ușor, nediluat sau șampanie extra-sec și e convinsă că acest produs al soarelui generos și al ploilor blânde de pe dealurile Franței este un tonic și în acelaș timp un stimulent pentru vioiciunea și istețimea atât de necesară artei sale. Liquerurile tari nu apar însă niciodată pe masa ei. Somnului îi consacră 8 până la 10 ore pe zi, cu excepția epocei când repetă și când întocmai ca Napoleon, se mulțumește cu patru ore de odihnă.

Oratorul grec Gorgias, întrebat cărui fapt se datora extraordinara-i sănătate și longevitate, a răspuns că nu accepta niciodată invitațiile la banchetele prietenilor săi. Cu toate acestea „Miss" refuză foarte rar o invitație la supeu mai cu seamă când vine din partea unui rege — dar e prea înțeleaptă pentru a comite imprudența unui exces de mâncare sau băutură, la asemenea ocazii.

Singurul semn al bătrâneții e poate în vocea sa, ușor dogită și cam tremurătoare, dar încă foarte dulce. „Miss" își îngrijește mult gâtul; în culisele de la „Casino de Paris" domnește o temperatură de baie turcească, deoarece o seară de indispoziție ar costa-o 10.000 de franci și se ferește de abuzuri care la vârsta ei ar putea avea consecințe mai grave, decât pentru o femee mai tânără.

Nemulțumită cu contorsiunile dansurilor sale scenice — imposibile pentru multe vedete ajunse la jumătatea vârstei ei, „Miss" urmează la intervale regulate un curs de gimnastică, ce ar epuiza chiar pe un gladiator. Armand Saulnier câștigătorul a mai multe premii de acrobație e profesorul său. In 1913 a devenit șampion mondial ridicând 45 de kilograme de 11 ori la rând, iar în 1924 a antrenat pe Charles Rigoulot pentru jocurile olimpice.

Acest Hercule impune lui Mistinguett cele mai atroce exerciții. Își pune eleva să stea pe cap, să facă tumbe, să se lupte, să boxeze, să facă mișcări la trapez și periculoasele „grand ecart" (exercitii echestre). Actrița îi plătește 5 dolari pe oră, pentruca s'o calce în picioare; după părerea ei, acest energic masaj e destinat să-i întărească mușchii.

In urma acestei ședințe de intense exerciții fizice, „Miss" își freacă trupul cu ulei întocmai ca atleții.

Școala lui Saulnier situată în Montmartre, Rue Veron No. 16,

frecventată de mai toţi dansatorii Parisului. Astfel Fera Benga, Apolon-ul Negru dela Follies Bérgéres, ale cărui atitudini au fost supranumite: „slăvirea frumuseţei", e văzut foarte adesea aci, ca şi Grock, marele colwn, Felix Rosan, excentricul artist rus, Antoneti dela Circul Medrano şi trupa Fratellini. Printre alţi „clienţi" iluştri se mai prenumără şi Jane Marnac, Mariette de Rovera, dela Opera comică, etc. Mistinguett a adus aci pe Yvette Guilbert vechea sa prietenă, pentru a face o cura de întinerire.

După câte se spune între culise, Mistinguett nu se duce la Prof. Saulnier numai pentru antrenament, dar şi pentru poantele sketchurilor sale de apaşi. Acum 18 ani, înainte de a prelua această şcoală de gimnastică, Saulnier a ţinut un Bal Musette frecventat în special de criminali, pungaşi de buzunare şi de „protectori". Prin contactul zilnic cu aceşti indivizi, a ajuns să le cunoască bine limbajul şi obiceiurile din care serveşte acum lui Mistinguett preţioase informaţii.

Rare sunt vedetele de music-hall care să aibe vigoarea, nervii, puterea de voinţă, bunul simţ şi norocul lui Mistinguett. Cu mult înainte de a ajunge la 50 de ani, unele se veştejesc, ajungând nişte umbre, sau se îngraşă peste măsură luând un aspect de mere putrede — soarta tuturor femeilor care au fost drăguţe sau numai „freşe". Multe se surmenează, iau stupefiante pentru a se stimula şi-şi grăbesc astfel bătrâneţea. Regine Flory dela Cigale a devenit o adeptă a cocainei şi în cele din urmă s'a sinucis. Germaine Sombray „la femme nue" dela Moulin Bleu, a fost o martiră a morfinei... Jenny Golder dela Folies Bergeres s'a împuşcat, în urma unei crize nervoase, după moartea prietenului ei, bancherul Loewenstein.

Mistinguett caută stimulentul în activitatea ei şi nu în stupefiante. Teatrul o preocupă zi şi noapte, nu pierde o singură repetiţie şi urmăreşte fără preget perfecţia în realizările sale. Dacă a încercat chiar, o depresiune atunci când Maurice Chevalier a părăsit-o pentru Yvonne Vallé, aceasta a fost temporară şi s'a refăcut foarte repede. Aventura pare să se fi şters fără a lăsa urme şi actriţa a dobândit atunci porecla de „inimă de bronz într'un piept de oţel".

Când se termină stagiunea, „Miss" îşi lasă grijile şi preocupările pentru a se deda la tot felul de sporturi în aer liber: călărie, yachting, automobil, tenis şi golf. Iar la vila ei dela Bougival, unde locueşte vara la un loc cu bătrâna sa mamă, îşi face mereu de lucru în jurul casei, bătând cuie şi tăind lemne ca un dulgher. Ca mai toate parizienele, adoră câinii şi pisicile. Nu brodează şi nici nu citeşte, dar îi place să cânte la pian şi la vioară şi foarte adesea rătăceşte prin grădină, în căutarea inspiraţiei pentru compoziţiile sale muzicale. Aci a luat naştere una din cele mai de succes şansonete ale sale pe care a scris-o după ce ascultase viersul unei ciocârlii. Bucata aceasta era nespus de graţioasă şi de o sentimentalitate ce realiza un contrast frapant faţă de realistele cântece ca „Moi, j'en ai marre", „Mon homme" şi „Et puis ca va" pe care le-a lansat la Casino de Paris acum câtiva ani.

Montaigne spunea că vârsta imprimă în suflet mai multe cute decât pe faţă, că rar se întâmplă ca un spirit să nu se acrească pe măsură ce înaintează în vârstă. Mistinguett, face însă excepţie. Deşi foarte familiarizată cu mecanismul intim al music-hallurilor, cu convenţionalul grimelor, al spiritelor şi al trucurilor menite să stârnească emoţia într'un cuvânt, cu gigantica minciună a spectacolelor, — nu e nici cinică şi nici blazată.

La o vânzare de binefacere

— „Când eram fetiţă", spune ea „mă delectam urmărind viaţa păsărelelor şi prinzând cărăbuşii aurii ai primăverei. O frunză, o picătură de rouă, o rază de soare şi mireasma florilor îmi dau bucuriile cele mai mari. Eram tot atât de voioasă ca şi micile creaturi ce fluturau în jurul meu. Ei bine, astăzi după atâţia ani nu s'a schimbat nimic în mine".

Henri Marger scria că oamenii îşi petrec viaţa în căutarea fericirei şi că mor fără s'o fi găsit. Mistinguett pare că a descoperit-o fără a-şi fi pierdut însă tinereţea în această goană. Ea e ca acel antic cadran solar ce purta următoarea inscripţie: *„Horas non numero nisi serenas"*. (Nu înregistrez decât ore frumoase).

R. G.

Pe scenă, la o repetiţie

Sus: *O barcă cu pânze, fotografiată contra luminei. Excursioniştii 'tocmai au debarcat şi bătrânul caic a rămas să se odihnească pe undele liniştite;* jos: *Un grup de notabili ai unui sat turcesc, pun ţara la cale, şi conform unui obiceiu tradiţional, ţigarea e nelipsită.*

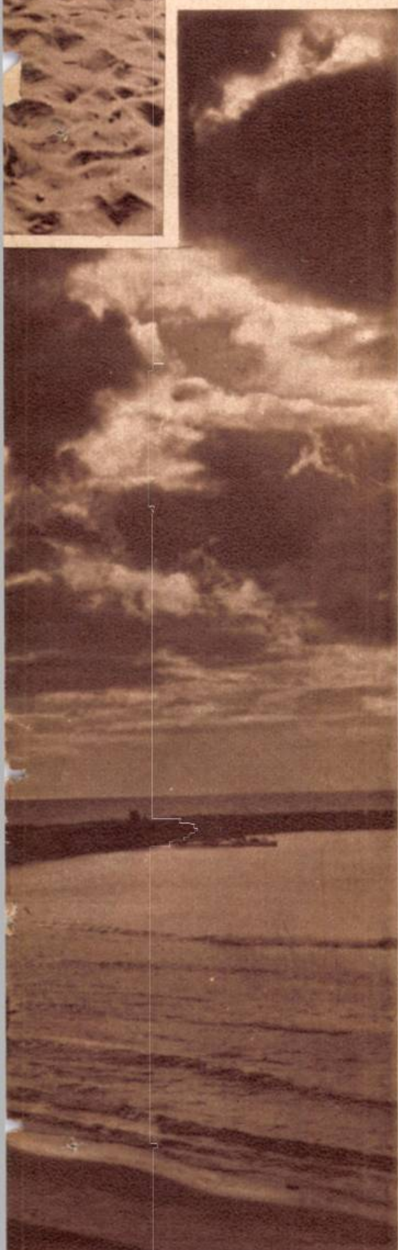
Cu aparatul fotografic prin Dobrogea

Reporterul nostru fotograf și-a petrecut concediul în Dobrogea la Mangalia și Imprejurimi. Clișeele pe care ni le trimete de-acolo sunt minunate opere de artă și reprezintă:

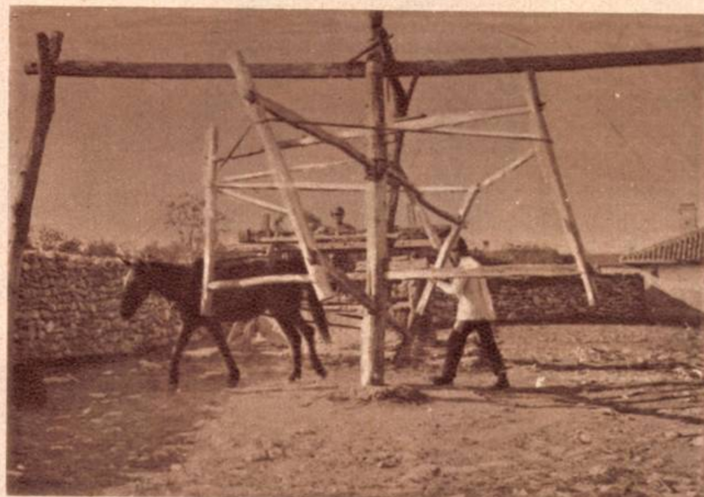
Stânga: *Ultimii vizitatori pe plaja dela Mangalia;* mijloc jos: *Un splendid apus de soare, fotografiat înainte de o furtună care s'a deslănțuit;* dreapta: *Un grup de turcoaice dintr'un sat din apropierea Mangaliei;* dreapta, mijloc: *O moară de vânt cu aripile de pânză în stepa dobrogeană;* extrema dreaptă mijloc: *O fântână acționată de un cal putere. Cu acest sistem se udă holdele uscate de arșiță;* jos dr.: *Un stol de rândunele, consfătuindu-se pe sârmele de telegraf, în vederea apropiatei emigrări spre țările Sudului.*

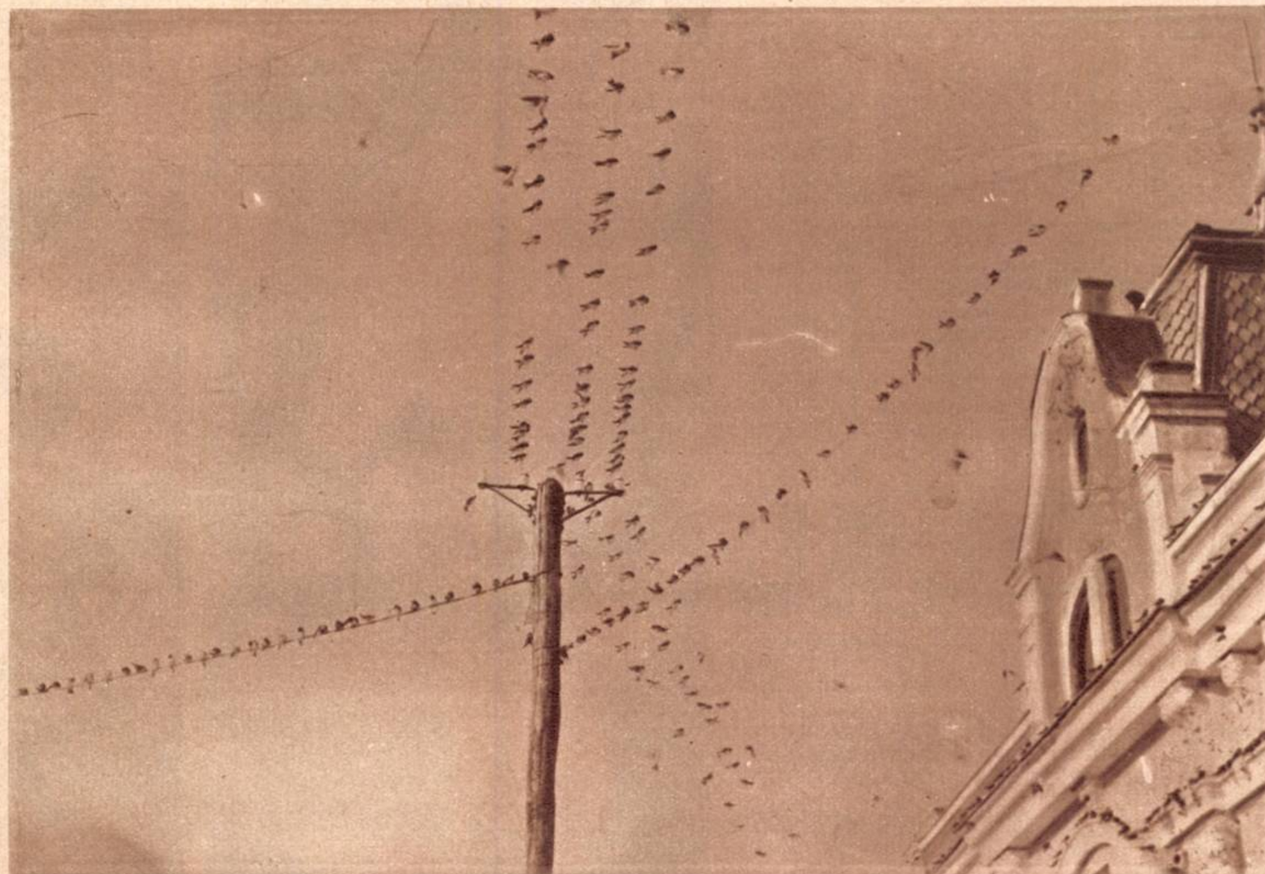
Fotografii I. Berman-Realitatea

Întârzieri FATALE

Stânga: *Abdomenul pacientei, înainte de operaţia unui kist, îngreutate de 17.100 kgr.*; sus: *Chirurgii fac prima tăetură.*

PÂCLA grea a neştiinţei apasă tragic, năruind vieţile celor dela sate sau de prin cotloanele uitate din suburbie.

Femeia priveşte îndobitocită cum unul din sâni îi creşte, luând proporţiile unui ciot, cu scoarţa de un vânăt desgustător. Bănueşte că o vecină duşmănoasă i-a făcut vrăji sau din întâmplare a înghiţit vre-un păr agăţat printre firele de sare. Remediile la care recurge sunt slujbele bisericeşti şi descântecele. Dela ele aşteaptă vreme îndelungată tămăduirea. Târziu de tot catadiseşte să se supună vizitei medicului de plasă.

— Trebue să pleci în grabă la oraş, la spital... îi strigă acesta răspicat, ca pentru o mai bună înţelegere.

Femeia clatină sperios din cap.

— Dacă-i vorba de „doftorii" iau orice. Nu las însă să mă măcelărească...

Dar poveţele celor din jur încep să curgă şi într'o zi ea se deprinde cu ideea că partea bolnavă trebue asvârlită jos de cuţitul medicului.

Am întâlnit-o în serviciul chirurgical al d-lui dr. secund Ghiţescu dela spitalul Colţea. Înaltă chipeşă, cu faţa stoarsă de munca trudnică a femeii dela ţară; când s'a urcat pe patul de operaţie, a făcut o cruce mare, şoptind un impresionant „Doamne ajută!"

Fără îndoială dacă ar fi putut vedea prin timp imaginea trupului ei, aşa cum avea să se înfăţişeze celor din preajmă peste un sfert de oră, privirile i-ar fi fost turburate de fiorul nebuniei.

Simţi ţipătul disperat al nervilor urmărind opera neînchipuit de măestrită a chirurgului.

Iţi trebue timp ca să te pătrunzi de puterea de voinţă pe care o poartă el în sânge.

Totul este judecată împietrită, cu care jonglează bisturiul.

Nici n'ai întors bine capul şi când ţi-ai aruncat din nou privirile, o porţiune din interiorul corpului omenesc, îţi stă deschisă dinainte.

Bucăţi de un galben tulbure sunt smulse cu foarfecele. Respiraţia femeii devine din ce în ce mai grea şi un horcăit continuu îi ia apoi deodată locul.

Limba îi e prinsă cu un aparat, iar chipul ei a luat nuanţa acelui vânăt, pe care îl au cei cari se sugrumă.

— Mai scapă d-le doctor?

— De ce să nu scape, nu trece prin mâna mea?

In acest timp iscusitul chirurg a scos mamela cancerată — o bucată de carne enormă — pe care câteva clipe o ţine într'o mână ca pe un trofeu.

Priveliştea este îngrozitoare pentru ochiul celui profan.

Numai apocalipsul a putut creea astfel de imagini. O asvârle apoi cu un gest obicinuit, la picioarele bolnavei.

Incepe acum coaserea la loc a straturilor şi nu peste mult timp, fiinţa omenească este reconstituită cu arta vrăjitoarească a ştiinţei.

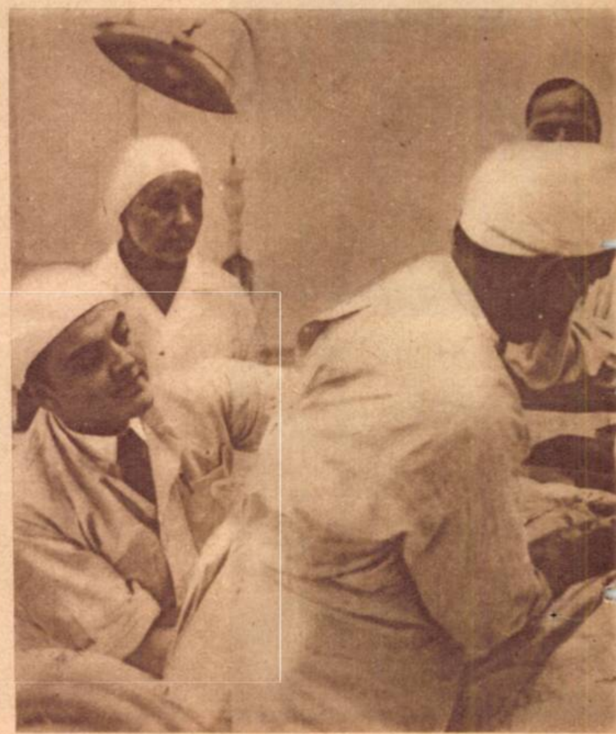
Prima operaţie terminată, doctorul îşi rezervă câteva minute de odihnă.

In acest timp bolnava este dusă în salon, sala curăţată şi pe masa de operaţie îşi face apariţia o altă pacientă transportată de personal.

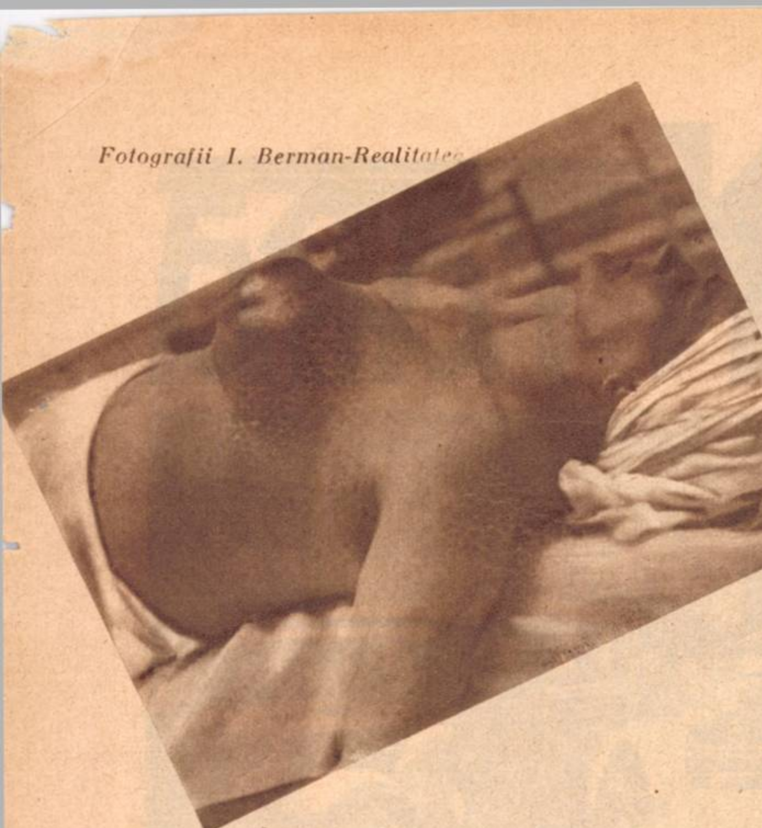
E un caz extrem de interesant.

Poartă în abdomen un kist uriaş –

St.: *Kistul la suprafaţă*; dreapta: *După operaţie, kistul este îndepărtat.*

Fotografii I. Berman-Realitatea

St. sus: *Un cancer mamelar;* stânga: *după operaţia kistului, abdomenul este cusut la loc;* sus: *Operaţia cancerului mamelar este una din cele mai grele.*

Bisturiul face prima tăetură. Straturile de grăsime de un galben proaspăt se răsfaţă privirilor. Incetul cu încetul hidosul glob de carne parazită îşi face apariţia.

Doctorul grăbeşte smulgerea lui.

Foarfecele şi bisturiul îl desprind din rădăcini. Tâmplele medicului sunt scăldate în şiroaie de sudoare.

Kistul i-a fost scos însfârşit şi acum degetele medicului umblă prin corpul ei, ca şi cum o gospodină ar orândui anume lucruri la locul lor.

La final, agrafele care i-au prins pielea în locul firului de setolină — par un şir de nasturi lucitori.

— Ai avut dureri?... o întreb mai mult ca iscoadă.

— Mari de tot...

E un neadevăr, căci bolnava confundă voit suferinţa fizică, cu clipele de grea încercare, pe care nervii ei au trebuit să le suporte.

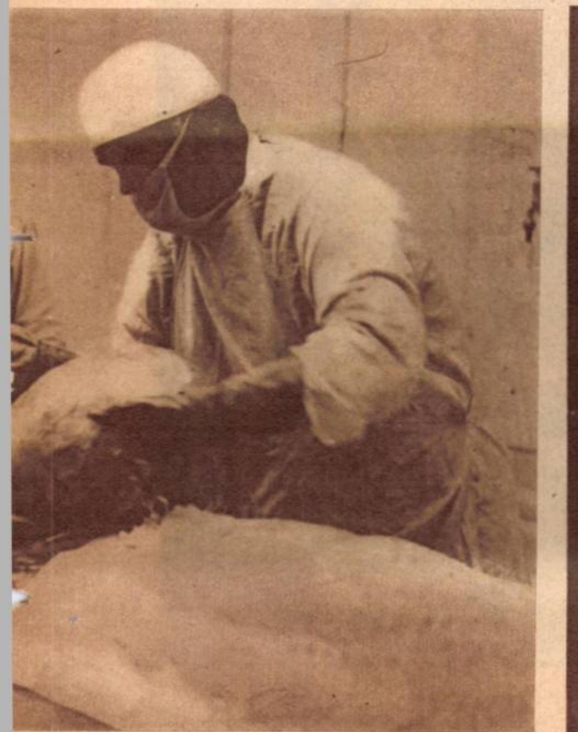

greutate care s'a cântărit mai târziu. Avea 17,100 kgr. Sunt însă şi alte cazuri, în care kistul creşte până la 30—40 kgr.

Bucata de carne parazită nu e de natură canceroasă.

Bolnava este anesteziată parţial. Un câmp de pânză îi acoperă capul. Tot timpul geme, se vaită.

Dreapta: *După despicarea abdomenului chirurgii extrag din el bucata de carne crescută.*

* * *

In cancelaria mică, intimă am stat de vorbă mai apoi cu d. dr. secund Ghiţescu.

E un bărbat înalt cu o înfăţişare impresionantă, de atlet.

Braţele vânjoase socoteşti că ar fi în stare să desfacă un taur.

In timpul operaţiilor, vocea e sonoră, metalică, impune simultan, executându-i-se orice ordin.

Bănueşti că poartă cu sine numai brutalitate. De aceea te simţi măgulit, atras, când zâmbeşte sau îţi vorbeşte blând. Il rog să-mi vorbească de chirurgia românească.

— Ce pot să-ţi spun? Chirurgia noastră se confundă cu cea internaţională. Dar avem şi noi chirurgi de seamă.

— Aş dori câteva nume.

Doctorul zâmbeşte semnificativ...

— După mine, cel mai bun chirurg sunt eu...

Hotărît, simt că n'are de gând să-mi vorbească mult în această direcţie. Atac problema cancerului.

— Doresc o desluşire pe înţelesul tuturora.

Explicaţia e dată rar, şcolăreşte cu desene rudimentare.

— Corpul omenesc e format din celule, care trăesc în foarte bună armonie una cu alta. La un moment dat, una din ele începe să se susţină pe cont propriu. Acolo se formează cuibarul cancerului, care mai apoi se întinde spre ganglioni, formând aşa numitele metastaze.

Cu cât bolnavul recurge la ştiinţă mai din vreme, cu atât scăparea lui este mai sigură, uşurându-ne şi nouă din muncă.

De aceia trebue făcut tuturora un apel, care să fie în acelaş timp şi un strigăt pătrunzător de deşteptare.

Bolnavul să nu lase nici odată să i se întârzie boala căci ştiinţa nu poate face minuni.

Vindecă radical sigur şi uşor maladia în primele ei faze.

Ce pot face de pildă, în faţa unui cancer generalizat? Sau chiar când operaţia de cancer a fost încununată cu succes, totuş peste două săptămâni, pacientul a sucombat, pentrucă plămânii, ficatul sau alt corp din organism, n'au funcţionat normal.

MARGARETA NICOLAU

DIN ȚARA

Sus: Un grup de trei sute de cernăuțeni, cari au vizitat Capitala, au depus o coroană la mormântul Eroului Necunoscut. In afară de grupul de excursioniști, a asistat la această pioasă solemnitate și un foarte numeros public.

Camera, terminând discuția la mesaj s'a format o delegațiune care a dat Suveranului adresa de răspuns, Marți 6 Septembrie. In fotografia de sus vedem cortegiul parlamentar pornind din Dealul Patriarhiei spre Palat, iar în cea din stânga, delegația Camerei, fotografiată în fața Adunării Deputaților.

D. Mironescu, ministrul de finanțe, a dat un dineu în onoarea experților Ligii Națiunilor, cari se află la noi în țară. La acest dineu au participat majoritatea miniștrilor, precum și d. Iuliu Maniu, șeful partidului național-țărănesc.

Piraţi

Cu hârca şi oasele încrucişate fluturând pe catarg, o corabie joasă, şi învechită se apropiă de noi. Un moment mai târziu, o hoardă de bandiţi invadă puntea, negricioşi, bărboşi şi înfiorători, ţinând câte un cuţit între dinţi şi în fiecare mână câte un pistol. Orice rezistenţă era de prisos — pentru bărbaţi însemna moartea, pentru femei moartea, desonoarea, sau ambele".

Aceştia sunt în genere termenii în care se descrie un atac al acelor interesanţi dar indezirabili vămuitori ai mărilor, cunoscuţi sub numele de piraţi sau corsari şi ale căror isprăvi fac obiectul unor povestiri prin care li s'a păstrat vie amintirea, din secolul al 16-lea şi până astăzi.

Redarea pare să fie foarte exactă, în ceeace priveşte înfăţişarea lor şi felul de a se purta, dar romanticul, farmecul şi acea sălbatecă nobleţă ce s'au atribuit unora din căpitanii de piraţi, par să facă parte din domeniul fanteziei, ca şi poveştile sirenelor sau ale monştrilor, despre care obicinuesc marinarii zilelor noastre să povestească oamenilor simpli de la ţară.

Vechiul pirat ca şi banditul de astăzi, era pornit pe furt, şi crimă pentru profit. Şi dacă-i plăcea chiar să desmierde, să se dedea la libertăţi faţă de oricare din femeile frumoase ce-i cădeau în mână n'avea însă timp de pierdut cu dulcegării sentimentale. In cazul că nu erau femei tinere şi drăguţe sau bărbaţi, cari să plătească mari preţuri de răscumpărare, prizonierii constituiau un balast inutil pentru aceşti lupi de mare cari îi asvârliau în consecinţă, fără multă ceremonie peste bord.

Un pirat francez din Dieppe.

Emblema lor formată din hârca plasată peste oasele încrucişate, însemna „moarte tuturor", iar steagul roşu simboliza sfidarea oricărei legi de ordine, onoare sau decenţă. Piratul francez Dulaien îşi numise corabia „Sans Pitié" (Fără Milă), ceea ce atât pentru el cât şi pentru piraţii săi nu era un simplu titlu, ci o deviză.

Când se întâmpla să debarce într'un oraş de pe coasta mării, şi găsiau că bogăţiile acestuia fuseseră ascunse undeva în interiorul continentului, piraţii obicinuiau să încuie femeile şi copiii în cea mai mare biserică a oraşului, îngrămădind în jurul ei lemne şi dacă soţii, fraţii şi părinţii nu se grăbiau să le predea comorile tăinuite, incendiau pur şi simplu clădirea.

Acum, ceeace-i mai ciudat, cu toate aceste cruzimi ale sale, piratul era profund religios; invoca prin rugi fierbinţi ajutorarea divină înainte de a întreprinde un atac şi mulţumia în genunchi providenţei atunci când proectele sale se realizaseră.

Deşi ambii sunt ucigaşi şi hoţi profesionali, piratul diferă mult de banditul zilelor noastre. Inteligenţa sa depăşia obicinuitul, pe când la banditul nostru ca este mai întotdeauna sub-mijlocie iar în ce priveşte curajul, nu e chip să faci vre-o paralelă. Piratul era un marinar admirabil, un luptător de o abilitate şi de o îndrăsneală aproape de necrezut; el ataca pe faţă, nu numai corăbiile negustoreşti, dar chiar vasele regale ale Spaniei şi Portugaliei.

Atacarea unui oraş american, de către piraţi

Banditul de astăzi evită pe cât poate un atac deschis. Ideea sa de luptă e asasinatul şi nu lucrează decât prin surprindere, lovindu-şi comod victima dintr'un adăpost sigur, cu ajutorul unor arme ce fac cât mai puţin sgomot.

In recentul său volum „Flagelul Indiei" Maurice Besson a adunat numeroase date autentice asupra corsarilor de pe domeniile spaniole cari au stăpânit mările respective, din secolul al 16-lea până aproape de epoca modernă. Ei ocupă un capitol în istorie, întrucât se spune că ar fi contribuit la slăbirea puternicului imperiu spaniol.

Piraţii au apărut odată cu navigaţia şi mai există încă în apele chineze. Cuvântul vine de la grecescul „peirates", care luat ad-literam înseamnă un individ care atacă, dar mai precis, individul ia asupră-şi un mare risc. In epoca vechilor greci, pirateria nu era considerată nici criminală şi nici ilegală ci primejdioasă dar profitabilă. Galerele greceşti erau formate din piraţi-negustori. Aceştia negociau paşnic cu unele oraşe, deslănţuind măceluri şi jafuri în altele.

Se crede că aceşti piraţi greci au inventat moneda, bătând primele piese de aur. Născocirea aceasta nu numai că a dus la desvoltarea de astăzi a comerţului, dar a procurat generaţiilor următoare de piraţi o formă de bogăţie bine concentrată şi deci mai uşor de însuşit. Marinarii oricărei corăbii din vechime ştiau că naufragiul pe ţărmuri străine însemna moarte sau sclavie, şi aceasta îi făcea ca atunci când acostau undeva, să ridice fără ezitare tot ceeace le părea demn de luat: animale, femei drăguţe şi alte bunuri uşor de transportat.

S'a crezut până mai acum câtva timp, că lumea păgână nu prea aprecia peisagiile marine, dat fiind că atât de puţini au fost nobilii bogătaşi cari să-şi fi construit locuinţe în apropierea mării. Cauza acestei evitări au fost însă numai piraţii. Dacă ar mai mişuna şi astăzi pe întinsul oceanelor ca atunci, puteţi fi sigur că nici un milionar n'ar mai îndrăsni să-şi clădească vile pe ţărmurile lor.

Marea Mediterană a fost plină de piraţi până când Cneius Pompeius i-a exterminat pe toţi, într'o mare luptă.

In tinereţe, Julius Cezar a căzut în mâinile unei bande de piraţi, cari n'au consimţit să-l elibereze decât în schimbul unei mari sume de bani. Când îi sosi preţul de răscumpărare şi se pregătia tocmai să plece, Cezar se întoarse şi le spuse foarte amabil, că va reveni şi-i va spânzura pe toţi, până la unul, ceea ce şi făcu. Fapta lui nu era câtuşi de puţin legală: ar fi trebuit să-i ducă până la cel mai apropiat oraş, pentru a fi judecaţi. Dar Cezar ştia că întocmai ca şi bandiţii de astăzi aceşti piraţi aveau puternice influenţe politice şi că în urma unui îndelungat proces, ar fi scăpat prin cine ştie ce chichiţă legală. De aceea i-a spânzurat pe loc, lăsând sentimentalii să vociferează.

PIRATERIA, PROFESIE ORGANIZATA CU LEGI PROPRII

Când ne gândim la piraţi, evocăm de obiceiu ferocii nobili cari erau blestemul mării Caraibiilor pe drumul dintre America de Sud şi Florida. Dar aceşti piraţi ca şi gangsterii americani, n'ar fi ajuns în acest stadiu, fără asentimentul autorităţilor. Această stare de lucruri a luat naştere atunci, când după ce s'a văzut că erau averi de realizat din descoperirea Americii, Spania şi Portugalia împăţiră între ele părţile cele mai bune, nelăsând să pătrundă în Noua Lume corăbiile celorlalte puteri. Faptul acesta avu darul să indigneze Franţa, Anglia şi Olanda, care întreprinseră o serie de ostilităţi împotriva Spaniei. Dar răsboaiele sunt costisitoare, generalii şi amiralii, adesea stupizi şi atunci se găsi un mijloc ce nu costa nimic.

Oricine pornia în larg pe cont propriu, comitea în ochii francezilor şi ai englezilor un act de vitejie, dacă ataca şi jefuia o corabie spaniolă sau portugheză. Ca de obiceiu, antrepriza privată fu încoronată de succes acolo unde statele încercaseră pierderi. Aceşti piraţi

Steagul piraţilor.

corsari se îmbogățiră și formară adevărate furnicare.

In 1629 coloniștii francezi ai Insulei Saint Christopher sunt ridicați de spanioli și debarcați pe insula Tortuga. Aceștia fondează aci ordinul intitulat „Frații Coastei", în scopul de a jefui corăbiile spaniole.

Mai înainte de a porni însă în această cruciadă de corsă, „Frații" au elaborat o serie de legi, în care se prevedea aproape totul, începând natural, cu modul în care avea să se facă împărțirea jafurilor și având în frunte pioasele cuvinte *„Domnul fie slăvit"*.

Evitau cu grijă luptele între ei, pe bord. Dacă se ivia un diferend între doi corsari, erau obligați să recurgă la arbitrajul celorlalți camarazi ai loc. Piratul prins cu o greșeală era iertat prima dată. A doua oară, era legat de un tun, cu spatele gol și oamenii de pe bord defilau dându-i fiecare câte o lovitură de biciu. A treia oară, era debarcat pe o insulă părăsită, cu o mică provizie de pâine, sământă de grâu, pulbere și o pușcă.

Astfel s'a întâmplat cu Alexander Selkirk, originalul Robinson Crusoe, care n'a fost un marinar naufragiat, ci un pirat părăsit de tovarășii săi, pentrucă se dovedise prea recalcitrant.

Din literatura ce s'a scris asupra lor, s'ar părea că pirații erau mai mult beți. Nimic mai inexact. Cel care se încumeta să bea peste măsură, era legat de tun și biciuit. Pentru cel care adormia în post, dezerta sau plănuia să dezerteze, pedeapsa era despicarea craniului cu o lovitură de topor. Aceeaș pedeapsa extremă se prevedea pentru aducerea pe bord a unei femei deghizată în bărbat. Cu toate acestea, două femei, Mary Read și Anne Bonny au practicat ani dearândul pirateria.

Fără confirmarea unor cronici serioase, cu neputință de pus la îndoială, povestea celei dintâi ar părea de necrezut. Se născuse la Londra și mama sa, nu se știe din ce motive, o purtase îmbrăcată băiețește până la 15 ani, când o plasă ca valet la un nobil lord. Dar, Mary nu rămase multă vreme în serviciul acestuia, ci fugi în Flandra unde se desfășurau necontenite răsboaie. După ce luă parte la mai multe lupte într'un regiment de infanterie, se îndrăgosti într'o bună zi de un cavaler. Idila aceasta stârni atâta interes, încât se făcu o colectă pentru răscumpărarea obligației cavalerului, dându-se astfel celor doi îndrăgostiți, posibilitatea să nu se mai despartă.

Soții deschiseră un han care merse foarte bine, până la pacea dela Ryswick, când armatele se risipiră. Mary își părăsi atunci bărbatul și se angajă ca ucenic de cârmaciu pe o corabie olandeză, cu destinația America. Când vasul a fost capturat de pirați, Mary se oferi să-i însoțească, fu primită și trăi ani la rând ca „Frate al Coastei" deși îndoiala că ar fi bărbat o punea uneori în situații dificile.

Intr'una din călătoriile sale un șef de echipaj englez, convins că avea de aface cu o femee, i-o spuse și încercă să-și ia oarecari libertăți față de ea. Drept răspuns, Mary îl provocă la duel. Acesta avu loc la prima acostare a vasului pe un țărm nisipos și începu cu cuțitele, dar cum ofițerul avea un picior de lemn ce se înfunda în nisip înpreuindu-i mișcările, recurseră la pistoale. Bărbatul trase cel dintâi, dar nu nimeri și rămase la bunul plac al femeii.

Acum, Mary, deși avea la activul ei câteva omoruri și furturi, se considera totuș o „lady" și înțelegea să fie tratată ca atare, ceeace nu pierdu din vedere să explice indignată adversarului său, mai înainte de a-i sbura creerii.

Anne Bonyy e o tânără servitoare irlandeză care fuge cu un marinar în Insula Providența, Bahamas, unde întâlnește un pirat englez anume Rackham și ani dearândul cutreeră în tovărășia lui mările spaniole, până când corabia lui e capturată de Spanioli. Mai înainte de a-l spânzura, învingătorii permiseră lui Rackham să-și mai îmbrățișeze odată soția. Faptul nu pare să-l fi bucurat prea mult, căci tot ce găsi femeea să-i spună în aceste ultime clipe fu:

— „Ai fost un nătărău, altfel n'ai fi ajuns aștia să te spânzure ca pe un câine".

* * *

Pe mare, piratul purta cisme înalte, pălărie cu boruri largi, un brâu lat cu pistoale și prea adesea haine foarte scumpe, pe care le lua dela victimile sale, mai înainte de a le asvârli în mare, pradă rechinilor.

Acasă, în San Domingo sau în Insula Turturelelor, apărea într'un costum extrem de ciudat, constând dintr'o pălărie în formă de coif, o cămașă lungă și un fel de moletiere. In majoritatea cazurilor nu cunoștea pantalonul, rufăria și încălțămintea.

Monthars, un francez căruia i se mai spunea și „Exterminatorul" acostă într'o zi în Maracaibo, Venezuela și cum bogățiile pe care le-a găsit aci au fost sub așteptările sale, puse mâna pe un biet bătrân, — despre care un sclav îi spusese că era bogat — și-l făcu „să înoate în aer". Asta însemna o suspendare a victimei cu fața în jos legându-i-se glesnele și pumnii cu frânghii de cele patru colțuri ale unei camere. Cum nu isbuti să scoată nimic dela bătrân, spori supliciul, punând pe spatele *„înotătorului"* o greutate de vre-o 250 kgr. și-i aprinse un foc dedesubt. In cele din urmă, când victima își dădu sufletul, Monthars, remarcă:

— „Nostim. Imi pare că spunea adevărul".

Cazul lui Pierre Legrand, armator onest în Dieppe, până când a fost ruinat de câteva speculații nefericite, e unic în analele pirateriei, prin faptul că a făcut o singură expediție, încetând apoi imediat această sbuciumată și primejdioasă activitate. Pe un vas mic și uzat, cu un echipaj de numai 20 de oameni, Legrand urmări corabia unui negustor în Marea Caraibiilor pentru a se pomeni la un moment dat înaintea unei flote întregi, escortată de o puternică fregată prevăzută cu 75 de tunuri.

Fără a sta mult la gânduri, Legrand se îndreptă către vasul de răsboi și cu curajul disperării sări pe puntea acestuia, urmat de cei 20 de oameni ai săi; își croi luptând, drumul către magazia cu pulbere, amenințând să-i dea foc. Fregata — lucru de necrezut — fu nevoită să se predea. Legrand se întoarse în urmă la Dieppe din nou bogat și prudent, renunță cu totul la aceste expediții ce-i drept, mănoase, dar extrem de riscante.

Montauban, un alt corsar francez, a devenit celebru prin faptul că s'a purtat odată cu perfectă onestitate și iată în ce împrejurări: Convenise cu căpitanul unei corăbii spaniole să o escorteze până la destinație. Cum fusese plătit înainte, pirații săi emiseră părerea că nu-i reținea nimic să prade corabia, imediat ce aveau să iasă în larg. Dar Montauban pledă cu atâta căldură pentru punctul său de vedere, încât își convinse în cele din urmă echipajul că sunt momente când chiar un pirat trebue să fie onest.

De Gramont, un căpitan de pirați care avea sub comanda sa 700 oameni, decise să atace orașul spaniol Campeachy. Ancorându-și corăbiile peste noapte în afara portului, deslegă luntrile și porni astfel cu oamenii săi spre țărm. Cum se lumina de ziuă, pirații trecură pe lângă o fregată mare, care le ceru să se legitimeze și cum nu primi nici un răspuns, trase o salvă în aer. Cum și această demonstrație pare că rămase neobservată, vasul de răsboi lansă, o nouă serie de focuri, tocmai când pirații debarcau. Spre marele lor noroc, întâmplarea făcu ca unul din marinarii fregatei să incendieze magazia cu pulbere, aruncând vasul în aer.

De Gramont și bandiții săi, căzură atunci o clipă în genunchi, mulțumind lui Dumnezeu pentru acest extraordinar ajutor și atacară apoi orașul. Luat prin surprindere, acesta opuse o foarte slabă rezistență, cu excepția unui fort; cu o garnizoană de 400 de oameni, cari rezistară patru zile. Citadela fu părăsită în cursul celei de a patra nopți. La posturi nu rămaseră decât doi eroici ofițeri, unul spaniol și altul englez, cari fură capturați. De Gramont sărută pe spaniol pe ambii obraji îi înapoiă sabia și-i dădu libertatea. Intorcându-se însă spre celalt erou, dădu ordin să fie decapitat, întrucât nutria o vie antipatie pentru englezi.

FEMEILE IN LUPA PENTRU COMBATEREA PIRATERIEI

Guvernatorii Ducasse și Ogeron convinseră pe mulți căpitani de pirați să se lase de hoții, dându-le mici ocupații în diferite districte din San Domingo. Ceeace era și natural, foștii pirați se dovediră curând niște cetățeni rebeli și greu de dominat. Guvernatorul Ogeron meditând într'o zi asupra acestei brobleme, plesni din palme exclamând :

— „Corbleu! Voiu aduce lanțuri din Franța, pentru a imobiliza pe acești bandiți".

Nimeni nu pătrunse sensul acestor cuvinte, până în ziua când în portul San-Domingo o corabie își lăsă încărcătura, ce consta din câteva zeci de femei de moravuri ușoare, importate din Franța. Aceste creeaturi cu mișcări și vestminte provocătoare, au fost împrăștiate în oraș, acolo unde puteau fi remarcate de turbulenții căpitani, și curând foștii pirați ajunseră într'un asemenea hal de sărăcie, încât se grăbiră să se supună ordinelor guvernatorului în schimbul unei remunerații care să le permită să trăiască.

* * *

Când le cădeau în mâini femei frumoase, pirații se grăbiau a se descotorosi de ele, debarcându-le pe primul țărm ce le ieșia înainte, întrucât își dădeau seama că prezența lor pe bordul unei corăbii, nu putea fi decât un isvor primejdios de rivalități și nenumărate alte turburări.

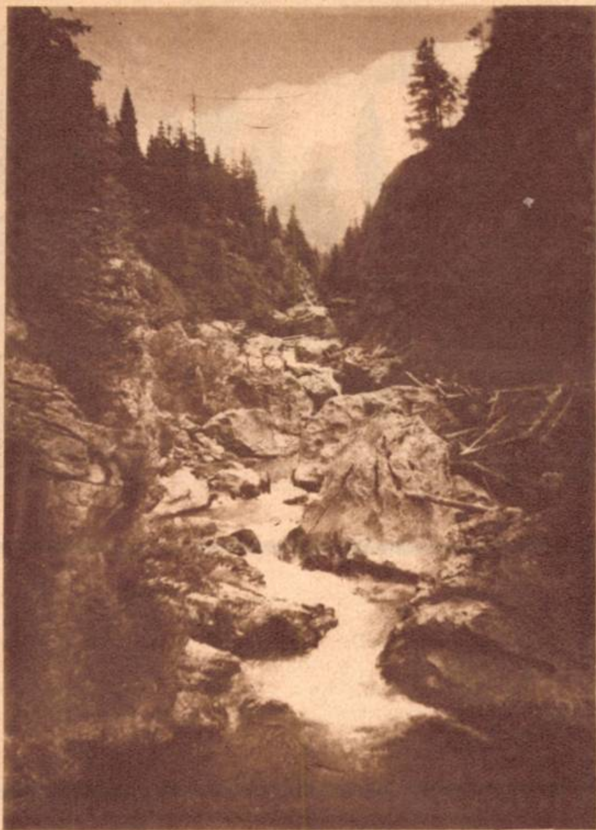
* * *

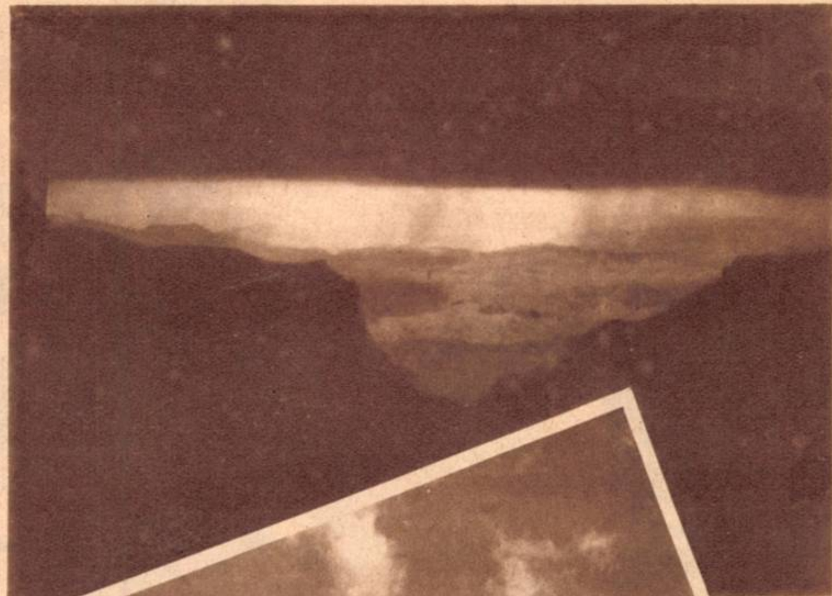
Pirații erau o amestecătură de protestanți și catolici, după cum reese din pactele ce se încheiau între ei. In cazul când se forma un tribunal de onoare, pentru a decide asupra unei dispute, membrii protestanți jurau pe biblie, iar catolicii pe cruce, că aveau să judece drept. Deși meseria lor era jaful, piratul care era prins furând dela un camarad de al său, era pedepsit cu tăierea nasului și a urechilor, operație ce imprima bidoșenia într'o înfățișare și așa destul de înfiorătoare.

Pirații din marea Caraibiilor nu-și spuneau pirați, ci uzau de diverse eufemisme. Spaniolii, însă, oridecâteori puneau mâna pe vre-unul din ei, îl spânzurau, indiferent sub ce nume se recomanda.

In cele din urmă, când marile puteri se liniștiră și pacea deveni permanentă, vasele de răsboi ale Angliei și ale Franței se întoarseră atât împotriva corsarilor lor cât și a celor străini, punând curând capăt pirateriei aproape în întreaga lume, cu excepția apelor Chineze.

E. A.

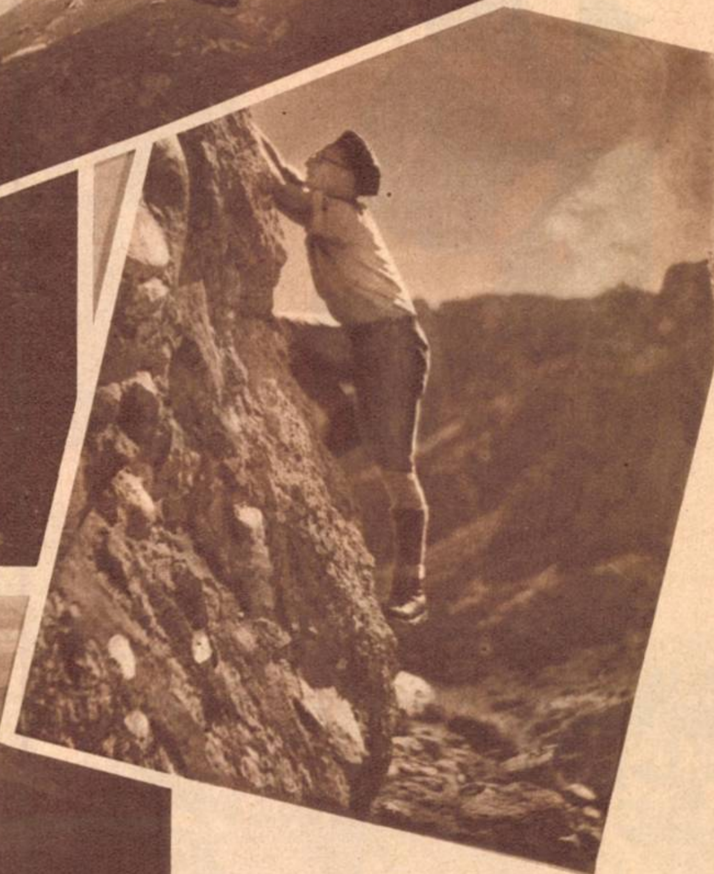

prin munţi

Prezentăm cititorilor în această pagină o serie de fotografii luate de amatori.

Stânga sus: *Cheile Zănoagei;* dr. sus: *Vedere spre Piat Mare, dinspre Muşoiu;* mijloc stg.: *Un grup de turişti ai Touring-Clubului, fotografiaţi pe Ciuperca de pe Caraiman;* dreapta mijloc: *Sfinxul din Valea Obârşiei;* Sus: *Un turist urcând o pantă, spre Valea Obârşiei;* stânga: *Un colţ din Valea Galinelelor;* jos: *Azuga,* în fund stânga: *Piaţa Mare dela Braşov.*

Fotografii Sandu Iarchi
şi Dem. C. Stoenescu

Duminică 4 Septembrie a avut loc la velodromul de pe şoseaua Ştefan cel Mare, o reuşită reuniune motociclistă internaţională, care a obţinut un strălucit succes din toate punctele de vedere, prin participarea unui numeros grup de alergători străini, la cursele programului. Incinta foarte populată a dovedit incăodată popularitatea de care se bucură acest frumos sport la noi.

Fotografia pe care o prezentăm mai sus cititorilor noştri, arată un lot de concurenţi, intr'o cursă principală, aşteptând ordinile starterului, pentru a porni cu iuţeală ameţitoare pe pistă.

Clişeul din stânga este un instantaneu prins în turnantă şi reprezintă pe doi dintre concurenţi, în plină cursă.

Tot Duminică 4 Septembrie s'a disputat în Capitală mult aşteptatul match de foot-ball între echipele „Amefa" din Arad şi „Unirea-Tricolor" din Bucureşti. Culorile clubului gazdă au fost înfrânte cu 4-1, ceeace constitue o frumoasă victorie pentru arădeni.

Fotografia de sus reprezintă echipa clubului „Amefa", care a jucat minunat din toate punctele de vedere, iar cea din stânga o fază din match, când unul dintre jucătorii clubului „Unirea-Tricolor" salvează un goal printr'o lovitură cu capul.

MODA ZILEI

A SOSIT momentul să ne revizuim garderoba. Ambianţa ne impune să renunţăm la vestmintele verii, să abandonăm fluturările şi luminozităţile ţesăturilor străvezii şi uşoare. — întocmai ca arborii ce-şi leapădă podoaba frunzelor, — pentru un ansamblu de linii mai simple, a căror puritate ne dă o senzaţie plăcută, de primenire.

Puteţi trece iar în prim plan lucrurile rămase din primăvară, dar dacă vă luaţi pălărie şi pantofi noui, la ele pun rămăşag că vă veţi simţi tentate să vă faceţi un costum complet.

Vă trebue deci o pălărie şi o rochie, perfect adecuate sezonului pe pragul căruia ne aflăm! Alegerea trebue făcută însă cu chibzuială, întrucât intraţi cu ele în epoca frigului şi a intemperiilor şi trebue deci să se armonizeze cu haina de iarnă. Vă veţi ocupa astfel, în primul rând de culoare. Dacă aveţi un mantou de anul trecut, problema se rezolvă uşor, dar dacă vă faceţi unul nou, veţi avea în vedere stabilirea unei concordanţe şi vă atrag atenţia că mult mai de efect decât asortările, sunt contrastele.

Inteligent ar fi să vă procuraţi mai întâi rochia, deşi sunteţi ispitite să vă repeziţi la pălării. Puteţi alege între o stofă uşoară de lână şi o mătase grea. Asemenea rochii vă îmbracă de minune pe stradă, mai cu seamă dacă aveţi o etolă de blană.

Nouile ştofe sunt pur şi simplu fascinante, atât în privinţa culorilor cât şi a ţesăturilor. Rămâne să decideţi ce vă place mai mult: stofa creponată, cu supleţă de caşmir, păroasă, sau netedă şi mată ca antilopa. Ca linii, rochia dv. va prezenta efecte de tailleur, cu cordon, nasturi, lăţire în umeri şi oarecare aploare în mâneci.

Pălăriile sunt acum extrem de rezonabile. Extremele anului trecut au dispărut cu desăvârşire. Nu există nimic cu care să trebuiască să încercaţi a vă obicinui. Vi se pun la dispoziţie forme încântătoare, uşor de purtat şi convenabile ca preţ şi uşor de purtat.

Dacă aveţi totuş o mică înclinare spre excentric, vă puteţi lua un canotier cu borurile mici pe care-l veţi purta pe ochi, drept, fără nici o înclinare. Dar dacă nu aveţi trăsăturile de o perfectă regularitate, sunt de părere că o mică oblicitate ca în modelul din fruntea desenului nostru v'ar avantaja mai mult.

In centru, apare indispensabila pălărioară de feutru, în-tr'una din acele forme ce aranjază aproape orice figură, iar jos, o tocă roşie, sugerând uşor tricornul, foarte originală prin cocarda ce se întinde pe frunte. E făcută dintr'o ţesătură de lână foarte suplă numită „madjara", mult utilizată anul acesta pentru pălării.

YVETTE

Mantou gris-lope original, prin uriaşul guler şi prin manşetele sale de blană.

Joan Crawford exhibează un mantou de stofă neagră, mată şi foarte suplă încins în talie cu un cordon lat. Interesante sunt mânecile-pelerină şi gulerul bogat de vulpe argintie.

Distincţie

Un adept al războiului (Tommy Porn)

Am fost la Budapesta! Am fost la Viena!

In excursia Realităţii Ilustrate

TRENUL lunecă cu viteză de rapid, peste câmpiile României şi la fiecare gară mai mare, se înglobează roiuri noi de excursionişti, în comunitatea familiară a celor opt vagoane, ale căror ferestre sunt ocupate de capetele tineretului curios. Pălăria şi jobenul grijilor zilnice au rămas acasă, tinerii poartă numai bascul elveţian obligatoriu.

Unii petrec timpul în vagoanele restaurante a trenului, care au fost puse la dispoziţia călătorilor de către compania de „Wagons-Lits", cu preţuri foarte convenabile.

Când se înnoptează, armăsarul de fier îşi încetineşte mersul: în dreapta trenului apare un stâlp înalt cu steagul ţării şi pichetul grănicerilor, clădit frumos la hotarul ţării, iar santinela română ne salută, înmărmurită într'o poză de statue înarmată.

Din această clipă, devenim o oază românească, în mijlocul câmpiilor străine. Mulţi dintre călători n'au trecut până azi niciodată graniţa ţării şi sunt emoţionaţi. Dar Ungaria ştie să-şi preţuiască musafirii: controlul paşapoartelor şi cel vamal este ca şi suspendat; un minut după ce-am intrat în gara de frontieră Lökösháza ni se comunică: formalităţile s'au terminat, cine doreşte poate părăsi vagoanele.

Vrei să-i strângi mâna căpitanului comandant? Ţi-e permis, el se simte onorat. Vrei să dai buzna în biroul de mişcare, în sanctuarul şefului de gară, în cazarma grănicerilor unguri? Ţi se îngăduie, nimic nu ne este interzis: suntem trataţi cu atâta amabilitate şi bunăvoinţă de par că ni s'ar spune: Faceţi ce vreţi; principalul este să vă simţiţi bine la noi. Pe drum şi prin staţii lumea noastră discută cursuri de „lei" şi „pengö", consumă în restaurantele gărilor, în râsete şi glume. Dacă ţi-a dat în gând să sorbi, în clipa plecării un ceai, şeful de tren nu se supără, ci reţine trenul, până ce ai isprăvit şi te-ai urcat, fără nici o grabă. Uruitul roţilor începe din nou, excursioniştii s'a regrupat în compartimentele trenului ,după simpatii şi afintăţi sufleteşti şi — având în vedere, că 60 la sută sunt doamne şi domnişoare, care vorbesc toate în acelaş timp şi fără contenire — bărbaţii se pot înţelege numai prin semne.

Dar iată, dinspre Apus, o lumină lactee cuprinde cerul: reflexul luminilor oraşului mare; ne apropiem de Budapesta.

Mareşalii voiajului trec prin vagoane şi comunică ultimele dispoziţiuni. Roţile trenului trec peste nenumărate ace, spaţiul se luminează dintr'odată: am intrat în gara de Est a oraşului. Fâlfâe stindardul românesc pe peron şi la eşiri. In fruntea publicului care — cu toată ora târzie a venit să ne întâmpine la sosire, stau câţiva domni şi ne primesc cu urale de bună venire. Excursioniştii noştri se opresc şi mă întreabă:

— „Ce spune?"

— Ne spune: Bine-aţi venit! Veţi fi copiii noştri răsfăţaţi, vă dăm tot ce avem. In ochii noştri reprezintaţi Naţiunea Română şi vă aducem salutul nostru. Vă primim cu o strângere de mână frăţească şi vă rugăm, să staţi la noi cât mai mult...

Intr'adevăr: marele ziar „Az Est" a trimis întru întâmpinarea noastră pe unul dintre redactorii cei mai destoinici, d. Kund, care ne-a însoţit de la frontieră până în inima capitalei Ungariei.

Acum ne aşteaptă un şir lung de optsprezece autobuze, mai mari decât un vagon de tramvai la noi. Ne duc la hotelurile cele mai elegante: Palace, Imperial, Naţional etc., unde am găsit un lux atât de mare, cum nu era de aşteptat. Unii se culcă, dar majoritatea depune numai bagajele şi declară: Noi n'am venit să dormim! Cine ne conduce la Ostende, la Labriole, ca să ne distrăm?!! Şi imediat, trecătorii se oferă, cu totul desinteresaţi. Este deajuns să spui că eşti excursionist al *„Realităţii Ilustrate"* şi toată lumea îţi zâmbeşte binevoitor şi-ţi spune, că oraşul întreg te-a aşteptat.

Un alt grup de excursionişti ai „Realităţii Ilustrate" în faţa Parlamentului din Budapesta.

A doua zi de dimineaţă, curge apa caldă şi rece în toate camerele de hotel: cincisute de excursionişti se spală. După cafeaua delicioasă, servită în hotel sosesc autobuzele şi lumea admiră şirul lor lung: românii pornesc să vadă Budapesta. Un tânăr ungur, care stă lângă mine şi care-a descoperit că înţeleg limba urmaşilor lui Arpad, îmi spune:

— Sunteţi frumoşi, voi românii! Uite, femeile voastre sunt graţioase şi au ochii sclipitori de foc, întocmai ca portughezele. Tânărul se uită când la una, când la alta şi îşi răsuceşte mustaţa, scoţând totodată în relief pieptul său convex şi muschiulos.

Coloana de automobile porneşte spre artera principală a Budapestei: Andrassy-ut. Numai palate superbe, monumentale. Conducătorii explică, românii asimilează cele văzute şi fac comparaţii. Apare Dunărea cu podurile ei admirabile, castelul regal, fortăreaţa veche, statui, Parlamentul, Corso... Vizităm palatul regal în interior, cu sălile şi monumentele. Ne oprim la „bastionul pescarilor".

Atâtea impresiuni şi peisagii! Aerul e clar şi plin cu miresme, aduse de vântul Dunării.

La prânz, — ah, minunată invenţiune !— detaşezi un bon din carnetul de participare la excursie şi primeşti în schimb, o masă bogată şi gustoasă.

Te odihneşti puţin şi apoi, porneşti din nou să vezi ce te interesează în mod special: mormântul lui Gül Baba sau biserica monumentală a lui Mathias, unde în sarcofage de piatră dorm regi.

S'au alcătuit grupuri care sub îndrumarea câte unuia dintre

Pichetul „Regele Ferdinand", dela Curtici

conducători pornesc sgomotoşi, veseli şi dornici de impresii să viziteze parlamentul, isvoarele termale şi baia Gellert, templul din grotă sau insula Margareta. Pe mine, dorul de patrie şi un sentiment ce şi-ar găsi poate explicaţie în teoria darviniană, m'a îndemnat să-mi îndrept paşii spre grădina zoologică. Voiam să-mi revăd rudele, şi m'am oprit în faţa cuştii cu familia urangutană, unde-am recunoscut numaidecât trăsăturile caracteristice.

Explic ungurilor, că noi nu avem acasă o grădină ca aceasta, singura noastră distracţie fiind parlamentul.

In grădina „Varosliget", excursioniştii se amestecă cu populaţia autohtonă şi se distrează împreună. Seara avem de vizitat teatre, varieteuri, cafenele renumite în toată lumea: tot ce e mai bun, e al nostru.

Ce repede trec două zile şi trei nopţi! Iată-ne din nou în gară, cu regretul în inimă: de ce nu mai rămânem? Ziarul Az Est ne dă un însoţitor amabil în persoana d-lui dr. Bologh

Un grup de excursionişti fotografiaţi pe peronul gării de Est din Viena.

Autoritățile vin la gară și ne roagă să le păstrăm o bună amintire. Conducătorii noștri mulțumesc celor doi redactori ai ziarului Az Est dr. Pajz și dr. Kund și primesc din partea primarului — la telegrama lor — următorul răspuns:

Domnilor Nicolae Constantin și Octavian Moșescu, Hotel Kaiserhof Frankenberggasse 18 Viena. Vă mulțumesc foarte mult pentru amabila dvs., aducere aminte, trimisă dela frontiera Ungară. Mă bucură că v'ați simțit bine la Budapesta și sper că vă veți reintoarce la noi și că veți recomanda Budapesta cu bunăvoință prietenilor dv.

DR. RIPKA FERENCZ
primar general

Familia excursionistă nu cunoaște frontiere: sboară deasupra hotarelor, căci insigna „R. I." te scutește de pașaport și de vamă.

Ne despărțim de pământul Ungariei și ne vedem primiți cu solemnitate, în Viena.

Repede la hotel, apoi în oraș. Cucoanele sunt exaltate: toate galantarele sunt tixite cu articole de ultimă modă și inscripțiuni în românește anunță reduceri de prețuri pentru excursioniștii „Realității Ilustrate"...

Seara vizităm Opera, teatrele — dintre acestea, în special, „Theater an der Wien" a fost apreciat — ,apoi varieteurile, grădinile cu muzică și dans: numai să ai ochi cari să vadă și picioare, care să te ducă.

Autograful M. S. Reginei Maria și A. S. I. Arhiducesei Ileana

Participanți ai excursiei „Realității Ilustrate" în fața Palatului Regal din Budapesta

Trăim intensiv, în câteva ore trăim atât, cât altfel într'un an. Orașul e sobru, clădirile sunt uriașe și monumentale.

Inspre dimineață, excusioniștii sosesc la hoteluri ,veseli și sgomotoși. Nu se supără nimeni, noi suntem acum stăpâni.

A doua zi, vizităm castelul imperial Hofburg ,târgul de mostre, și dupăce luăm masa cu toți în pimnițele Municipiului (Rathauskeller), ne îmbarcăm în autobuze mari ,care ne plimbă prin toată Viena, lăsându-ne timpul necesar să vizităm splendoarea rece a castelului din Schönbrunn. Intr'una din sutele de săli, descoperim patul Mariei Teresia, iar în sala vecină, pozele celor 16 copii ai ei. Vedem camere, a cărora montare a costat un milion de ducați: numai porțelan veritabil chinezesc, lac, aur masiv, lemn scump. Tablouri istorice se perindă, vedem capela unde se rugau împărații, apoi obiecte și mobile din secolul al 16-lea, Wagenburg-ul cu carele imperiale, batarul de călătorie al cutărei împărătese, leagănul și căruciorul ducelui de Reichstadt, camerele unde a trăit și a murit, carele funebre, de culoare neagră pentru împărați... Prin miile de ferestre ale castelului, privim frumusețea impresionantă a parcului de la Schönbrunn. Multe, prea multe impresii !

Autocarele — optsprezece la număr — pornesc iar într'un șir impresionant, poartă tricolorul românesc, steguleţe mici și lumea care se oprește pe drum să admire cortegiul, ne ovaționează.

Mergem la Prater, unde se înalță roata uriașă și unde regăsim Moșii, cu distracții nenumărate. Inl fața unei șandramale, bufnește toba și se vaită flașneta. Miros de cârnați, valuri de bere. Suntem din nou copii.

Ne înapoiăm prin bulevardele luminate. Ring-ul, Rotershurmstrasse, Kärntnerstrasse, clădiri istorice, monumente, atâtea lucruri frumoase. Vizităm cartierele noui, casele de muncitori: 60.000 locuințe eftine ale comunei.

Fiecare automobil are un șef de grupă român și un cicerone austriac. Apoi: Unde luăm masa astăzi seară: La Rathauskeller, unde ai impresiunea Vienei de acum o sută de ani, sau la Linde, unde pare că ești într'o pivniță de vinuri, străveche și prăfuită?

In apropierea Vienei se găsește localitatea Moedling, unde Arhiducele Anton de Habsburg are o vilă. In această vilă Arhiducesa Ileana, a născut luna trecută un băiat ,pe arhiducele Ștefan.

Regina Maria a României a asistat la naștere.

Aflând despre excursia „Realității Ilustrate". Majestatea Sa Regina și Arhiducesa Ileana, au binevoit să primească o delegație de 6 inși, cari să aducă omagiul celor 500 de români sosiți la Viena.

D. Caius Brediceanu, ministrul nostru la Viena, ne-a comunicat data audienței: Miercuri 7 Septembrie, între 12—2.

Directorul revistei noastre, d. și d-na dr. Rădulescu, d. Octavian Moșescu, fost deputat și unul dintre conducătorii excursiei, d. magistrat Tatușescu precum și d. Siebrower, reprezentantul nostru la Viena, au plecat cu un automobil la Moedling.

In fața vilei ,ascuns între copaci, fâlfâe tricolorul românesc. Te cuprinde un sentiment de bucurie și înduioșare, când găsești în țară străină culorile naționale, profilându-se mândre în aerul limpede.

In prag ne întâmpină domnul colonel Swiedenek, aghiotantul reginei. Bona cu odrasla imperială se pregătește tocmai de plimbare. Avem prilejul să vedem copilul. Se uită cu ochii mari deschiși la noi.

Majestatea sa Regina Maria ne primește bucuroasă, într'un salon mobilat în stil românesc: un grup de români înseamnă o parte din țară.

Ii oferim un buchet de flori în culorile tricolorului.

M. S. ne întreabă câți suntem, ne spune că Arhiducesa a avut o naștere grea, se interesează despre posibilitatea de a organiza excursiuni, în grup atât de numeros. Arhiducesa e încă slăbită și ca să-i scutim oboseala coborîrii, Majestatea sa ne conduce în apartamentul de sus.

Vila e prea mică ,altminteri— ne spune Suverana — mi-ar fi plăcut să primim pe toți excursioniștii. Ne roagă să transmitem tuturor salutul Ei și al Arhiducesei.

— „Și noi vom pleca peste două zile în țară, mergem la Bran". Ii cerem un autograf, pe care-l publicăm mai jos.

După o jumătate oră părăsim vila care și dacă nu se deosebește mult de celelalte, adăpostește atâta măreție și noblețe.

Nu se pot povesti toate. Trebue să mergi să vezi, să trăești aceste lucruri. Zilele trec, ochii inima și capul abia pridideşte să răspundă la atâtea impresii. Mai petreci o seară la Grinzing, în grădinile cu vin nou, apoi ești readus în lumea realității prin comunicarea făcută de con ducerea grupului: Mâine facem bagajele !

Trenul fuge iarăș. Din cinci sute de inși, s'a alcătuit o singură familie. Ai cheltuit și ultimul gologan? Nu e nimic, doamnele scot din fundul geamantanelor fel de fel de lucruri bune, pe care le distribue și cu care te alimentează. Ești obosit? Pune-ți capul pe umărul duduei vecine, ea îți este soră. Ungaria ne mai trimete un ultim cavaleresc salut și ne roagă, să-i păstrăm amintirea. Trenul ne duce tot mai aproape de București: oamenii se îmbracă, adună bagajele, își iau rămas bun, toți de la toți. Intre genele femeilor se ivește lacrima, dovada regretului sincer: de ce n'a durat mai mult?

Imi mângâi bascul, care înfățișează semnul evadării din grija de toate zilele, din mediul obicinuit. Il păstrez cu sfințenie, până la excursiunea cea mai apropiată. Căci atunci, mi-l voi înfige iar în vârful capului, transformându-mă din animal muncitor, în liber și vesel vagabond.

A. MUNTEANU

Un grup de exsursioniști ai „Realității Ilustrate" pe Dunăre în excursia dela 4 Septembrie

HUMOR

IL CUNOŞTEAM

— „Il vezi pe domnul dela masa din faţă? Este noul soţ al fostei tale soţii!"

— „L-am recunoscut imediat. Il vezi cum se uită la ceas? La nouă şi jumătate fix o şterge. Săracul..."

OBLIGAŢIE

Chelnerul intră în sala în care se află adunaţi în jurul unei mese 14 bărbaţi în faţa a 14 halbe de bere.

— *„La intrare este o doamnă, care a venit să-şi ia bărbatul. Domnul i-a promis că la 12 fix va fi acasă".*

Toţi 14 ridicându-se: — *Noapte bună, scumpi prieteni, la revedere pe curând!*

SEMNE DE RECUNOAŞTERE

— „Sunteţi căsătorit?"

— „Cred că puteţi constata acest lucru din aspectul meu".

PICTURA

— *„Nu găseşti că miroase în cameră a vopsea arsă?"*

— *„Uite ce e, draga mea, n'ar trebui să stai chiar atât de aproape de foc".*

CHESTIE DE VITEZĂ

— „Când acuzatul a tras primul foc de armă asupra însoţitorului dumitale, unde te aflai?"

— „La doi paşi de el, domnule judecător".

— „Dar când l-a tras pe al doilea?"

— „La câteva sute de metri".

PĂREREA LUI

— „Ce părere ai despre vin, femee şi muzică?"

— „Eu mă duc să *beau* când *femeea* mea începe *muzica*".

LA INDIENI

— „Tăticule, vino repede la telefon!"

GRĂBIT

Scena s'a petrecut la tragerea ultimei clase a Loteriei de Stat. Bercovici l-a prins pe Berger la un colţ de stradă, l-a apucat de braţ şi i-a spus:

— *„Aşa vreau eu să servesc un prieten: Uite, un sfert de loz mai am şi ţi-l dau ţie. Dealtfel loteria se trage peste câteva zile".*

— *„Nu mă interesează, mie îmi trebuesc banii chiar mâine".*

CORESPONDENŢĂ

— „Cum, Mitică a plecat într'o călătorie cu maşina?"

— „Da, de vre-o săptămână"

— „Şi ţi-a scris ceva?"

— „Două cărţi poştale. Una dela poliţie şi a doua din spital.

MIZERIILE VIEŢII

— *„Pentru ce ai stat în puşcărie?"*

— *„Pentru că am întârziat un tren".*

— *„Bine, dar ăsta nu-i motiv să te'nchidă".*

— *„E drept, dar dacă nu întârziam trenul mai puteam trece graniţa la timp".*

RĂSPUNS PRECIS

— „Gică, ce s'ar întâmpla dacă ai călca una din cele 10 porunci?"

— „Ar mai rămânea numai nouă", domnule profesor".

INDATORITOR

Mr. Moneyfull, cel mai bine văzut oaspe al unui hotel de pe Riviera a însărcinat pe unul din liftboy să-i procure o cutie de ţigări englezeşti. Şi închipuiţi-vă dezastru. licheaua vine cu o cutie de ţigări de foi indigene.

— *„Dobitocule", strigă furios Mr. Moneyfull, şi fără să mai stea la gânduri începe să boxeze pe micul servitor. După câteva lovituri băeţaşul zace lungit pe jos.*

Şi în timp ce personalul hotelului adună victima de pe jos, directorul se apropie îndatoritor de Mr. Moneyfull, şi cu zâmbetul cel mai amabil îl întrebă:

— *„Mai doriţi un liftboy?"*

CERŞETORUL

— „Uite omule, îţi dau două perechi de ciorapi vechi de-ai bărbatului meu. Sunt ei puţin cam rupţi..."

— „N'are importanţă coniţă, aştept până o să-i coaseţi".

SEMN SIGUR

— „O să fac şi eu ca d-ta. O să las şi băutura şi tutunul".

— „Imi dai voe să te felicit. Cum o chiamă pe viitoarea?"

A cincia excursie a „Realităţii Ilustrate"

PE DUNARE

„REALITATEA ILUSTRATĂ" organizează a cincea excursiune pe Dunăre, pentru ziua de

Duminică 18 Septembrie

în condiţiuni mult mai perfectate faţă de cele din trecut.

La ora 7,40 dimineaţa, un tren special cu mers rapid, format din vagoane de excursii, va pleca din Gara de Sud (Filaret) spre Giurgiu. Sosirea în Giurgiu-Port va fi la ora 10, după care va urma îmbarcarea excursioniştilor pe bordul vasului de lux „RUDOLF". Vaporul va porni într'o cursă de şapte ore pe Dunăre, în josul şi susul apei fără acostare.

La bord va concerta o formaţiune de Jazz şi pe tot parcursul se va dansa şi petrece admirabil. Bufetul vaporului stă la dispoziţia excursioniştilor, cu tot felul de băuturi răcoritoare şi dulciuri la preţuri reduse.

Inapoierea va fi în aceeaş seară, la ora 10,30.

Având în vedere şi timpul, care s'a mai răcorit, se înţelege dela sine, că această excursiune va avea un succes extraordinar.

Costul călătoriei este de

Lei 165 de persoană

în care se cuprinde drumul Bucureşti-Giurgiu şi înapoi, în vagoane cu locuri numerotate, plimbarea pe Dunăre şi o excelentă masă rece la prânz.

Toţi bucureştenii dornici de a evada pentru o zi din Capitală, în schimbul unei sume minime, vor profita desigur de acest minunat prilej, pentru a se recreea.

Inscrierile la această excursiune sunt limitate şi se primesc la administraţia revistei, Secţia Excursii, strada Const. Mille 5—9 (Palatul „Adevărul"). Pentru orice informaţiuni telefonice, rugăm a cere No. 3-24-70 Secţia Excursii.

Alexandru Neverov

TAȘKENT
ORAȘUL BELȘUGULUI

10)

XXVIII

Stepa fără de sfârșit, presărată ici colo cu morminte, se întindea înecată în depărtări. Vulturii zburau singuratici deasupra ocnelor părăsite, pe urmă se așezau pe mormintele bătrâne ale stăpânitorilor stepei, făcându-și culcuș acolo ca niște sentinele statornice, cu capetele lor negre, nemișcate. Lanțuri groase de mărăciniș tânăr coborau prin văi, se cățărau pe coline, tulburându-le liniștea adâncă, odihna lor seculară. Soarele răsărise, apoi se urcase în înălțuri; umbrele miezului de zi deveniseră din ce în ce mai scurte.

Soldatul cu piciorul de lemn nu mai vorbia de apa rece, transparentă. Cu ochii înroșiți, arși, cerceta mânios depărtările pustii, repetând cu o voce desnădăjduită:

— „N'avem să mai ajungem până la gară; puterile au să ne lipsească.

Femeile și fetița își mișcau cu grimase de durere gurile uscate; ținându-se de mână ele plângeau în tăcere, sugrumate de frică. Doar Sidor, cu picioarele goale și Ermolai, cel cu părul aspru, prost pieptănat, mergeau cu pași mari, fără să slăbească, încovoindu-și grumajii lor arși de vânturi.

In cap, Petra își agita șapca, privind șinele strălucitoare cari fugeau tot mai departe și striga cu o voce pătrunsă de putere:

— „Văd un punct negru, acolo, departe...".

Dar când ajungeau la această pată neagră, groaza din nou le punea stăpânire pe inimi. Era o tabără părăsită ale chirghizilor cu colibe de lut, sălașuri umile ale nomazilor. Petra își așeza din nou mâna deasupra ochilor, cercetând cu încăpățânare gara.

Dar nu ajungea s'o zărească. Singure firele de telegraf fâșâiau. Din loc în loc, ei întâlneau vagoane părăsit, răsturnate pe povârnișuri, afeturi de tun sparte, ultima rămășiță a războiului civil, care străbătuse odinioară stepa dela Turkestan la Samara. Mișca și Trofim arătau mai bine ca ceilalți. Ei mâncaseră, se odihniseră și în buzunare mai aveau încă o bucată mare de pâine. Câteodată Mișca înghițea în ascuns câte o bucățică, șoptind lui Trofim:

— „Noi n'avem de ce să ne plângem".

— „Avem să ajungem — spunea Trofim cu o voce liniștită. „Nu trebue însă să ne fie teamă..."

Bătrânul mergea înainte, pe stânga, târându-și cu trudă picioarele, țepene.

Pe o colină el scoase un ultim suflu pe nările-i prăfuite, surâse slab cu ochii lui buni, strălucitori, și-și făcu cruce înaintea amăgirii care flutura în steapă.

— „Opriți-vă, copii mei, eu nu mai pot..."

Stepa se mișca, se rostogolea în ochii săi rătăciți. Mărăcinii pluteau, se rostogoleau, stâlpii de telegraf se învârteau, firele îi cântau tare în urechi.

— „Opriți-vă copiii mei, eu n'am să mai ajung niciodată".

Bătrânul îndepărtă picioarele și se așeză fără să spună un cuvânt, pe pământul ars.

— „Opriți-vă, camarazi, eu n'am să mai ajung".

Sidor și Ermolai se așezară jos. Petra își aruncă deodată bățul:

— „Oh, drumul... drumul nostru... marele nostru drum!..."

El adună din buzunar câteva resturi de tabac, și se așeză să fumeze, înghițind înadins fumul acru, pentru a-și ațipi măruntaele înfometate. După vreo trei pufăituri capul începu să i se învârtească și cu brațele cruce, el se așeză pe spate. Sidor și Ermolai s'au prăbușit zdrobiți de oboseală la pământ. Bătrânul s'a culcat cu mâna sub cap, iar soldatul privindu-și piciorul de lemn, își șopti înăbușit cu o voce fără sunet:

— „Asta e moarte..."

Mișca privia cu groază oamenii căzuți în drum și cerceta stepa pustie; inima i se strânse. Va scăpa dacă gara este aproape: dar dacă ar trebui să meargă încă patruzeci de verste...

El rupse din buzunar o bucățică de pâine, mestecând-o pentru a-și potoli tulburarea care-l cotropise. Soldatul ținti ochii înfometați asupra buzunarului lui Mișca.

— „Tu ai pâine?"

Mișca privi pe Trofim.

Trofim vorbi leneș fără să-și piardă stăpânirea.

— „Tu vorbești de pâine și el mănâncă lut".

Bătrânul se mișcă, Sidor și Ermolai ridicară capul, femeile și fetița își întoarseră privirile mohorite și grupul înfometat se însufleți timp de câteva clipe, ascuțindu-și auzul. Vântul care adusese până la ei cuvântul consolator, ori pământul îi șoptise trupurilor zdrobite de oboseală.

— „Cine are pâine? întrebă Petra.

Soldatul îl arătă pe Mișca.

— „Iată, el..."

Mișca se ridică îngrozit, cu ochii arzători, ca o nevăstuică scoasă din vizuina ei, gata la o luptă pe viață și pe moarte pentru cea dn urmă bucurie a lui.

Trofim se ridică și el deodată, și-și apucă camaradul de braț.

— „Să mergem, noi cunoaștem drumul".

Mișca și Trofim se depărtară, pe urmă se opriră fără a părăsi din ochi grupul. Oamenii îi priviau deasemenea gânditori, ca și cum ei se preparau a-i ataca.

In spatele lor se ridică o rotocoală de fum. In apusul soarelui se desenă silueta unui tren. Osiile locomotivei strălucesc un moment.

— „Un tren! — strigă Petra. Trece pe aici".

In acest timp oamenii începură să alerge pentru a se putea agăța de el la un loc mai ridicat. Hotărîseră să se prindă de scări, să se spânzure de tampoanele de dinapoi, să încerce totul, decât să petreacă noaptea în îngrozitoarea tăcere a stepei.

Soldatul își pipăi cu groază piciorul de lemn.

— „Eu n'am să mă pot agăța, camarazi".

Una din femei mulțumită că soldatul n'are să se poată prinde, îngână timid:

— „Nu vă urcați în mers, oameni, este moarte sigură".

Ei nu dădură nici un răspuns. Și ea în teama de a rămâne în stepă, rugă fierbinte pe Dumnezeu ca soldatul să nu poată sări și grupul să rămână întreg. Trenul eși de după o cotitură. Mașina lucra cu zel, mișcându-și osiile de oțel, cuptorul sufla prin gura neagră, deschisă, fumul alb se risipea domol.

Petra se aplecă spre bătrân.

— „Hei bătrâne, trenul sosește. Te scoli?"

— „Văd, dar vreau să ajungă aici".

Sidor strigă celorlalți:

— „Săriți unde puteți, nu rămâneți strânși la un loc.

Trofim sfătui pe Mișca.

— „Când ai să te agăți, așează-te cu fața întoarsă spre locomotivă, pentru ca valul de aer să nu te răstoarne".

— „Și tu te urci cu mine?"

— „Am să sar unde am să pot. Sunt mai dibaci decât tine..."

Era un tren de călători care mergea încet la urcuș.

Locomotiva înainta sforăind, cal de fier cu fruntea bombată spre pietonii cari așteptau trenul. O țâșnitură arzătoare de vapori scoasă de mecanic aruncă într'o parte pe femei și fetița și răsturnă pe bătrân, pe povârniș.

Mișca, auzi ca prin vis vocea lui Trofim.

— „Sări!"

Pe urmă, tot ca în vis el zări o scară care fugea dealungul unui vagon verde. El întinse mâna și strigă pe jumătate buimac:

— „Hei, bătrâne!"

Capul lui Trofim apăru pe scară, picioarele i se clătinau în gol. Când Mișca își dădu seama că Trofim sărise, o forță de țăran ascunsă, îi cotropi micul lui trup, se încordă într'o teribilă sforțare și se aruncă înainte. Ii lipsea încă o treaptă și pe urmă alta. Călătorii se aplecau pe ferestrele vagoanelor și toți priviau pe acest băețan cu opinci largi, alergând în lungul trenului și îi strigau ceva; dar el lărgea cu disperare nările aprinse; vroia să se agațe de ultima treaptă, dar o forță ascunsă îl desprinse, îl răsturnă, îl călcă, aruncându-l într'o gaură neagră, adâncă.

XXIX.

Unul după altul se târau cei cari scăpaseră trenul. Ermolai, Petra soldatul cu piciorul de lemn, femeile și fetița. Grupul este desmembrat. Își vorbesc unul altuia, depărtiți de întunericul adânc, îngrozitor; culeg iarbă, își șterg buzele, se odihnesc, pe urmă pleacă hotărîți, fără a se descuraja. Soldatul vorbește din nou de apa rece, străvezie, de grădinile verzi, în timp ce bătrânul legănat de verstele străbătute, se adăpostește resemnat ca un bulgăre de pământ cenușiu, în iarba înaltă, uscată a povârnișului, pentru cea din urmă oară, el evocă în gândurile sale aproape stinse, câmpiile cu proaspătul miros al pământului natal. Intr'o ultimă pornire de dragoste, el sărută cu buzele muribunde, pământul stepei chirghize, ca și cum ar fi al său.

— „Purtător de rod, pământ hrănitor, pentru bătrâni ca și pentru tineri, pentru bucuria celor dela țară..."

Iată-l; mizeria celor dela țară, îngrozitoare disperare a poporului. Dar el înflorește într'o bucurie, încercată pentru întâia oară. Din toate părțile sosesc lucrătorii bătrâni și tineri din cătune mari și mici. Fiecare poartă un grăunte, fiecare plantează o sământă în pământul înfometat. Și pământul înfometat înflorește de spice și înflorește de bucuria celor cari suferă. Tinere tulpini primăvăratece cresc din abundență, iar pământul se împodobește ca mantaua lui verde'.

Bătrânul surâde, surâsul îi moare pe buzele albăstrite.

— „Pământ nutritor, purtător de rod!..."

Trenurile trec, drumeții aruncați jos din ele, trec, nimeni nu vede bucuria omenească pe buzele muribunde al bătrânului, căzut pe drumul departat.

— „Fii binecuvântată nemărturisită bucurie!"

XXX.

Mișca văzând cerul negru împodobit cu stele mari și stepa neagră, tăcută, rămase câtva timp prostit. El își reveni ca după un somn greu, își scărpină capul care-l durea, și deodată o groază străpungătoare i se înfipse în judecata și inima ea: ei plecaseră, îl părăsiseră, nimeni nu mai avea nevoe de el, nimeni n'are să-l întovărășească dincolo de acest loc îngrozitor. Părul i se sbârlise în cap, gândurile i se încâlceau, privirea i se sleise.

Deasupra lui vedea o umbră uriașe. El scutură capul, umbra se împărți în două părți din care crescură brațe, picioare și mari capete

chirghize, cu căciuli inaintau, săreau, se lungeau și se zgârceau, iarba fâșâia, dinții lor scrâșneau, brațele li se agitau.

Un strigăt sălbatec străpunse tăcerea adâncă a nopții.

— „Dragă mamă!"

Mișca nu alergă mult timp. Din spate, mâini chirghize îl apucară, in urechi, ingrozitoare voci chirghize strigau:

— „La moarte!"

Dinaintea ochilor lui rătăciți, un scai enorm se ivi aidoma unui gigant. Mișca nu mai știa unde să fugă. Căzu în genunchi dinaintea gigantului și rămase prosternat până dimineață, intr'o tăcere adâcă.

Nu era moartea.

Moartea trecea prin vagoane, pe acoperișurile vagoanelor, in canalurile mâloase unde se ingrămădeau înfometații. Moartea atinsese pe soldat și fetiță în drumul lor, ii culcase in mica gară, spre care ei grăbeau; Mișca avea in buzunar o bucată de pâine și o mie de ruble, care-i rămăsese din vânzarea hainei.

Când soarele de dimineață incepu să incălzească, groaza de peste noapte se risipi; rămaseră statornice doar slăbiciunea și o puternică durere de cap. Ochii săi priviau fără să vadă, nu gândea la nimic. Iși aminti de mama lui, dar și imaginea aceasta dispăru.. Totul se mișca ca intr'un coșmar nelămurit. Cu nepăsarea unui animal, Mișca scoase pâinea din buzunar, o mâncă fără a simți nimic. El simți un moment dorința de a se culca, de a plânge incet pe pământul străin și pustiu, dar corpul i se umplu din nou de puteri, sprâncenele i se incruntară și o voință incăpățânată se născu in el.

„Inainte!"

Colinele indepàrtate, stâlpii telegrafici, sârmele strălucitoare se profilau limpede.

Mișca se intorcea spre două părți, tulburat:

„Pe unde s'o iau?"

„Unde este Tașkent?"

„In partea aceasta? Poate că nu...

In cealalată parte? Poate că..."

Firele de telegraf străluceau in soarele de dimineață; groaza de spațiul fără de capăt, de albastrele coline depărtate, alerga in lungul drumului.

„Totuș nu trebue să plângă. Cine ar zări lacrimile lui Mișca, când nimeni nu e in jurul lui? Cine să-l ajute, dacă rămâne toată ziua in acelaș loc?"

El făcu douăzeci de pași, intr'o direcție, pe urmă se opri.

„Tu nu vei pleca".

Mama lui cu siguranță se intreabă dacă fiul e incă pe drum sau deja mort. Iașca și Fedca sunt răposați de multă vreme. Gândind adânc, Mișca iși strânge buzele palide. Viața toată până in ziua când el a plecat de acasă ii apăru. Va trebui deci să piară? El fixează sârmele strălucitoare fără a-și putea intoarce ochii dela ele; eri, trenul a urcat această ooastă, trebue deci s'o mai urce și să treacă pe colo...

Mișca iși strânge dintr'o crestătură, cureaua de soldat, iși infundă pe tâmple vechea șapcă a tatălui său, pipăe cuțitul in buzunar și pleacă indrăzneț, in direcția colinelor depărtate.

Drumurile stepei sunt fără de capăt.

Nenorocire celui care se pierde în ea, ca un punct minuscul. Chiar și vulturii stepei se plictisesc cățărați pe mormintele bătrâne ale stăpânilor... Nimeni in stepe, nici o voce omenească. Scaeții, spinii salinelor goale, tăeturi de prăpăstii adânc și din loc in loc, excremente de cămile. O hârtie aruncată din tren stă ca un orfan părăsit, indesându-se in iarba uscată. O ghiată veche adusă până acolo, din cine știe ce sat depărtat, necunoscut, iși deschide gura in soare. Mișca suspină, iși amintește de Serioșca, Trofim. Iașca și Fedca, de mama sa, țăranii din Lopatin, de râul Lopatin și pornește la drum cu tărie, strângând tare in emoția sa, buzele-i palide. Dacă chirghizii il atacă, el le va spune:

— „Pentru ce vreți să mă omorâți? Luați-mi cuțitul, cureaua, pantalonii, cămașa cu o mie de ruble, dar nu mă omorâți!"

Vântul suflă peste stepa incălzită de soare, asemănând-o când unei mări, când unui fluviu imens, când unui mic râu. Cu privirile incordate de pază, pătrunzându-se de cel mai mic semn, care să-i aducă înainte un arbore, un om, un sat cu acoperișurile de stuf, asemănător Lopatinului, dar nu intâlni multă vreme nici arbore, nici om, nici sat inșelător.

Mișca iși adună ultimele puteri, numără stâlpii de telegraf și spune cu incăpățânare, cu perseverență:

„N'ai teamă; tu nu ești bogat".

El a numărat deja două sute de stâlpi și se pregătește să înceapă a treia sută. O dorință puternică de viață il conduce peste câmpii, ca și cum un mic vierme i s'ar fi ascuns in picioare. El incearcă să sară, incepe să alerge ușor. Necazul il biciuește când gândește la Trofim, care a reușit să ia trenul. Acum e singur, părăsit. Nimeni n'are milă de el, și nici nu trebue să conteze pe el. Cei cari sunt in stare să-și părăsească camarazii, il pot socoti mort, ei pot călători in vagoane: ori unde va merge, nimeni nu-i va face rău, pentrucă e sărac și aceasta e destul de vizibil. Trecu pe lângă două sute de stâlpi, va mai trece pe lângă două sute, va merge până la moarte. Și dacă moare, sănătate bună! Acesta e destinul oamenilor săraci, ei trebue să indure...

Din inaltul unei coline el zări pe o intinsă câmpie, o gară mică. Un tren venea spre ea, din care fumul se ridică intr'o coloană neagră. Mișca, strigă vesel:

— „Iat-o!"

Și când il intâlni, el flutură bătrâna șapcă a tatălui, stând in picioare pe colină și intovărăși cu o privire insuflețită, ultima platformă incărcată cu pâini, amintindu-și de sacii cari i se furaseră, pe urmă iși reluă drumul, in lungul șinelor lucitoare.

„Acum nu mai mi-e teamă'.

Trei câini jumuliți il intâmpinară. Mișca se opri. Câinii se opriră și ei. Unul dintr'înșii se culcă intre șine. Lui Mișca ii fu frică și de teama ca animalele să nu-l sfâșie, el incepu a ruga pe Dumnezeu,, voi să-și amintească rugăciunile, dar le contopi pe toate la un loc. Câinii nu se mișcau. Atunci, Mișca cu respirația ingreuiată, făcu o intorsătură, se indoi, căznindu-se să se facă cât mai mic posibil, pentru ca animalele să nu-l observe, dar unul din ei luă aceiaș direcție ca el. El iși aminti de istoria ursului și a celor doi băeți mici in pădure. Poate că animalele nu s'ar atinge de el dacă s'ar preface mort? Mișca se așeză deasupra unei ocne părăsite, iși lungi cu prudență picioarele, ridică puțin capul și se așeză să pândească câinii cu ochii atenți. Groaza lui ii transforma in monștri, cu părul lung negru și dinții amenințători. Deodată ei se risipiră și trei nouri intunecați se ridicară din locul unde au stat, trecură pe deasupra capului lui Mișca și lătrară in depărtare. Capul lui Mișca se inclină la pământ, așezându-se pe el, ca pe un căpătâi moale. Ochii i se inchiseră. Dormi adânc. timp indelungat, văzu in vis trei câini cari nu erau câini chirghizi, ci dela el dela Lopatin, și Mișca era culcat nu pe o ocnă pustie in stepa d... tată, ci acasă la Lopatin in șalupa dela râu. Câinii ii lingeau ma..., se culcau pe spate, iși mușcau cozile. Unul din ei il intreba cu o ... omenească:

— „Tu ai venit dela Tașkent?"

El privi cu atenție câinele; era un cal care se așezase in gen... și ii spunea cu o voce de om:

— „Urcă-te, eu te te duc..."

Mișca se urcă in șea și plecă. Calul se infurie deodată, il azvârli, răsturnând pe Mișca sub el, izbindu-l in frunte cu copita.

Cineva ii vorbește, scuturându-l de picior:

— „Ești mort? Ridică-te băete".

Nu mai vede nici câini, nici om; una din lanternele gării ii lumina slab fața. Mișca iși reveni in simțiri, iși pipăi cuțitul in buzunar, mia de ruble, sări in picioare, se intinse și plecă. Gara era mică, pustie. Intre șine erau aruncate coji de pepene, pline de praf, oase. Cineva trecuse pe acolo, străbătuse această gară, nelăsând decât cărbuni stinși, murdării, fum și o tăcere gravă, fără ecou. Doi chirghizi trecură privind pe Mișca. Mișca ii privi deasemenea și adună două ciolane. Un al treilea chirghiz se indreptă spre el, desfăcând brațele: Mișca se retrase spre ușa gării; chirghizul il urmări. Picioarele lui Mișca tremurau, capul ii vâjâia. El strânse cuțitul in buzunar, mia de ruble, ultima bucurie și dispăru in interiorul gării; zări o a doua ușă in ultimul zid, o intredeschise; eși pe peron și fugi in lungul unui gard... Inima-i bătea, picioarele-i tremurau; in gară, cineva striga cu o voce puternică cuvinte al căror ințeles ii era imposibil să-l distingă. Niciodată mai inainte nu-i fusese teamă, dar acum devenise fricos neștiind ce să facă. Dumnezeu să-l aibe in grije! Dacă ei veneau să-l ucidă, ori să-i ia ultima cămașe, nimeni nu i-ar lua apărarea. Ar putea să strige. Nimeni n'ar auzi. Răsuflă o clipă, pe urmă plecă din nou, inconjură clădirile gării și se opri aproape de o mică gheretă.

Ghereta era nelocuită și fără ferestre. Acoperișul era din tinichea spartă, soba răsturnată, dușmeaua smulsă! O pasăre de noapte eși prin fereastra spartă. Lui Mișca ii tremurau picioarele. Când se mai liniști o clipă, intră timid in ghereta inospitalieră.

Noaptea trecu incet.

Vântul urla ca un câine, smulgea bucățile de tablă depe acoperiș, scutura pereții. Apoi tunetul bubui. Ghereta se lumină ca și cum ar fi lat foc. Fulgerele traversau in zig-zag, ca niște foarfeci larg deschise. Pe urmă noaptea gemând pătrunse din nou prin crăpăturile dărâmate. Incepu să plouă.

Mișca așezat intr'un colț, cu mâinile in mânecile cămășii, dârdâia, se zgârcia și toată viața sa de mai inainte așa de simplă și liniștită, ii părea aruncată departe, pierdută pentru totdeauna. Unde se găsea el? Mai aproape de Lopatin ori de Tașkent? El nu putea să ințeleagă unde are să ajungă mai repede. Poate că nu va ajunge nicăeri și el se va pierde, se va rătăci, va rămâne in stepă.

Șueratul ascuțit al unei locomotive ii tăiă gândurile. Il ridică in picioare, il impinse afară din gheretă in iarba umedă, in ploaie, in vânt, sub loviturile de trăsnet și-l conduse printr'o țesătură de fulgere jucăușe până la mica gară in care două lanterne ale unei locomotive sfâșiau intunerecul.

Târându-și opincile lui pe pământul gras, impiedecându-se printre traverse, nemai gândind nici la ploaie, nici la vântul care-l impingea dintr'o parte, intr'alta, Mișca alerga spre tren, pentru Tașkent. Căci trenul nu putea duce decât la Tașkent, deoarece farurile erau intoarse in acea direcție. Dacă Mișca nu-l ia pe acest tren, el va pieri pe aici, și nu va scăpa dela moarte. Oamenii se mișcau in preajma locomotivei, isbeau cu ciocanele; Mișca se apropie de ei fără a se hotări să le vorbiască, pe urmă incepu să alerge in lungul vagoanelor, sgâlțâind ușile. Ingrozit la ideea că n'au să-l lase să se urce, el reveni aproape de locomotivă.

Cineva ii strigă din inuneric:

— „Nu te vâri in mine!"

El se depărtă doi pași ridicând șapca. Ploaia cădea, vântul urla și Mișca ca un cerșetor, aproape de scara locomotivei ținea in mâini vechea șapcă a tatălui său. Când mecanicul se apropie de cuptorul inflăcărat și o lumină de purpură țâșni in ploaie, căzându-i pe față, smulgându-l din intuneric, Mișca strigă tare:

— „Bătrâne, bunul meu bătrân, ai milă de mine pentru Dumnezeu!"

Mecanicul nu-i răspunse.

Și Mișca rămase acolo.

Ploaia cădea, vântul urla, ciocanele isbeau roțile; el, cu capul descoperit, tremurând de frig și de disperare se apropia de scara locomotivei. Mecanicul reapăru cu câlții aprinși și Mișca il opri din nou:

— „Tătucule, eu mor aici".

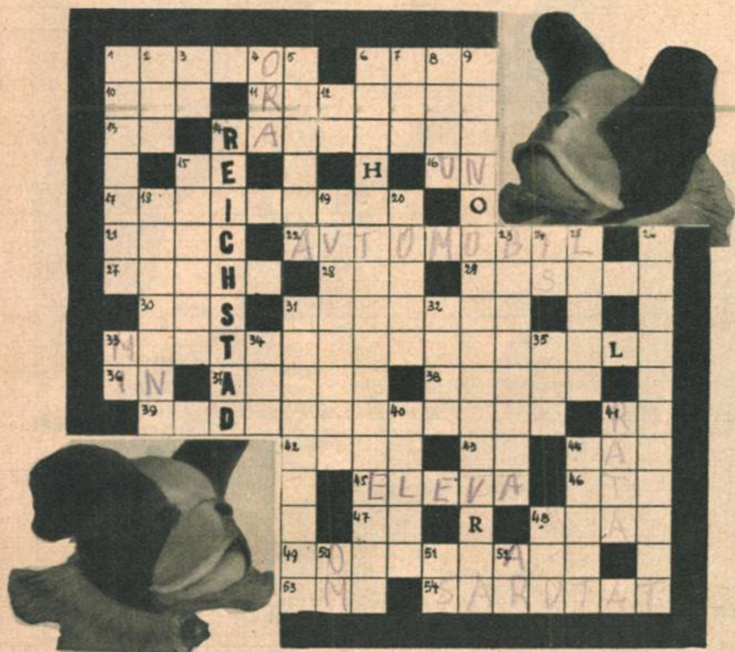
(Va urma)

jocurile realității

Concursul nostru pe luna Septembrie

Problema IV (Cuvinte incrucişate)

(Nihil sine Larousse!)

ORIZONTAL: 1) Aşa cum este d. Vaida cu toată vârsta înaintată. 6) Figură geometrică. 10) Port în Finlanda. 11) Animal pachiderm. 13) Notă muzicală. 14) Antipodul coroanei (pl.). 16) Numeral. 17) S'a proclamat împărat în Moezia (261) şi a fost, zice-se, ucis de soldaţii săi. 21) Şarjă. 22) Maşină care se foloseşte la atentate. 27) Marcă de gramofoane. 28) Parte a bisericii mai moderne. 29) Samsar. 30) O parte dintr'un oraş unde a avut loc recenta olympiadă. 31) Musulman pios. 33) Oraş în Franţa (3 cuv.). 36) Plantă. 37) Departament francez. 38) Face sforţări ca să scape. 39) Dibace. 41) Operă. 42) Diplomat francez. 43) Notă muzicală. 44) Povară de porumb. 45) Şcolăriţe. 46) Epoci. 47) Insulă cu portul Ars. 48) Imprejurimi, dependinţe, 49) Cu baftă (fem. pl.) 53) Articol german. 54) Dat în mână.

VERTICAL: 1) Jambiere (sing.) 2) Postav. 3) Literă grecească. 4) Ceas. 5) Circ celebru. 6) Oraş în Franţa (3 cuv.) 7) Pluralul dela ocă. 8) Listă de bucate. 9) Oraş în Franţa (3 cuv.) 12) Ţine! 15) Nume bărbătesc. 18) Armăsari pur sânge! 19) Personificat. 20) Cu barbă mare. 23) Intre acte. 24) Verb. 25) Scăpătate. 26) Tradus. 31) A face ca un moş, în vorbire sau acţiuni. 32) „Un alter ego fără ochelari" şi înjumătăţit. 33) Notă muzicală. 34) Dela verbul *a fi*. 35) Prefix ce indică o inflamaţie. 40) Exclamaţie de durere. 41) Păsări de curte. 44) Loc! 48) Astfel. 50) Animale. 51) „...eu în lumea mea mă simt, nemuritor şi rece" (Emin.) 52) Posed.

Problema V-a

O absurditate

L-am prins pe Bernard Shaw spunând un lucru imposibil! Citiţi, mai jos, un răspuns pe care ilustrul humorist l-a dat unui cotidian vienez, cu ocazia unei anchete.

In ultimul ceas al vieţii

„Nu sunt încă pe patul de moarte. Dar să zicem că am ajuns atât de departe. Personal, aş vrea să mor într'o peşteră liniştită sub stele. N'am avut succese. Oamenii m'au clasat printre triumfători, asta e totul. N'am scris oare undeva că viaţa ne face pe toţi egali? Moartea desvălue preferinţele. Dar, nu sunt încă mort".

* * *

Se naşte întrebarea: o simplă eroare, sau o glumă chiar intenţionată?!

Problema VI-a

(Fuziune de cuvinte)

(Politiciani)

Se dau următoarele grupe de cuvinte: 1) MORUN şi SECI. 2) AGER şi DUMA. 3) HAM şi LICHEA. 4) N'AI şi BURTĂ. 5) ACU şi SEVER.

Amestecând literele fiecărei grupe veţi obţi numele unui politician român! Sunt cinci, în total.

Ré.

Premiaţii pe luna Iulie

Prin tragere la sorţi, au câştigat:

1. *Lei 1500, în numerar,* d-ra Eliza Mihalovici, funcţionară, societatea „Astra Română" Braşov.

2) *Două sticle cu şampanie,* d. Mircea Săvulescu, elev, Caracal.

3) *Un litru apă de colonia,* d-ra Maria Metaxa, Bucureşti.

4) *O pereche de ciorapi ADY,* d. N. I. Rădulescu, grefier, Buzău.

5) *O cravată elegantă,* d. Clement Schachman-Bebe, Bucureşti.

VOLUMELE

1) Iulius Steiner. 2) Magda Petrov. 3) Sava Alexandrescu 4) Samuel Millis. 5) N. Ch. Stănescu.

N. B. *Premiile nu se expediază, decât în baza unei cărţi poştale, pe care s'a menţionat adresa exactă.*

Noile noastre premii

Deslegătorilor din numerele 293, 294, 295 şi 296 li se va oferi, prin tragere la sorţi, următoarele premii:

PREMIUL I-iu: 1500 lei în numerar.

PREMIUL II-lea: Două sticle cu şampanie.

PREMIUL III-lea: Un litru de apă de Colonia.

PREMIUL IV-lea: O pereche de ciorapi „Ady".

PREMIUL V-lea: O cravată elegantă.

Vom mai acorda, de asemenea, şi cinci volume literare din Editura „Adevărul".

Cititorii cari au strâns bonurile dela 1 la 20, publicate de noi în ultimele numere ale revistei, sunt rugaţi să le complecteze, cu numele şi adresa. Ele vor fi trimise într'un plic pe care se va scrie: „Pentru premii". Totodată vor anexa mărci în valoare de 10 lei pentru corespondenţă. Noi vom trimite fiecăruia, în schimbul bonurilor, un cupon numerotat de participare. Bonurile se primesc până la data de 1 Octombrie.

Realitatea Ilustrată

Cupon de excursie

CUPON DE JOCURI No. 294

Numele şi pronumele ....

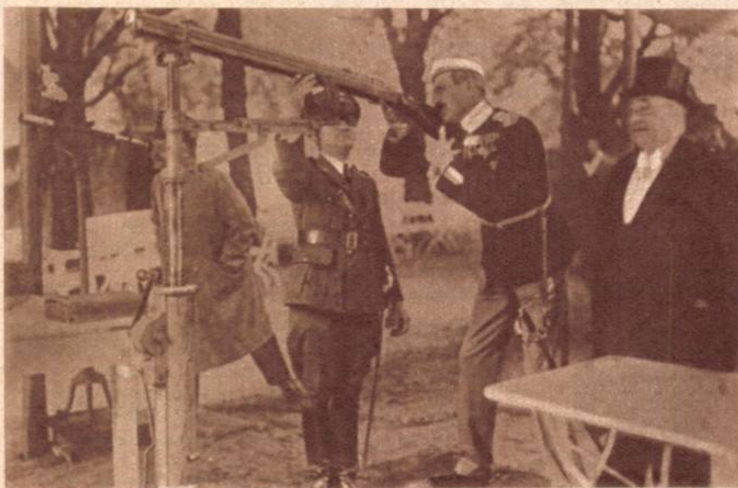
....

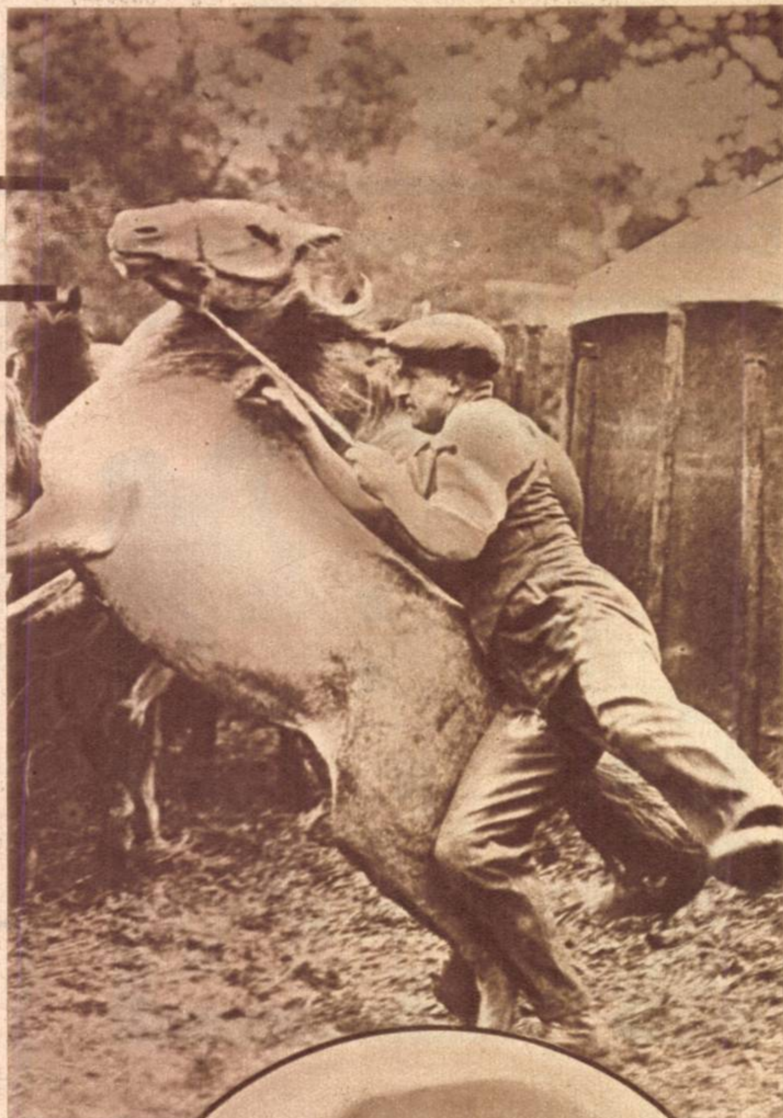
Adresa ....

„REALITATEA ILUSTRATĂ. — *Director* Nic. Constantin.
Redacţia şi Administraţia: Str. Const. Mille 7—9—11, Telefon 359/99.
Imprimată la foto-rotogravură în atelierele „Adevărul" S. A.

Ultimele actualităţi

Sus: *Regele Christian al Danemarcei este un pasionat ţintaş şi nu arareori ia parte efectiv la serbările vânătoreşti din Copenhaga. In fotografia noastră îl vedem trăgând la ţintă, la o serbare recentă.*

Dreapta: *Fotografia noastră reprezintă un instantaneu prins de un corespondent al nostru şi arată una din fazele îmblânzirii unui cal sălbatec.*

Dreapta în medalion: *In această fotografie îl vedem pe noul preşedinte al Republicei mexicane, generalul Rodriguez, care are în total vârsta de 36 ani. Este desigur cel mai tânăr preşedinte de republică din lume.*

Jos: *Un tip de autobuze, care a fost pus în circulaţie la Londra.*

In josul paginei: *De curând s'au încheiat festivităţile catolice dela Essen (Germania), la care au participat peste 250.000 de oameni din toată lumea.*

REALITATEA ilustrată

VENEŢIA ROMANIEI-VALCOV

(Foto Berman Realitatea)

Banco!

— „MESSIEURS faites vos jeux!"

— „Tabloul întâi carte; opt la tabloul doi... Nouă la bancă". Un murmur printre cei de faţă. Este a cincia oară în şir, când „bancherul" face abataj.

Se reîncepe. Jucătorii încăpăţânaţi îşi măresc mizele, bazându-se pe legea probabilităţii. Dar aceştia pierd încă odată. Imprejurul marei mese verzi, ochii sunt aţintiţi pe „sabot-ul" capricios.

Domni în ţinută, femei în toalete de seară purtând în jurul gâtului şi braţelor bijuterii preţioase, stau acolo fără respiraţie, gâfâind. Cu mâinile crispate pe grămada de fise, al căror număr scade sau se urcă treptat.

— ...„Nouă la bancă — spune crupierul, strângând cu ajutorul lopeţii jetoane de trei sute de mii de franci, pierduţi de jucătorii fără şansă.

Dar cine este acest necunoscut, care a câştigat în mai puţin de o oră peste trei milioane lei şi celălalt, care a fost văzut în ajun ţinând piept „regelui bumbacului" sau „regelui oţelului?" Fără îndoială, încă două din acele regalităţi care la Deauville, la Biarritz, ori la Touquet, lasă sau aduc în câteva zile, câteodată chiar în câteva ore adevărate averi.

Ziarele au relatat acum câtva timp minunata aventură a acelei tinere englezoaice, care venită în Franţa cu câteva lire sterline, a plecat cu peste şapte milioane franci. Nejucând în viaţa ei, dar vroind să-şi încerce norocul într'unul din aceste cazinouri strălucitoare de lumină — unde îşi dau coate miliardarii din lumea întreagă, — ea se văzu la plecare cu un cec impresionant, înmânat din partea conducătorilor localului.

Ce sume pot fi pierdute într'o seară în aceste localuri, în care banul n'are aproape nici o valoare? Vă puteţi face ideie după următoarea aventură, riguros autentică.

Intr'o seară la cazinoul din Deauville, d. Coty industriaşul atât de cunoscut, se aşezase la masa de joc. Erau acolo numele cele mai celebre din industria şi aristocraţia banului.

Femei ale căror bijuterii ar fi fost suficiente să nutrească numeroase familii pe tot timpul existenţii lor, însfârşit o atmosferă de lux şi somptuozitate.

Un străin, un american, cere o bancă deschisă la oricât! D. Coty anunţă 200.000 fr.

Americanul îl priveşte cu insistenţă, pe urmă văzând că celălalt nu face nici un gest, pentru a depune fisele pe masă, i se adresează ironic:

— „Vă rog, deschideţi..."

Se ştie că în termenii jucătorului „a deschide" înseamnă a pune jos miza. Ori d. Coty, pe care toată lumea îl cunoaşte la cazino, îşi poate permite să dea orice fel de bancă, cu voce tare fără a avea nevoe să *„deschidă"*, cum îl ruga străinul.

Persoanele de faţă, jenate de o asemenea necuviinţă, nu îndrăzniau să intervină încă, când industriaşul plin de mânie exclamă:

— „Dar domnule, ştiţi cine sunt? Mă numesc Cotty. Posed două sute de uzine, mii de lucrători, palate particulare, castele."

El se înflăcără.

— „Sunt una din personalităţile cele mai cunoscute în Franţa. Averea mea se ridică la cinci sute milioane de franci.

Americanul fără să se turbure fără să-şi piardă calmul, continuând a-şi fixa interlocutorul, îi spuse scoţându-şi încet carnetul de cecuri.

— Cinci sute de milioane? Banco cinci sute de milioane. Acceptaţi? Eu vă semnez un cec.

Inutil de spus că d. Cotty îşi pierdu elanul, dându-şi socoteală cum că în viaţă totul poate fi relativ.

Protivnicul lui era unul din oamenii cei mai bogaţi din ţara dolarilor, în stare a se angaja la orice.

Iată un exemplu între atâtea mii, pentru a arăta cât de puţină valoare are banul în aceste cazinouri magice, unde într'o seară se prăbuşesc averile cele mai mari.

— „Banco!"

Iată un om care şi-a riscat ultimul bilet de o mie, la întâmplare.

Un altul care îşi risipeşte o moştenire, din care nu-i va rămânea în curând nimic, un altul al cărui chip reflectează groaza, ale cărui buze tremură, a cărui inimă bate să se rupă.

Ce va face el mâine? Banii care i-a pierdut nu-i aparţineau. I-a luat din cassa de bani a patronului, socotind să-i înapoieze după ce-i va fi înzecit. No-

rocul n'a fost de partea lui şi nu-i rămâne altceva de făcut, decât să se pună la dispoziţia justiţiei.

— „Banco!"

Câte victime a făcut acest cuvânt magic, câte victime nu face încă în fiecare zi, printre cei cari cred în posibilitatea de a deveni bogaţi fără oboseală, fără eforturi numai prin minunea întâmplării?!...

Alături de-o excepţie, câte mizerii, câte ruine, câte drame!

In rapidul care mergea dela Nisa spre capitală, un individ părea de-o nervozitate excesivă. Mişca din cap fără motiv aparent, bolborosea cuvinte fără şir, se mişca, pe urmă se ridica, pentru a face o plimbare pe culoar, revenia un moment pentru a ieşi iar după aceea:

Un dement?

Nu, un om care se ruinase la Monte-Carlo!

Işi petrecuse existenţa adunând ban cu ban, pentru a-şi forma un mic capital şi deodată totul parcă se volatilizase.

Destăinuirile făcute unuia din tovarăşii de călătorie, sunt destul de impresionante.

* * *

— „Sunt ruinat — înţelegeţi, ruinat până într'acolo, încât îmi lipsesc chiar şi banii pentru a-mi plăti trenul la înnapoiere. Un „ajutor" de câteva sute de franci acordaţi de direcţia cazinoului îmi va permite să trăesc încă câteva zile. Dar după aceea? Nu mai sunt tânăr. Nu mai am forţe, nu mai am speranţă".

— „Pentru ce v'aţi lăsat ispitit de patima jocului?"

— Ştii par'că pentru ce? Te laşi „târît" iată totul...

Soţia mea şi copiii mă socotesc plecat într'o localitate din Pirinei, pe care medicul mi-o indicase pentru a-mi întări sănătatea. O simplă întâmplare m'a făcut să-mi schimb destinaţia drumului. Ce voi spune familiei, care aşteaptă cu nerăbdare reîntoarcerea mea? Cum voi îndrăzni să mă arăt în ochii alor mei?"

Durerea lui te impresiona.

Călătorul a încercat să-l consoleze... în zadar. Avea privirea fixă, expresia rătăcită, chipul convulsionat de o adâncă emoţie.

In aceste momente un om este în stare să facă orice nebunie.

Nu era el oare capabil — împins de disperare să se sinucidă?

Câteva momente după aceea se linişti.

— „Eram hotărît la început să-mi trag un glonte în inimă. Mulţumesc lui D-zeu, m'am gândit la soţia mea la copii şi la disperarea pe care gestul meu le-ar cauza-o şi am fost destul de tare, pentru a mă stăpâni. Voi încerca să mă refac. Iată totul.

Credeţi-mă d-le, jocul este ceva oribil, îngrozitor, o invenţie infernală".

* * *

— „Banco!"

Două silabe, cinci litere prin cari se clădesc şi se prăbuşesc fericiri, cari năruesc căminuri, zdrobesc cariere, extermină efortul, lupta.

— „Banco!"

Mâini crispate care se întind, inimi care bat, ochi aprinşi de friguri, chipuri răvăşite, piepturi gâfâinde, nări cari freamătă.

Banco încă odată, banco la nesfârşit!!

— „Banco!"

O otravă ca morfina, o nevoe morbidă contra căreia „intoxicaţii" nu se pot apăra, căreia nu-i pot rezista.

— „Banco!"

Ruina completă ori... bogăţia, luxul, viaţa somptuoasă pe care un singur cuvânt ne-o dăruieşte.

B. B.

Medicii congresişti la bazinul „Lido"

Un grup de medici neurologi, cari au luat parte la Congresul de istorie al medicinei, s'au dus să viziteze bazinul „Lido". Dela stânga la dreapta vedem pe domnii: profesor Pitulescu, Profesor Parhon, Laignel Levastine, dr. Constantinescu, dr. Westfried, dr. Ygrec şi dr. Rotmann.

Această fotografie ar prezenta doar un pur interes documentar, prin prezenţa pe clişeu a atâtor somităţi medicale; prin minunatul decor din primul plan însă, instantaneul devine o fotografie de artă. Foto Julietta

Actualităţi

FARMACIA de-acum câteva veacuri până în zilele noastre, ne-a dat prilejul să cunoaştem un grup de sârguincioşi medici şi farmacişti, în frunte cu d. dr. Corneliu Pop, organizând într'o aripă a Universităţii una din cele mai interesante expoziţii dela

Sus: *Regele Carol la deschiderea şedinţei festive;* stg.: *Congresiştii la Patriarhie.*

noi. Inaugurată cu ocazia congresului internaţional de istorie a medicinei, oaspeţii străini au admirat piese rare, spre exemplu un vas farmaceutic din moscovit, datând dela 1300 — colecţia dr. Jules Orient — şi un tratat de medicină în limba noastră scris pela 1500. E o traducere după un vestit medic italian a cărui operă era socotită ca pierdută.

Intr'un colţ o ladă rudimentară îmbrăcată cu benţi de fier, cuprinde o farmacie de campanie dela 1744.

Inăuntru se află borcane cu extracte din plante şi un registru în care farmacistul îşi nota reţetele zilnice.

O colecţie numismatică, cu efigii privitoare la medicină, a fost expuse de d. Nuber.

Farmacia „La Ochiul lui Dumnezeu" (Schuster) din Calea Victoriei 138, şi-a expus unul din rafturile sale, datând din 1828 când străbunicul patronului de astăzi, a înfiinţat farmacia. In camera alăturată avem produsele cunoscutei coperative săteşti, plante medicinale — din Orăştie, condusă de d. farm. Tarraga.

Activitatea depusă merită toate laudele pentrucă până la d-sa am fost tributari străinătăţii.

In bogata expoziţie farmaceutică întâlnim vechi piese cari sur-

Sus: *Un colţ din expoziţia de istorie a medicinei;* st.: *Câteva piese de bibliotecă din expoziţie.*

prind. Alambicuri din fier, piuliţe uriaşe din acelaş metal, capsule a căror mărime nu ştii cum puteau fi înghiţite de pacienţi, balanţe primitive, etc. Tot în colecţia acestei expoziţii, pe lângă tratatele din 1500, privitoare la medicină, congresiştii au fost impresionaţi, găsind chimia în limba maghiară, tipărită la Oradea Mare, în 1848, de chimistul Ioan Irimy, care nu e altul decât Românul Irimia.

D. dr. Corneliu Pop şi-a exprimat dorinţa ca în cel mai scurt timp să se poată pune bazele şi în capitala noastră a unui muzeu al istoriei medicinei româneşti.

D. dr. Gomoiu donează localul Colecţionarii cari au expus îşi vor dărui cu drag inimă tot ce posedă, iar oficialitatea va sprijini şi ea această interesantă operă. R.

AVIATICE

St.: *Rococo în avion. Artista Lil Dagover a plecat cu avionul dela Berlin, îmbrăcată în acest costum, pentru a asista la premiera unui film al ei, la Dresda;* Jos: *Aviatoarea americană May Hazlip a stabilit un nou record de viteză pentru femei, sburând cu 408 km. pe oră*

Jos: *Dintr'un avion s'a aruncat o coroană pe mormântul Eroului Necunoscut, din Parcul Carol;* dr.: *Polonezul Zwirko, câștigătorul recentului tur în avion al Europei, s'a prăbușit la Teplitz, în Cehoslovacia, rămânând mort pe loc.*

Iepurele electric

PUȚIN îl interesa că noua bucătăreasă era o comoară. Totuşi Margery i-o spusese de vreo trei ori în timpul mesei. In momentul acela, îl preocupa nu numai faptul că era ziua sa de naştere şi că ea o uitase, dar că în acea zi a anului împlinise şi cincizeci de ani, bariera critică.

„Desigur că peştele prăjit nu este o încercare" continuă Margery" dar poţi totuşi să-ţi dai seama după cum îl face. Nu e atât de gras ca pe vremea Minniei.

— „Da" răspunse el în timp ce reflecta:

„Peste zece ani voiu avea şaizeci. In definitiv, la şaizeci de ani nu eşti chiar atât de bătrân! Căuta în minte cunoscuţi cari atinseseră această vârstă trecând peste cei cari păreau prea prăpădiţi şi oprindu-se numai la acei cari nu păreau să aibă vârsta pe care o împliniseră.

— „Ce înţelegi prin — da?" întrebă Margery. „Că e tot atât de gras ca al lui Minnie sau că nu e?"

După tonul ei, îşi dădu seama că trebuia să răspundă negativ.

— „Şi nu e o babă" continuă Margery „incapabilă dela o vreme să mai facă ceva din cauza grăsimei sau a băuturei. E tânără de tot, şi cum pretenţiile ei sunt modeste în raport cu capacitatea, poate sta la noi ani de zile. Sunt de părere că servitorii merită oarecare consideraţie. La urma urmelor sunt oameni ca şi noi. Am să-i pun o sobă în cameră pentrucă şti, încăperea aceea e igrasioasă. Nu-ţi aminteşti că Minnie era mereu răcită?"

Vocea ei suna în urechile lui confuză, îndepărtată par'că. Nu neplăcută însă ci ca murmurul unui samovar. Era ceva familiar şi reconfortant, care nu-i putea alunga totuş din minte gândul, că în dimineaţa aceea avea cincizeci de ani. Isbitoare diferenţă. Numai cu o lună înainte ar fi spus convins:

„Ei, dar mai sunt încă în perioada celor patruzeci de ani" sau: „Astăzi, un om nu se mai poate gândi la vârsta lui, decât când a trecut de cincizeci de ani".

Acum nu mai putea vorbi astfel. Avea cincizeci de ani, trecuse deci de ei. Şi cu fiecare clipă se depărta de această perioadă. Atitudinea sa spirituală avea să sufere acum o schimbare, o reajustare către o nouă limită.

Părul îi albise puţin pe tâmple şi avea desigur riduri în obraji, dar acestea îi apăruseră de mult. Grijile şi greutăţile îl făcuseră să pară cu mult mai în vârstă, încă de pe când avea doar treizeci de ani. Esenţialul era că nu se simţia câtuş de puţin ca de cincizeci de ani, oricare ar fi fost această senzaţie. Şi totuş se iviseră simptome, ce excludeau orice îndoială.

— „Are un fizic foarte simpatic" spunea în acest timp Margery. „Atrăgătoare vreau să spun. Vorbeşte foarte drăguţ. E o adevărată femee de rasă. M'a întrebat dacă ţiu să poarte bonetă şi şorţ. Ei bine, i-am spus că nu, pentrucă va avea de lucru doar în bucătărie. Nu e nevoie să vină sus. Elena şi Petre au în grijă dormitoarele şi celelalte încăperi. Ea va dereteca doar în sufragerie şi spune că va termina întotdeauna înainte de cafea, aşa că va purta un fel de halat curat şi drăguţ. Nostimă femee. E o plăcere să te duci jos în bucătărie şi să stai de vorbă cu ea. Cred că de data asta am pus mâna pe o adevărată comoară".

George îşi aminti că şi Minnie fusese o comoară în vremea ei şi că multe se mai perindaseră cu acest calificativ, pe care nu şi-l putuse păstra însă multă vreme. Dar nu avea sens să facă vre-o observaţie asupra acestui fapt. Speranţa e ceva minunat. Poate că tot ea îl făcea să nu se simtă deloc bătrân, acum, că împlinise cincizeci de ani. Erau însă semne neîndoioase. Le observase. Işi amintia cât de uşor prindea la treizeci de ani privirile unei femei. Uneori, în felul acesta lua naştere câte o aventură. In definitiv, aşa ajunsese s'o cunoască pe Margery.

Ambii erau în metro, faţă în faţă. Ea citia. Când şi când ochii ei se ridicau în partea de sus a paginei, se întâlniau cu ai lui şi atunci se abăteau într'o parte sau într'alta. La început a fost această evitare. Urma reluarea lecturei şi jocul se repeta odată ce privirile ei ajungeau iar în capul paginei. Nu încăpea nici o îndoială că n'avea să se supere dacă îi vorbia şi natural, îi vorbi.

Dar alte fete pe care nu le punea niciodată alături de Margery, — pentrucă ea era soţia lui şi asta o situa în mod inevitabil în alt plan, — aveau priviri atât de puţin femenine! Adesea i se întâmplase să spună:

— „Fata modernă e nesuferită. Dispreţul ei faţă de bărbat ar fi o insultă, dacă ne-am sinchisi de el. Te priveşte ca şi când nici n'ai fi început să exişti".

Işi amintia că expusese această idee de două sau trei ori, aşa cum faci când simţi că spui un adevăr. Era oare în asta un semn? Dar dacă nu-l gratificau cu privirile lor, pentrucă părea bătrân?

In acest timp Margery vorbia încă:

— „Şi are atâta bunăvoinţă. Am întrebat-o dacă n'ar putea să servească la masă, în cazul că s'ar întâmpla să avem invitaţi şi Elena ar fi plecată. Ştii că Petre se intimidează când vede lume şi nu e capabil să se descurce singur. I-am spus că asta se va întâmpla foarte rar, pentrucă nu invit niciodată, atunci când Elena sau Petre trebue să iasă.

Mi-a spus că ar putea s'o facă dacă ar avea câteva feluri aranjate de mai înainte, în farfurii. Spunea că dacă vom avea nevoie de ea într'o astfel de ocazie ar putea îmbrăca şorţ şi bonetă. Foarte cuviincioasă... nu?

— „Foarte" repetă George în neştire.

Să-i spună Margery-ei că uitase? Asta însemna să-i amintească cei cincizeci de ani ai lui, pe când ea abia trecuse de treizeci. Pe de oparte ezita iar pe de alta, ar fi vrut grozav s'o facă să creadă că se simţia atins de neglijenţa ei. Era asta neglijenţă? Margery începuse oare să se blazeze? Se ivia între ei ceeace se numeşte „potolirea"? Oribil gând. Se înfioră şi se pomeni spunând:

— „Şti că azi e ziua mea de naştere?"

Intr'o clipă ea fu în picioare, străbătu cu paşi repezi camera şi plecându-se asupra lui, îi înlănţui gâtul cu braţele:

— „Dragul de el! Ce imbecilă sunt! Şi mi-am însemnat acum câteva zile! Am pierdut bucata de hârtie şi apoi am uitat. O, scumpul meu! Şi ai împlinit 50 de ani. Imi vine să mă pălmuesc".

Nu se putea obicinui cu ideea aceasta. Spera totuş că impresia avea să se şteargă cu vremea. Când auzea că cineva avea 60 de ani, se pomenia spunând: numai atât? Dar fetele şi femeile pe care le întâlnia în viaţa de toate zilele erau încă un semn neliniştitor. Intr'o după amiazi ducându-se cu Margery la o partidă de cocktail, fusese penibil impresionat de o femee de cel puţin 45 de ani, care-i făcuse avansuri. Era groaznic. Femeea îi deveni nesuferită. Flirt la vârsta aceea! Nu se putu opri să nu spună mai apoi Margery cât de desgustătoare îi păruse această inconştienţă.

— „Probabil că se simte încă tânără şi că nu se poate stăpâni" îi răspunsese ea.

— „Da, dar vine un timp când o femee trebue să-şi dea seama că se ridiculizează".

Intre alţii mai văzuse el acolo o fată care-i plăcuse nespus de mult. Pentrucă, slavă Domnului, ştia încă să aprecieze o femee drăguţă şi spera că avea să-şi păstreze până la sfârşit această facultate. Era însă atât de înconjurată tot timpul, încât când i-a adus un cocktail, l-a luat fără a-l privi.

O petrecere ratată. In drum spre casă, rămăsese tot timpul tăcut. In cele din urmă trebui să facă un efort pentruca să pară vesel şi propuse soţiei să cineze în oraş, unde se amuzară ca în primele luni ale căsniciei lor. Bătrâneţea e o boală împotriva căreia trebue să lupţi şi mai avea încă atâta energie în el!

* * *

Câteva zile mai târziu însă, în timp ce se întorcea acasă, pe neaşteptate, bursa fiind slabă, i se întâmplă ceva ce nu i se mai întâmplase de ani de zile. La vre-o 10 metri de casa sa, o tânără femee ce venia spre el îi dăruise o privire.

Cel puţin aşa i se păruse. Il interesa însă prea puţin. Se ducea acasă. Avea să profite de această după amiază liberă, pentru a face puţină gimnastică, apoi avea să-şi petreacă seara cu Margery, în oraş. Era în menajul lor ceva cu care puţini soţi se puteau lăuda: după 15 ani de convieţuire, rămăseseră încă cei mai buni prieteni de pe lume.

Tânăra femee se apropiă şi el observă că era cu gust îmbrăcată. Asta n'ar fi scăpat nici unui bărbat cu oarecari sensibilităţi. Işi amintia în urmă că trecând pe lângă ea, o privise curios, ca să vadă dacă figura îi era tot atât de atrăgătoare, ca şi înfăţişarea-i generală. Nu era frumoasă, nici drăguţă dar avea ceva nostim.

Se spune că tipurile se atrag. Se poate să fi fost asta. Era genul lui. Nu prea semăna cu Margery. Nu era, desigur tipul de femee pe care să se gândească a o lua în căsătorie dar avea în ochi o expresie ce-ţi da senzaţia aventurei. Acea senzaţie pe care o au câinii de curse, când iepurele electric e scos din cutie, în lumina înşelătoare a arenei. O lumină artificală şi un iepure artificial — destul de reale însă în aparenţă pentru a face pe câini să tragă de curele şi să sară în urmărirea vânatului fictiv, imediat ce se simt liberi.

Nu se gândia la niciunul din aceste lucruri, în clipa aceea. Femeea îl privise, şi asta era destul. Era o privire de recunoaştere, nu a lui personal ci a masculului, o privire ce şterge senzaţia de înstrăinare între un bărbat şi o femee. O privire ce invită când cade, ce cade numai pentrucă dela altitudinea la care era situată simte o ameţeală plăcută, şi mai înainte de a fi prea târziu, se ridică iar la acea altitudine, doar pentru minunata senzaţie a recăderei.

Şi chiar aşa se întâmplă. Femeea îl privi, apoi îşi întoarse capul şi mai înainte de a trece de el, îi mai aruncă o privire. Erau doi ochi cafenii, zâmbitori şi foarte vii.

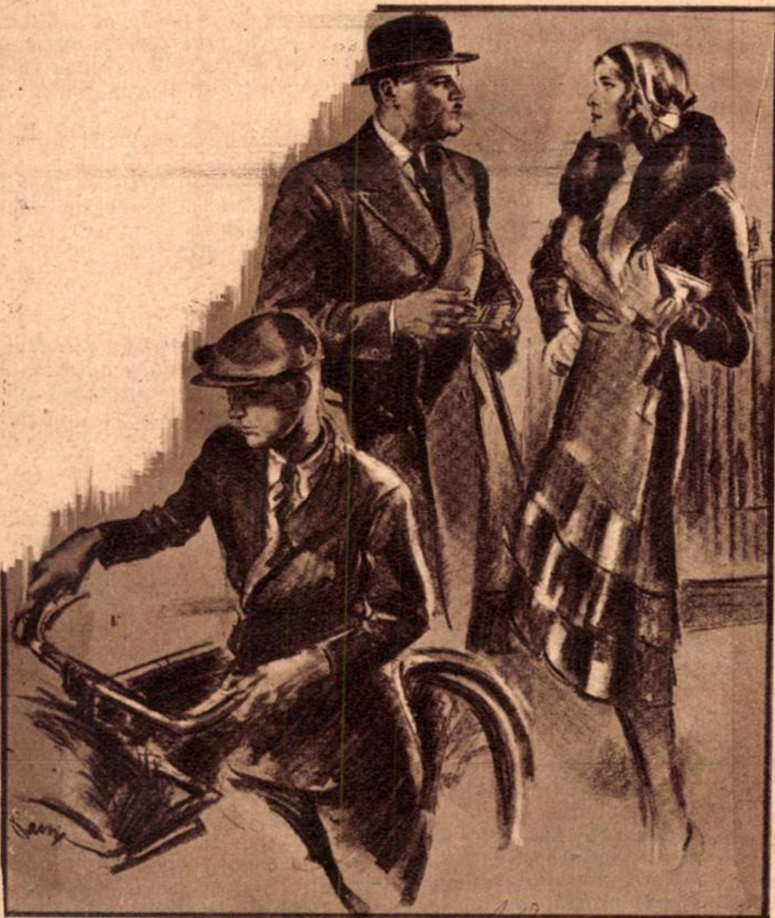
* * *

Dacă ar fi fost o fată, George şi-ar fi urmat drumul şi ar fi spus Margery-ei în seara aceea, că făcuse o cucerire, pe când în sine s'ar fi gândit că avusese de-aface cu o gâsculiţă. Dar nu era o fetiţă ci o femee matură, care putea fi chiar măritată.

Se ținea ferm la punctul de vedere etic al acestor întâlniri și anume: femeea care provoacă, trebue să tragă consecințele. Era doar un joc de egalități.

Fără îndoială, această trecătoare lansase o invitație și s'ar fi simțit un octogenar dacă ochiul său n'ar fi receptat-o. George întoarse capul aproape imediat ce trecu de ea.

Există o bătaie metronomică în pașii pietonului, a căror cadență suferă o schimbare aproape imperceptibilă, când continuându-și mersul se întoarce pentru a privi în urma cuiva. Ea auzi această subită sacadare și se întoarse la rându-i, cu o [illegible] care grăbită, care dădu totuș timp zâmbetului din privirile ei [illegible] se accentueze.

George își încetini pașii. Răspundea unui impuls determinat în mare parte de bucuria senzației că nu părea tocmai bătrân.

Dar oricare ar fi analiza psihologică a motivelor sale, esențialul era că-și încetini pașii și când nu mai avea decât vre-o câțiva metri până la casa sa, se întoarse. Cu stimulul sentimentului că făcea ceva cu totul ieșit din comun, se pomeni mergând într'o direcție cu totul opusă celei pe care o urmase cu o clipă mai înainte. Toate planurile pe care le făcuse pentru timpul liber ce i se oferise pe neașteptate în acea după amiază, se năruiră. Era acum în urmărirea unei femei tinere și ciudate.

Dintr'o privire aruncată peste umăr, femeea observă că el mergea după ea. Își iuțise pașii? Poate, dar foarte puțin. Dacă ar fi fost o pasăre ai fi putut spune că-și sbârlise puțin penele. Se simția în ea o mică neliniște. Nimic însă destul de precis, spre a-l face să renunțe, pentrucă la urma urmelor, ea fusese aceea care provocase și oricât de prompt acceptase el, a ei fusese inițiativa.

Reflecțiile acestea îi dădeau curaj. Dar ea mergea acum ceva mai repede, ceeace-l sili să-și mărească pasul.

La capătul unei străzi ce dădea într'o arteră principală, femeea se opri în dreptul unei stații de autobuze. Era asta o nouă invitație? Sau o simplă necesitate? Distanța dintre ei se reducea cu fiecare pas al lui.

Ea îl văzu apropiindu-se și se întoarse, nu tocmai cu spatele ci în profil. Asta nu-i da însă impresia unei retrageri. De i-ar fi arătat spatele, ar fi fost cu totul altceva. Și-ar fi dat imediat seama că femeea regreta gestul și ar fi trecut frumos mai departe, fără a-i vorbi. Dar în profilul acela persista spiritul provocării. Văzu chiar tremurul unei anticipări de zâmbet în jurul gurei sale. Și era foarte atrăgătoare. In privința aceasta nu mai rămânea nici o îndoială.

Se opri, ca și cum ar fi așteptat autobuzul.

Senzația apropierei îi agita pe amândoi. Ea se uită în poșetă, pentru a se asigura că avea bani mărunți, iar el scoase tabachera și-și luă o țigară.

— „Autobuzele sunt cam plicticoase", începu el „pleacă din stație cu o clipă mai înainte de a le prinde".

Ea râse cam nervos. Era evident că nu obicinuia astfel de aventuri. Avea însă un râs plăcut.

— „N'aveți decât să nu vă serviți de autobuze" răspunse ea apoi cu o voce cald timbrată. „A trecut tocmai un taxi. Il puteați lua dacă vă grăbiați..

O găsia spirituală. Știa ea prea bine dece nu chemase taxi-ul.

— „Ei da, mă grăbiam" zise el.

Femeea nu-l întrebă pentru ce, ci-i arătă cu capul un nou taxi ce se apropia, astfel că fu nevoit să precizeze:

— „Mă grăbiam să vă vorbesc".

— „Adevărat? Presupun că adresați adesea cuvântul unor femei pe care nu le cunoașteți".

— „Numai atunci când impulsul e destul de puternic" replică el. Și dacă este, la ce-ai rezista?

Interlocutoarea sa tăcu însă. Se părea că nu știa ce să răspundă. Poate că era prea metafizic pentru ea. Cu zâmbetul ce nu-i părăsise o clipă ochii reluă:

— „Și ce spune nevasta d-tale despre aceste impulsuri?"

„Sunt un om foarte sensibil și foarte cum se cade" răspunse el „iar soția mea n'are idee de ele. Dar de unde știi că sunt însurat?"

Pentru prima dată, femeea îl privi drept în ochi.

— „Serios... nu ești?"

— „Ei bine, ce importanță poate avea asta? Simt că nu ești numai sensibilă dar, că nu-ți displace aventura, că-ți dă emoții cum îmi dă și mie și asta e esențialul".

— „Multe ai mai aflat despre mine în câteva minute!

— „Ba nu, foarte puțin. Dar n'am sta de vorbă nici două minute dacă n'aș ști acest puțin'".

Și astfel, când apăru autobuzul, ajunseseră să vorbească ca două vechi cunoștințe.

— „N'ai vrea să ne urcăm pe platformă, ca să-mi pot isprăvi țigara? zise el. Amuzată, necunoscuta încuviință din cap și-l precedă pe scările vehiculului.

Platforma era aproape goală.

George simția o înviorare plăcută, avea impresia că era cu douăzeci de ani mai tânăr. Vorbiră cu însuflețire o bucată de vreme și din câteva întrebări, văzu că ea n'avea absolut nimic de făcut. Ii propuse să meargă la un cinematograf.

Teama să nu întâlnească persoane cunoscute îi da o vagă neliniște, astfel că intrând în cinematograf avu un sentiment de ușurare. Mai erau în sală doar câteva perechi, ce păreau îngemănate în semiîntunerec și dacă ai fi judecat după fețele lor pe jumătate luminate de reflexele ecranului, — cu totul străine de soarta imaginilor ce se agitau pe pânză.

Se așezară și timp de câteva minute urmăriră în tăcere filmul. Piesa era însă pe la mijloc. Nu era chip să afli pentru ce doamna cu accent american spunea că tatăl ei nu se va despărți pentru nimic în lume de bijuteriile ce fuseseră în posesiunea familiei sale din zilele lui Carol al II-lea. Nici cea mai mică speranță să priceapă de ce tânărul ales special pentru fizicu-i antipatic și dominanta-i personalitate, găsia că această doamnă era cea mai nimerită persoană pentru atingerea scopului său — probabil însușirea

bijuteriilor. Nimic, de fapt, atât de interesant — încât s'o împiedice să spuie :

— „Ce te-a făcut să-mi vorbeşti?"
— „Ai uitat că m'ai provocat?"
— „Eu?"
— „Aşa cred".
— „Când? Cum?"
— „Când am trecut prima dată pe lângă d-ta. Asta n'ai s'o negi —, nu-i aşa? Ce poate fi rău în faptul că faci cunoştinţă unei persoane pe care n'o cunoşti? Suntem toţi oameni. Nu apărem pe această lume pentru veşnicie. Presupun că ţi-a plăcut ceva în mine şi e fără îndoială în d-ta ceva ce-mi place. Pentruce nu ne-am cunoaşte? La ce am aştepta ocazia unei recomandări, ocazie, care, s'ar putea prea bine să nu se ivească, niciodată?"
— „Eşti foarte dibaci în raţionamente — aşa-i?" răspunse ea. „Presupun că ai putea face din negru alb, dacă ai vrea".
— „E întotdeauna amuzant" reluă ea „să ştii ce faci şi pentru ce o faci".
— „Aşadar, stai aici cu mine, pentrucă-ţi place?"
— „Fără îndoială. Dar d-ta dece?"
— „Ce vrei să spui?"
— „Pentruce stai aici cu mine?"
— „Vrei să ştii, — aşa-i?"

...zâmbetul îi rămăsese acelaş...

Acest „aşa-i" revenea în fiecare frază a ei indicând poate întrucâtva starea-i socială. George avea impresia că era ceva căutat în felul ei de a vorbi. Ei şi? Ce putea fi de blamat în faptul că femeea apărea sub cel mai bun dintre aspectele sale? Nu era poate ceeace se numeşte o „lady", dar părea să fie cu mult mai reală, mai umană.

— „Dacă nu'mi spui, am să bănuesc" zise el.

Ea isbucni în râs şi-şi apropiă umărul de al lui, rămânând astfel rezemată de el. Apoi pe neaşteptate:

— „Mi-a plăcut figura d-tale".
— „Îţi mulţumesc".
— „Nu, vorbesc serios. Nu pot suferi tinerii pe care-i întâlneşti în ziua de astăzi. Sunt nişte seci. N'ai ce vorbi cu ei. Repetă oridecâte ori au ocazie spirite culese de prin teatre şi nu ştiu nimic despre viaţă".

La auzul acestui „nu ştiu nimic" George avu senzaţia unui fior. Dar îi trecu imediat. Femeea devenia mai naturală, asta era tot, dar vocea-i rămase totuş plăcută.

Perfect conştient era numai de faptul că umărul ei se lipise de al lui şi-i părea că simte chiar o uşoară presiune.

Povestea moştenirilor lui Carol al II-lea se desfăşura încă, dar ei vorbiseră prea mult, pentru a-i prinde firul. La un moment dat, când lumina ecranului fu redusă pentru redarea unei scene nocturne şi întreaga sală se cufundă într'un întuneric aproape complet, piciorul ei îl atinse pe al lui.

George presupuse că mişcarea fusese accidentală dar nu se retrase. Simţi o presiune uşoară, asupra căreia nu mai încăpea nici o îndoială, şi fără urmă de surpriză o auzi spunând:

— „Te întrebi de ce vine lumea la cinema — aşa-i?"
— „Pentruce?"
— „Ei bine, ia uite-te puţin în jur".

El se întoarse, privind perechile aproape îmbrăţişate.

— „Semi-întunerecul încurajează" zise el.

„Nu pare să aibă vre-un efect asupra d-tale" răspunse ea şi râse provocătoar, privindu-l ţintă în ochi. In clipa următoare o înfiorare îi dădu de veste că ea îi strângea mâna cu degete călduţe, şi moi.

Senzaţia era ciudat de turburătoare, întrucât îl făcea să-şi dea seama mai mult decât oricând, că avea cincizeci de ani. Prevedea complicaţii şi posibilităţi pe care nu le-ar fi văzut niciodată la treizeci. În primul rând era Margery. Deşi pentru el aventura aceasta n'avea nici o importanţă, pe ea ar fi durut-o mult dacă ar fi aflat. Dar făcând abstracţie de asta, erau consecinţe de tras — un lucru pe care nu l-ar fi prevăzut la treizeci de ani. Femeile sunt nişte creaturi tenace. O învăţase în cei cincizeci de ani ai săi. Toate aceste reflecţii se perindau în minte cu repeziciunea scenelor ce defilau pe ecran. O clipă de slăbiciune şi situaţia de faţă putea deveni o teroare.

Deodată, se simţi fericit că nu mai avea treizeci de ani şi se cramponă cu disperare de această idee.

Dar ea era încă lângă el, calină şi insinuantă. Ii era în clipa aceea frică de ea. Frică de ea şi de sine însuşi. Incercă o adevărată spaimă când ea se plecă spre el spunând:

— „Dar pe d-ta n'are să te încurajeze puţin?"
— „Nu cred".
— „Dece nu?"
— „Poate pentrucă nu îndrăsnesc".

Ea îşi retrase mâna. George simţi că-şi îndepărta piciorul şi percepu o descreştere în presiunea ce se exercitase până atunci asupra umărului său. Rămaseră ca doi străini unul lângă altul, privind în tăcere pe doamna cu accent american care-şi punea bijuteriile lui Carol al II-lea în jurul gâtului.

* * *

Se întâmplă ca Margery să invite nişte prieteni la cină, într'o zi când unul din servitori era de rând să-şi petreacă seara în oraş.

— „Nu puteam altfel" zise ea lui George. „Asta era singura seară când ar fi putut veni. Dar o să fie bine".

Prin acest „o să fie bine" înţelegea că bucătăreasa avea să-şi aranjeze înainte mâncărurile în farfurii şi că avea să se repeadă sus, pentru a ajuta Elenei la servit.

Cu supa era uşor. Elena se putea descurca singură. La peşti şi la vin era nevoie de ajutor. Bucătăreasa asta era o adevărată minune. Ştia să împodobească o masă şi să servească vinurile. Margery îi dăduse toate instrucţiunile. George putea fi fără grijă.

— „George e amărît că a împlinit tocmai cincizeci de ani" zise la un moment dat Margery, în timpul supei.

D-na Antrobus, care se afla în dreapta lui, îi făcu un compliment, spunându-i că nu arăta a avea această vârstă.

Apoi, către sfârşitul supei, care dură mai mult decât de obicei, din cauza mustăţilor Colonelului Antrobus, se făcură diferite reflecţii asupra bătrâneţii. Toate se centralizau în ideea că bătrâneţea nu e tocmai la cincizeci de ani, întrucât colonelul care avea şasezeci şi trei susţinea că la cincizeci eşti încă un băeţandru, — dar că adevărata bătrâneţe este o tragedie.

George îi ascultă pe toţi în timp ce farfuriile se schimbau, apoi luă cuvântul:

— „Cred că bătrâneţea — adică sfârşitul tinereţei şi maturitatea vârstei de mijloc e cea mai bună epocă din viaţa unui om. In tinereţe te aventurezi într'o mulţime de lucruri, pentru care, Dumnezeu ştie, trebue să le plăteşti mai apoi cu sânge. Şi ce-i mai rău, nu ai altă pavăză decât experienţe prea puţin convingătoare, a celor mai în vârstă decât tine. Te agiţi sub impulsurile vieţei, ca fulgul în vânt. Scuzaţi-mi vorbăria. Natura te face să suferi cumplit, chiar pentru fenomenele în care te sileşte să joci un rol activ".

— „Dragul meu" zise Margery „ai intrat cu cuţitul în natură, şi noi nici n'am isprăvit încă cu supa. Cel puţin Colonelul n'a terminat. Lasă te rog cuţitul jos.

— „Nu vreau" reluă George, „sunt acum un om încercat. In tinereţe, natura te dă pradă tuturor instinctelor. Nu există aproape nimic pe care să nu cutezi a-l face. Destinul dă drumul unui iepure electric din boxă, iar natura te amăgeşte, dându-ţi impresia că e un animal real, te îndeamnă să alergi după el până când îţi distrugi inima. Imi pare rău că monopolizez discuţia dar simt că vorbesc just".

— „Da dragul meu, vorbeşti minunat" zise Margery. „Dar spune-mi ce faci cu iepurele la cincizeci de ani?"

— „La vârsta mea? Uneori porneşti chiar în urmărirea lui. Dar nu-ţi incendiezi inima. La cincizeci de ani, s'a isprăvit, eşti imun.

— „Dece?" întrebă d-na Antrobus. „De ce nu-ţi mai incendiezi inima?"

„Pentrucă... nu mai ai curajul" răspunse George.

In clipa aceea simţi că cineva se înclina pe umărul lui.

Auzi o voce dulce, foarte cunoscută, care întreba:

— „Vin alb sau Bordeaux, sir?"

Işi ridică privirile şi văzu fixaţi asupra sa doi ochi cafenii, în cari licăria acelaş zâmbet de pe stradă, din autobuz şi dela cinema...

...Era noua bucătăreasă. Comoara...

Trad. de E. A.

METODE NOUI

INTR'O noapte din iarna trecută o servitoare în tovărăşia concubinului ei şi-a ucis bestial stăpânii. Mobilul odiosului asasinat a fost furtul, îmbinat c'o doză puternică de răzbunare. Crima din str. Ştirbey-Vodă serveşte ca exemplu căci cu toţii am trăit un înspăimântător proces psihologic care dăduse naştere unei ciudate stări, manifestată prin chinuitorul coşmar al bănuelii...

Omul venit de prin coclauri de provincie cu gânduri statornice de muncă, întâmpina un serios boicot, căci patronii nu mai ştiau să facă nici o alegere. In acest timp rubrica faptelor diverse îşi mărise spaţiul ei în mare parte din furturi, tentative de omor, crime, punctele de acuzare indicând numai personalul de serviciu.

O soluţionare grabnică a problemei a fost dată de d. col. Gabriel Marinescu, prefectul poliţiei Capitalei înfiinţând acel interesant *„Birou pentru controlul servitorilor"*, instituţie unică în Europa. Graţie căreia în decurs de două luni peste 8000 oameni de serviciu au fost triaţi şi catalogaţi înlesnind astfel o identificare rapidă în cazul comiterii unei infracţiuni.

Un personal compus din 34 funcţionari lucrează carnetele, care după cum se va vedea nu e numai o simplă formalitate, iar patru comisari şefi de brigăzi fac controlul şi anchetează cazurile în urma reclamaţiilor patronilor sau servitorilor.

Şi acum se naşte întrebarea: Prin ce miracol a reuşit d. prefect să ne dăruiască această mult utilă instituţie, când fondurile n'au fost luate de nicăeri? Foarte simplu. Printr'o umilă contribuţie publică: taxa timbrului de urgenţă.

Formarea dosarelor

Impărţirea tichetelor

Luarea amprentelor digitale

Biroul pentru controlul servitorilor este instalat într'o clădire modernă, nu departe de Podul Şerban Vodă pe str. Bucur No. 12.

In curtea pietruită grupuri de servitoare stau şi aşteaptă. Sunt fete şi femei de prin toate provinciile noastre, mânate de la mari depărtări, de mirajul aţâţător al banului. Parte din ele par încă pătrunse de acea naivitate atât de plăcută, pe care ţi-o dă câmpia şi viaţa simplă şi toc mai acestea devin mai târziu şi de multe ori în mod inconştient unelte de colaborare ale răufăcătorilor.

Reţeaua întinsă de măsuri luată de d. prefect prin Biroul de control al servitorilor şi-a dovedit din prima clipă a fiinţării lui eficacitatea. Impunându-se stăpânului să nu primească decât personal înregistrat cu viza la zi — serviciul are putinţa să urmărească astfel pas cu pas peregrinările individului.

Şeful serviciului, d. maior Orăşeanu, care şi-a început cariera în poliţie pornind dela umilul post de agent, trecând astfel prin filiera unor bogate experienţe, are un ochi sever şi îşi îndeplineşte poate cu prea multă străşnicie atribuţiile.

Il găsesc instalat la un birou modern, cu suprafaţa din sticlă groasă, căci — mărturiseşte d-sa — d. prefect luptă din răsputeri ca să pună odată capăt „jegului biurocratic". E vorba de cel vizibil şi în acelaş timp de celălalt, de ordin psihic.

Ii cer referinţe asupra activităţii instituţiei.

— Urmărim un control riguros, vizând probitatea personalului de serviciu: guvernante, guvernori, curieri, oameni de serviciu, vizitii etc., şi controlul sanitar din punct de vedere al sănătăţii sociale. Printre aceştia al căror număr se ridică în capitală la 50.000 sunt mulţi oameni cumsecade. Alipiţi lor se găseşte însă o pătură de aşa zişi pseudo-servitori, cari furnizează pe infractorii de drept comun.

Servitoarele din această categorie au deobicei câte doi-trei tovarăşi cărora le dă în vileag topografia caselor în care servesc şi astfel „operaţia" se face cu cea mai mare uşurinţă.

La noi fiecărui solicitator al livretului îi păstrăm pentru control o fişă fotografică şi dactiloscopică.

Am căutat să evităm pierderea de timp, astfel că titularul carnetului nu are de făcut decât două drumuri: unul la Prefectură pentru fotografiere — şi aici trebue deschisă o mică paranteză. Am reuşit să avem o fotografie tip — individul e luat din faţă şi profil — ceeace dă posibilitatea de identificare a figurii.

Al doilea: cu un tichet dat de mine în care i se indică ziua, se prezintă aici unde i se iau amprentele digitale şi i se constitue dosarul cu interogatoriul, la care se adaogă şi actele care le posedă fiecare.

De-o capitală importanţă este controlul sanitar, la care sunt supuse cu multă rigurozitate femeile de serviciu.

Maladiile venerice şi de piept sunt propagate în bună parte de ele, constatările oficiale arătându-ne 12—18 la sută atinse de aceste boli.

Partea tristă e că chiar publicul care s'ar cuveni să dea un serios concurs autorităţii, tocmai el e acela care intervine, cerând concesii. Astfel o figură importantă din lumea juridică pusese multă stăruinţă pentru ca femeea pe care o avea în serviciu să nu fie supusă controlului medical, luând-o d-sa pe garanţie.

Rugămintea nu i-a fost ascultată ş. supusă examenului a fost găsită bolnavă de sifilis cu plăgi eruptive.

Cercetările făcute prin biurouri sunt de un mare interes pentru toţi cei cari ne simţim legaţi de ordine şi siguranţă.

Chiar în dimineaţa aceia trei gazetari francezi făcuseră o vizită minuţioasă rămânând încântaţi.

Rar din cei cari au dosar la Biroul de control al servitorilor — mai au curajul să comită vreo infracţiune. Li se ia chiar putinţa de a-şi schimba carnetele căci amprentele din preajma fotografiei sunt cele care le dau pe faţă identitatea...

Din mulţimea fişelor dactiloscopice, şeful serviciului reuşeşte să identifice cu multă uşurinţă piesa încriminată.

După cum vedem epoca veche e pe punctul de a-şi coborî definitiv cortina. Pe nesimţite totul prinde să ia o formă nouă, atât de trebuincoasă prestigiului nostru, trecutul rămânând ca o amară amintire. Opera d-lui Gabriel Marinescu îşi dă pe deplin roadele.

MARGARETA NICOLAU

INFLUENTA CULORILOR

Greta Garbo este o Venusiană prin excelenţă.

INFLUENŢA CULORILOR

Invăţaţii ne arătaseră secretul influenţei culorilor asupra fiinţelor celor mai elementare, protozoarele, cărora le comunică o excitaţie vitală atât de intensă, încât acestea mor peste puţin timp, istovite de excesul de mişcare şi de viaţă.

Mai ştiam că cromoterapia, adică vindecarea prin culori, funcţiona cu succes în unele spitale, unde „camerele roşii" fuseseră instalate pentru a vindeca mai repede scarlatina ori vărsatul.

Dar până acum nu se ştie că după culori, — ale căror influenţe asupra sistemului nostru nervos sunt bine demonstrate, — se poate diagnostica, în trăsături generale, caracterul nostru.

Totuş Goethe a spus: „Culorile lucrează asupra sufletului; ele pot să stârnească senzaţii, emoţii, idei, care ne odihnesc sau ne agită, care provoacă tristeţea ori veselia".

Verdele, albastrul, galbenul sunt culori dulci şi calmante; roşul, dimpotrivă, este o culoare violentă şi excitantă.

Deci are loc o reacţiune de culori asupra temperamentului şi invers o preferinţă pentru culorile ce variază după caractere. E destul de cunoscut dictonul: *Despre gusturi şi culori, e inutil să discuţi?*

Culorile pe care le căutăm pot astfel să ne reveleze caracterul. Observând gusturile aproapelui nostru pentru cutare sau cutare culoare, vom avea un nou mijloc de a-i pătrunde personalitatea.

CULORILE DESCHISE

ALBASTRUL: culoarea cerului şi a mantiei Sfintei Fecioare, e culoarea fetelor tinere; el e emblema frumuseţii şi a bunătăţii. E o culoare loială şi veselă.

Persoanele cărora le place albastrul sunt blânde, amabile, drăgăstoase şi foarte sentimentale.

Femeile, au privirea mângâioasă şi inima lesne înduioşătoare, Amabile şi vesele fără exuberanţă, ele au mai multă naturaleţă şi simplicitate, decât acelea care iubesc roşul. Sunt soţii iubitoare şi excelente mame de familie.

Iubirea albastrului caracterizează pe Venusiene, — adică pe femeile dominate de influenţele planetei Venus, care, după spusele astrologilor, dă graţia, drăgălăşenia, bunătatea şi frumuseţea.

Bărbaţii cărora le place albastrul au imaginaţia vie şi pornită spre toate manifestările artelor plastice; ei dau pe marii pictori şi pe marii sculptori.

GALBENUL PORTOCALIU: *Femeile* care iubesc galbenul portocaliu sunt bune gospodine; în menajul lor, nu le scapă nici un detaliu. Ele preferă confortul lor — cochetăriei. Mame afectuoase şi devotate, cu caracter serios, ele înclină uneori spre melancolie.

Bărbaţii sunt tăcuţi, visători; văd limpede lucrurile şi dau sfaturi bune, pe care ei înşişi omit să le urmeze. Au în cap multe idei şi proecte, dar sunt rareori executate; le lipseşte hotărîrea; ei se gândesc prea mult şi ajung prea târziu. Nu ştiu totdeauna să-şi valorifice remarcabilele lor aptitudini pentru invenţii. De un caracter independent, le e greu să se supună şi să asculte.

GALBENUL AURIU sau GALBENUL APRINS: *Femeile* care iubesc această culoare, au caracterul independent, un temperament pasionat, dar ascuns sub o mare corecţiune. Ele au ideile hotărîte şi încăpăţânate; spiritul lor sceptic e împins spre bătaie de joc şi ironie rece. Adeseori sunt femei superioare.

Bărbaţii cărora le place galbenul aprins au tipul apolonianului, perfect la fizic ca şi la moral. De maniere distinse, de o mare nobleţe de caracter şi ţinută, ei sunt deobicei fericiţi şi fac şi pe ceilalţi fericiţi. Aspiră la măriri, dar voinţa le e lipsită de putere şi de autoritate.

VERDELE: *Femeile*, sunt ciudate şi capricioase; n'au ordine în viaţă şi în idei. Cicălitoare, curioase şi frivole, le place să vorbească de rău pe alţii şi să critice. Ataşându-se cu greutate, sunt totuş geloase şi răzbunătoare. Foarte îndemânatece, ele excelează în lucrările cu croşeta.

Bărbaţii, şireţi în discuţiile lor, le place să vorbească şi să se certe; sunt superficiali, uşuratеci şi geloşi. Inzestraţi cu simţ practic, ei caută banii, dar le lipseşte tenacitatea şi legătura între idei.

Veşnic în mişcare, tot atât de dibaci fiziceşte cât şi moraliceşte, înzestraţi cu o activitate superioară, ei au caracterul mercurian: comercial, nervos şi iritabil.

VIOLETUL: *Femeile* care caută violetul au imaginaţia visătoare şi vagabondă. Le e sete de extravagant şi imposibil. Indolente, leneşe, caută masa bună şi adoră dulciurile. Sub aparenţe simple, sunt avide în linguşiri şi omagii. Inteligente, se pasionează pentru lucrurile frumoase şi superioare: literatura şi artele.

Marlene Dietrich adoră culoarea verde.

Bărbaţii cărora le place violetul sunt indolenţi, leneşi şi fricoşi. Ei n'au gust decât pentru profesiunile ce nu cer sforţări fizice şi nici muncă intelectuală. Sunt buni funcţionari. Ar putea fi poeţi dacă ar avea destulă voinţă, pentru a da o formă vagilor visuri din imaginaţia lor.

MAUVE-UL: Persoanele care iubesc mauve-ul au întrucâtva caracterul acelora care preferă violetul, dar cu nişte atenuări delicate. Ele se îngrijesc de opinia publică şi au sentimentul datoriei.

CULORILE INCHISE

ROŞUL GRENA: *Femeile* care au preferinţă pentru roşul grena sunt de alură mândră şi marţială. Active şi sprintene, le plac discuţiile pasionate. Caractere iuţi şi violente, dar adesea fără răutate, mânia lor trece repede. Işi cresc copiii cum făceau spartanele şi casa în care se află nu e întotdeauna fericitul locaş al păcii.

Sub influenţa lui Marte, planetă răsboinică, femeile ar lucra înţelepţeşte, dacă ar alege de bărbat un om blând şi împăciuitor, bunăoară un Venusian sau un Lunarian.

Bărbaţii sunt de temperament sanguin, iuţi şi brutali. La aceşti „înfocaţi", acţiunea trece înaintea gândirei. Vocea lor e ţipătoare şi puternică, mersul lor mândru şi sigur. Au tipul desăvârşit al „marţial"-ului al omului care vrea să spargă şi să zdrobească totul.

ROŞUL INCHIS: Simbol de orgoliu şi de dominare, roşul închis şi roşul purpuriu, e culoarea jupiteriană, aceea a atotputernicului rege al zeilor.

Mantia regală, roba judecătorilor (în Franţa), sunt roşii, ca şi sângele şi focul.

Persoanele care iubesc roşul au spiritul de dominare; ele sunt sprintene şi ambiţioase; veşnic în mişcare şi în fierbere.

Femeile cărora le place roşul închis sunt mândre, îngâmfate, aristocratice, nobile păzitoare ale căminului, preotese ale onoarei. Mai puţin iubitoare decât Venusienele, cu simţuri mai reci, ele dispreţuesc josniciile geloziei şi ale invidiei.

Bărbaţii cari preferă roşul închis sunt joviali, plini de haz, iubesc acţiunea şi comanda şi au aceste aptitudini. Aruncătura lor de ochi e sigură, hotărîrea lor e promptă; au încredere în ei înşişi şi reuşesc aproape întotdeauna în afacerile lor. Ei neglijează detaliile pentru ansamblu şi nu se opresc mult la fleacurile nefolositoare. Au amorul-propriu susceptibil. Manierele lor sunt distinse, dar fără afectare.

Pentru a fi fericiţi în căsnicie ei ar trebui să se căsătorească de preferinţă cu o femeie căreia îi place albastrul şi care, născută sub influenţa lui Venus, are fermecătoarele calităţi ale frumoasei Zeiţe.

DETESTE

MARINARII NOŞTRI

D. Leonida Stere, *ofiţer-comisar de bord al vaporului* România.

Emanuel Canellidis, *ofiţer comisar de bord al vaporului* Dacia.

TRAINING

— *„E adevărat că fiul d-tale vrea să devină pictor?"*

— *„Desigur!"*

— *„Bine, dar are talente pentru această artă?"*

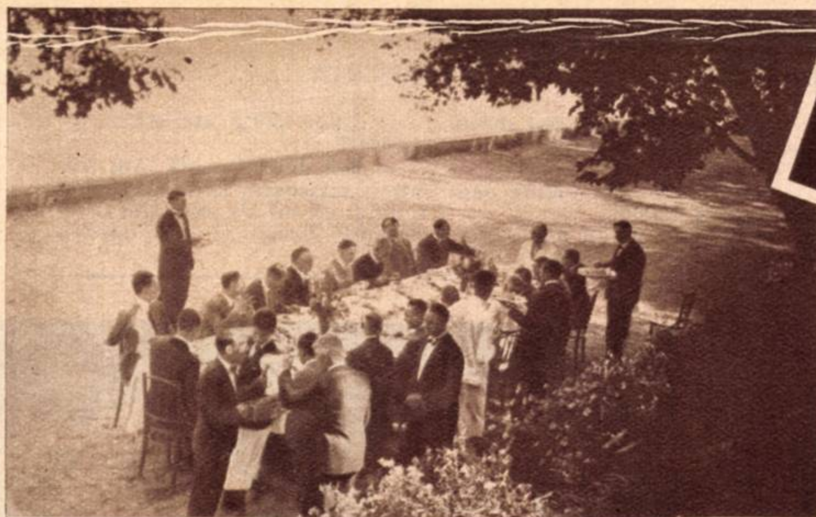
— *„Natural, poate posti câteva zile în şir".*

MOSCOVA

— „Unde alergi aşa grăbit, tovarăşe?"

— „Mă duc la poştă. Am primit o scrisoare, prin care sunt anunţat că mi s'a expediat o telegramă. Vreau să văd dacă a sosit".

DIN ȚARA

Sus: *La Snagov a avut loc un dejun, oferit de guvern, experților străini cari au stat câtva timp în Capitală. La dejun a participat și d. Iuliu Maniu, șeful partidului național-țărănesc.*
(Foto-C. Marian — Adăpostul de odihnă al lucrătorilor tipografi).

Dreapta: *Implinindu-se 84 ani dela celebra luptă din Dealul Spirei, — în care 500 pompieri au ținut piept și au pus pe fugă 9000 soldați turci, — a avut loc o ceremonie religioasă în curtea postului „Central" de pompieri, după care o delegație a depus o coroană la monumentul pompierilor din Dealul Spirii.*
Jos: *Federația Economică a organizat o serie de întruniri de protestare, împotriva experților străini. Trecând la manifestație de stradă a intervenit poliția, cu care ocazie au avut loc o serie de incidente brutale, loviturile curgând din ambele părți.*
In stânga vedem transportarea unui cordonul de jandarmi și arestarea unui turburător al ordinei.
Foto I. Berman-Realitatea

